

ვაჟა ღანელია

**ანეკდ,
უიგილი
მოგაგლისათვის**

**თბილისი
2003**

წიგნში მოთხრობილია იმ ახალგაზრდა სპორტსმენებზე, რომლებმაც წლების განმავლობაში თვალსაჩინო წარმატებებს მიაღწიეს მსოფლიო, ევროპისა და საქართველოს პირველობებსა თუ საერთაშორისო ტურნირებზე თანატოლებთან პაექრობაში. ავტორი ამჯერად მხოლოდ ოცდათხუთმეტ პერსპექტიულ გოგონასა და ვაჟს წარმოგვიჩენს.

გამომცემლობა „დედაენა“
თბილისი, რუსთაველის გამზირი 42
ტელ. 92-29-92

ჩელოქოჩისაგან

საქართველოს სპორტის ღიღებულ წარსულსა და მის აწმყოზე არაერთი სპორტულ გამოცემაში ნახავთ უამრავ მასალას. ცალკე ისტაბლები ოლიმპიური ენციკლოპედია თუ მოგონებათა წიგნები. ეს, რა თქმა უნდა, ასეც უნდა იყოს. წარსული თუ არ ვაქვს, მომავალზე ვერც იოცნებებ, რადგან სამერმისოდ ის მყარი ხილია საჭირო, რომელიც წარსულს, აწმყოსა და მომავალს ერთმანეთთან დააკავშირებს.

ამას, სხვაგვარად, თაობათა გადაძახილს, მათ შორის – მთამომავლობითობასაც უწოდებენ. როდესაც ეკითხულობთ სწორუპოვარი ნონა გაფრინდაშვილის, სხვა სახელოვანი მოჭადრაკეების დამსახურებაზე, მათ ეუკავშირებით მაია ჩიბურდანიძის, შემდეგ კი სხვადასხვა ასაკში ევროპისა და მსოფლიო პირველობებზე გამარჯვებული გოგონებისა და ვაჟების – ნანა ძაგნიძის, სალომე მელიას ბაადურ ჯობაძეს, თორნიკე სანიკიძის, დავით ჯოჯუას და სხვათა მიღწევებს. ეს კი იმედით გვაესებს. იმედის მომცემია სპორტის სხვა სახეობებშიც მოპოვებული წარმატებები. მაგალითად. წყალმტომელები, რომლებსაც ნორმალური სავარჯიშო პირობები არა აქვთ, საერთაშორისო ტურნირებიდან მედლებით დახუნძლული ბრუნდებიან, მათ შესახებ ბევრმა მკითხველმა და სპორტის მოყვარულმა ყოტა რამ თუ იცის.

"იმედი" – ასეთი რეპრიკით გაზეთ "საქართველოს რესპუბლიკაში" არაერთი ჩანახაგი, სტაგია თუ ინტერვიუ დაიბეჭდა იმ ახალგაზრდებზე, რომლებმაც თაობათა შორის ვადებული ხილის ბაღივარი გაამყარეს და ამაყად გადაადიჯეს მომავლისაკენ.

მერმისი კი ჩვენი გოგო-ბიჭებს, ძეგრა, ბევრად ნათელი ექნებათ. ბოლო ათწლეულში შექმნილი საკმაოდ რთული ეკონომიკური პირობების მიუხედავად, მათი შესანიშნავი აღმზრდელები ახერხებენ. გრადიციელად, ქართული, გამარჯვების გზით აგაროსი შევირდები და სწრაფად აღწევენ მიზანს...

გემოთი ნახსენები მასალები, რომელთა უმრავლესობა გამეოთ "საქართველოს რესპუბლიკაში" დაბეჭდა ეურნალისტმა ეაქა დანელიამ. ნამდვილად იმსახურებს უფრო უარყო აუდიტორიისთვის წიგნის სახით მიწოდებას. მისასალმებელია, რომ მშობლების დახმარებით ხერხდება მისი გამოცემა (გამოყენებულია ავგორის, ალექსანდრე კოგორაშვილის, ჯემალ კასრაძის და რობერტ ბაკოიანის ფოტოები). აქ მკითხველი გაეცნობა იმ ახალგაზრდებს, რომლებიც სულ მალე, ეიმედოვნებ. უფრო დიდ სარბიელზე გეასახელებენ და თაეად გახლებიან მისაბაძნი ჩვენი სპორტის ისტორიისთვის – რჩეულთა შორის გამორჩეული და ჩემპიონები.

ანზორ ბასილაიბ.

2003 წელი.

საქართველოს ქალთა ჭადრაკის
ოალანგები არასდროს აკლებია –
ნოსა გაფრისლაშვილის, მაია ჩიბურ-
ლანიძის, ნანა ალექსანდრიას, ნანა
იოსელიანის, ნინო გურიელის, ქეთე-
ვან არახამიას და სხვათა სახელები
ამის ნათელი დასტურია. საამაყო
გრადიციას დღესაც განაგრძობენ
ბრძენთა თამაშის ქართველი მოყ-
ვარულნი: იმრდება, მოდის ნიჭიერი
თაობა. რჩეულთა შორის გამოჩე-
ჩულია 17 წლის ქუთაისელი დი-
დოსტაგი ნანა ძავნიძე, რომელმაც
წლეულს სერიოზულ წარმატებებს მი-
აღწია: გამაფხულზე 18 და 20-წლიან-

თა შორის საქართველოს ჩემპიონი გახდა, მერე ქალთა მე-60
ეროვნულ ჩემპიონატში აჯობა ყველას, აშერბაიჯანში ოქტლიანთა
მსოფლიო პირველობა მოიგო, ნონას თასის გათამაშებაში III ად-
გილი დაიკავა, ბათუმში შაჰი მღვის აუზის ქვეყნების ჩემპიონატშიც
ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა. მემედ აბაშიძის მემორიალსა და
"ალორძინების" თასის გათამაშებაში პირველი იყო. ევროპის საკ-
ლუბო ჩემპიონატში "ნტნ"-თან ერთად ვერცხლის მედალი, ხოლო
თერამეტწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე ოქროს მედალი
დაისაკუთრა.

დაიბადა 1987 წლის 1 იანვარს ქუთაისში. ჭადრაკის თამაში 4
წლისამ დაიწყო. სხედასხვა დროს აეარჯიშებდნენ ხათუნა
გუბელაძე, ლერი ესაძე, ნონა ჭეფხიძე, გია მენაბდე და გოგი
მაჭარაშვილი.

თანაგოლთა შორის საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და
პრიზიორია, 1997 წელს ათწლიანებში ევროპის პირველობა მოიგო,
მსოფლიო პირველობაზე კი მეორე იყო. 1999 წელს მსოფლიო და
ევროპის ჩემპიონი გახდა თორმეტწლიანებში, ბათუმში ქალთა საერ-
თაშორისო გურნირზე მესამე ადგილი დაიკავა. 2000 წელს

თითხმეტწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე ევროპის მედალი მოიპოვა. 2001 წლის საქართველოს ეიკე-ჩემპიონისა ქალთა შორის; ევროპის ქალთა ჩემპიონატში 22-ე ადგილზე ვაჟიდა; თექვსმეტწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე ოქროს მედალი, ხოლო ბაქოში ამავე ასაკის ვაჟთა გუნდურ საერთაშორისო ტურნირზე ბრინჯაოს მედალი დაიმსახურა.

მარშან 20 წლის მოქალაქეთა ევროპის პირველობაზე მე-2 ადგილი დაიკავა. ანალოგიური შედეგი აქონდა თექვსმეტწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე თბილისის "ნგნ"-ის შემადგენლობაში ევროპის ქალთა საკლუბო ჩემპიონატზე ბრინჯაოს მედალი ერგო. ასევე, მესამე ადგილზე ვაჟიდა ევროპის ჩემპიონატზე სწრაფ ჰადრაკში.

ორჯერ იყო საქართველოს პრეზიდენტის სახელობითი სტიპენდიანი. სწავლობს ქუთაისის სპორტული სკოლა-ლიცეუმის მე-11 კლასში. მიენიჭა საერთაშორისო დიდოსტაგის წოდება.

— წლევეანდელი შედეგებით მართლაც კმაყოფილი ვარ, — მითხრა ნანა ძაგნიძემ. — ამ სეზონში რამდენიმე ოქროს მედალი მოვიპოვე, დიდოსტაგობა შეეასრულე და 2452 რეიგინგით საქართველოში მაია ჩიბურდანიძის და ნანა იოსელიანის შემდეგ მესამე ვარ.

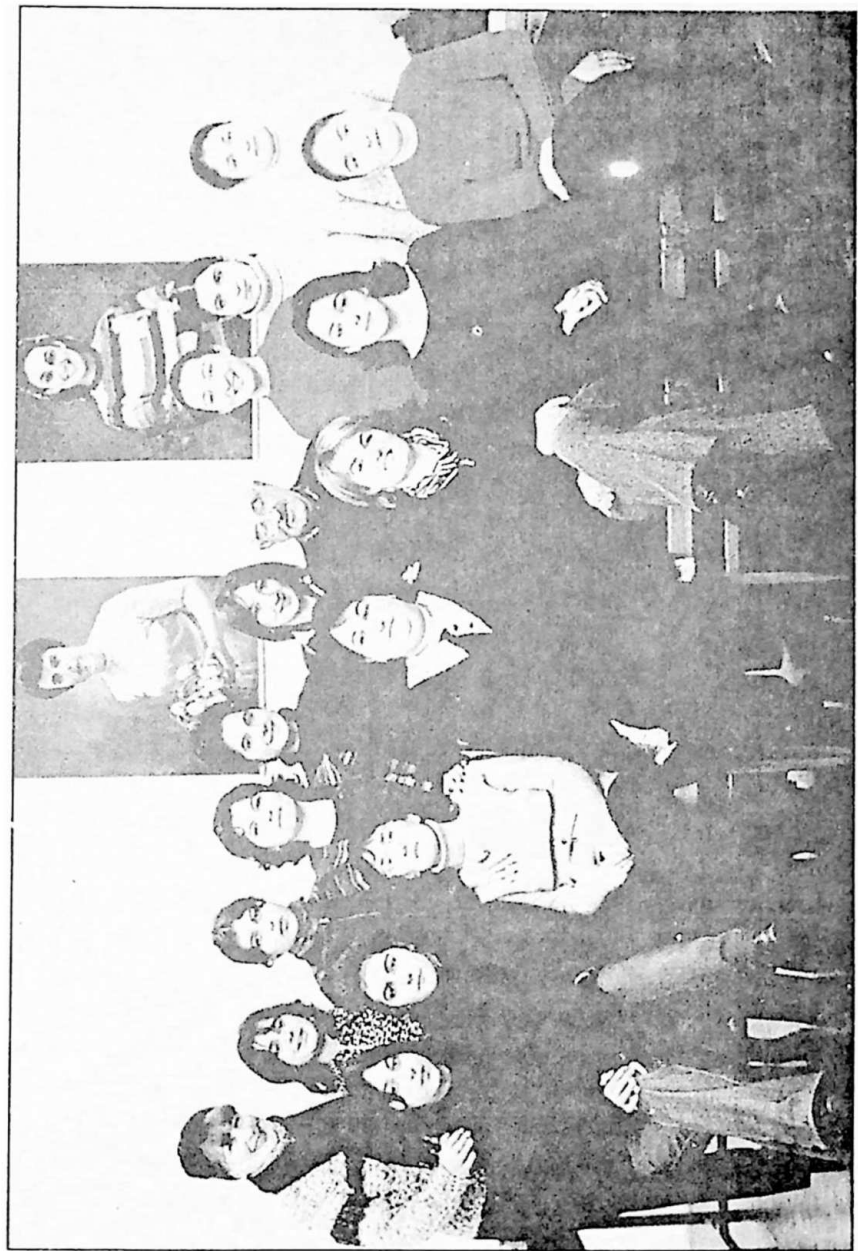
— ყველაზე მეტად რომელი შეჯიბრება დაგამახსოვრდა?

— 1996 წლის ათწლიანთა საქართველოს პირველობა, მაშინ 9 შესაძლებელიდან 9 ქულით ჩემპიონობა მოვიპოვე.

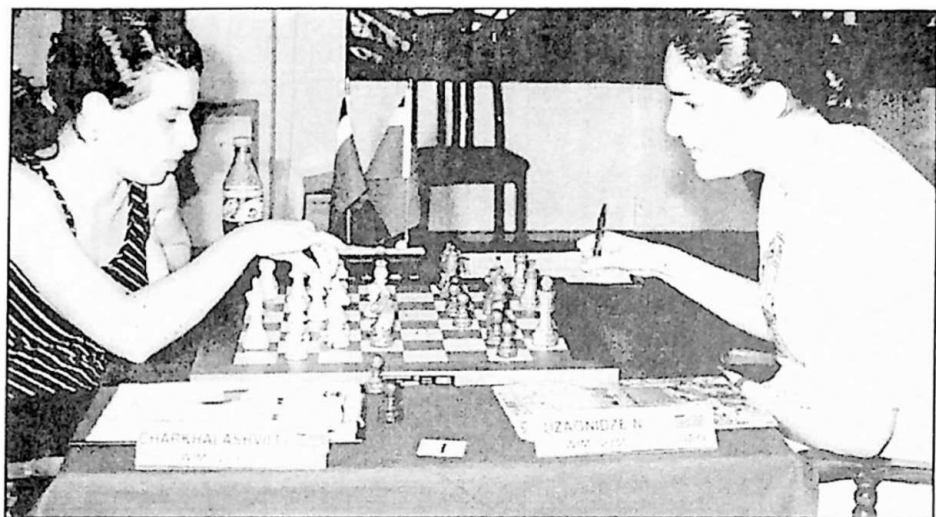
ძალიან გამახარა წლეულს ნახჭევანში ოცწლიანთა მსოფლიო პირველობის მოგება, რაც უფლებას მაძლევს, 2005 წლის ქალთა მსოფლიო ჩემპიონატში ვიასპარებო.

— წარმატებების მიუხედავად, მგონია, რომ წლევეანდელ სეზონში გულდასაწყვეტი მაინც გქონდა...

— ევროპის საკლუბო ჩემპიონატში "ნგნ"-მა ძლიერად ითამაშა და პირველობასაც იმსახურებდა, მაგრამ პოდგორიცას "ინტერნეტ-მა" უკეთესი კოეფიციენტით გეაჯობა, არადა, ეს გუნდი ჩვენ დაეამარცხეთ. ოქროს მედლები ბელგრადის "ბასთან" წაგებად დაგეაკარგინა. ბოიკოვიჩთან შესხედრისას ზედმეტი პაიკი და უკეთესი პოზიცია ვერ გამოვიყენე მოსაგებად და დაეუშავდი, მაია ლომინეიშვილმა კი პრუდნიკოვასთან დათმო პარტია. ბელგრადელებთან ურედ რომ დაგვემთაერებინა ორთაბრძოლა, "ინტერნეტს" ნახევარი ქულით გაეცაწრებდით.

საქართველოს ქალთა მე-60 ეროვნული ჩემპონატის მონაწილენი
 ნინო გურიელთან, თამარ სმიადაშვილთან და თენგიზ გიორგაძესთან ერთად.

რაც შეეხება პლოდღეში გამართულ ევროპის გენდურ ჩემპიონატს, იქ ნაკრებში ნორმალური სათამაშო სტრატეგია ვერ შეირჩა, კონკრეტული გურისთვის არ ხერხდებოდა ოპტიმალური შემადგენლობის გამოყვანა, რასაც გუნდის კაპიტნის ლოიალურმა პოზიციამაც შეუწყო ხელი, არადა, ნამდვილად შეგვეძლო საპრიზო ადგილზე გასვლა, თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ სომხები ჩემპიონები გახდნენ. ამ მოულოდნელმა ფაქტმა მთელი საქალაქო სამყარო გააოცა.

— თვრამეტ და ოცნლიანთა მსოფლიო პირველობები დიდი უპირატესობით მოიგე, ორი-სამი წლით უფროს მეტოქეებს იოლად უმკლავდები, ამიტომ ასაკობრივ ტურნირებში მონაწილეობა უზერულად ხომ არ გეჩვენება?

— უსახსრობის გამო საერთაშორისო ტურნირებზე ვერ მივემგზავრები. ამიგომ საკუთარი ძალების რეალიზაციისთვის სხვა საშუალება არა მაქვს — სათამაშო პრაქტიკა მჭირდება.

— კალათბურთშიც?

— უიზიკური წრთობა ჩვენითვისაც აუცილებელია. ძალიან მიყვარს კალათბურთი, როცა დრო მაქვს, დარბაზშიც დაედიფარ, ბაგონი ოპარ ლებანიძე მავარჯიშებს.

სპორტის სხვა სახეობები თუ გიტაცებს?

– მადრიდის "რეალის" და რაელის გულშემატკივარი ვარ, ასევე, ესპანეთის და ბრაზილიის ნაკრებ გუნდებს ექსპოზიციას.

დაძმებზე რას იტყვი?

– შეათანა და – ნისი ჟრენბეროელია, ემცროსი ძმა – თემერის კი დიდ წოვბურთზე ოცნებობს. როგორც ამბობენ, კარგი მოსაწყემუბი აქვს.

– **მითხრეს, ქუთაისში მიემგზავრებაო.**

– ცოცხანით წაყალ ჩემს მშობლიურ ქალაქში. გულიკო ბეზიას გამომცემარი ხაჭაპური მომეცნაგრა. ლიეუქში ვიყიდი, მეცადინეობებს დავესწრები, დავისვენებ კიდეც და მერე ახალი სემონისთვის მოვემზადები.

– **გაისად რომელ შეჯიბრებებში აპირებ გამოსვლას?**

– თებერვალში მოსკოვი "აეროფლოტის" დია საერთაშორისო გურნიის უმასპინძლებს. ძლიერი მოჭადრაკეები მოსაწილეობენ და კარგი საპრიზო ფონდიც აქვთ. ძალიან მინდა, იქ ვიასპარეზო. აუცილებლად ვითამაშებ ევროპისა და საქართველოს ქალთა ჩემპიონატებში.

გამახარა იმ ცნობამ, რომ 2004 წლის ქალთა მსოფლიო ჩემპიონატი, შესაძლოა, თბილისში გაიმართოს. ალბათ, მეც მომიწევს თამაში. აზერბაიჯანში ოცწლიანთა შეჯიბრებაზე გამარჯვებით, როგორც ვითხარით, 2005 წლის ჩემპიონატში გამოსვლის უფლება მოვიპოვე. საბერძნეთში კი ბაგონი კირსან ილუმეინოვი შემიპირდა, მომავალი წლის მსოფლიო ჩემპიონატში ჩაგროთავო. იმედია, ფილეს პრეზიდენტი სიკეყას არ გადაუა. მეც ვეუდები, თაჲი არ შევირცხეინო.

სალო მელია... ბათუმელია

სპეციალისტებმა იგი შავი
მლეს აუზის ქვეყნების მოჭად-
რაკე ქალთა პირველ ჩემპიონა-
ტზე "აღმოაჩინეს": 13 წლის
ბათუმელმა გოგონამ სალომე მე-
ლიამ დილოსტაგებიან და საერ-
თაშორისო ოსტატებიან ბრძოლა-
ში 9 შესაძლებელიდან 6 ქულით IV-
VI ადგილები გაიყო. მხოლოდ ნახ-
ევარი ქულით ჩამორჩა გერმანიის
პრიზიორებს – ლილით მერგი-
ჩიანს, ანა მათნაძეს და მაია
ლომინეიშვილს. მაშინ მითხრა
საქართველოს ჭადრაკის ფედ-
ერაციის თანაპრეზიდენტმა, შავი
მლეს აუზის ქვეყნების სა-
ჭადრაკო ასოციაციის პრეზიდენტ-
მა ზურაბ აბშიაშვარაშვილმა, რომ სალომე ამ გერმანიის აღმოჩენაა.
ნიჭიერმა გოგონამ 13 წლის ასაკში მოიპოვა საერთაშორისო ოსტატ-
ის პირველი ბალი, ასეთი წარმატება ქართიელთა შორის მხოლოდ
მაია ჩიბურდანიძეს ჰქონდაო.

ეს იყო 2000 წლის მაგსტრალში. მერე სალომე მელიამ ბათუმშივე
გამართულ ევროპის ქალთა პირველ ჩემპიონატშიც იასპარეზა და
იქაც დაამახსოვრა თავი სპეციალისტებს. მართალია, ცნობილ რუს
დილოსტაგებიან, ევროპის ვიცე-ჩემპიონ ეკატერინა კოვალევსკაია-
სთან პირველსავე წრეში დამარცხდა. მაგრამ საკმაოდ მეღვარი
წინააღმდეგობა გაუწია გამოცდილ მეგობრებს, განსაკუთრებით პირ-
ველ პარტიაში. მინიმუმის შემდეგ რუსეთის ორგზის ჩემპიონმა აღი-
არა: "ნიჭიერი გოგონაა, გონიერულად თამაშობს. მერწმუნეთ, მალე
იხილავით მის სახელს ცნობილ დილოსტაგთა შორის. მოუა დრო და
მე ვიამაყებ, რომ მას მეოცე საუკუნის მიწურულს ეთამაშე და მო-
ეპეე".

ხალაოძე მედია 1987 წლის 14 აპრილს დაიბადა. სწავლობს ბათუმის დავით აღმაშენებლის სახელობის ვიშნაშვიის XI კლასში. მეშველ აბაშის სახელობის სკოლაშია. ქალაქის თამაში 3 წლისა მამამ აწავლა. სხვადასხვა დროს გერმანულ ქანკურია და ლეონიდ ნეურონივი ავარჯიშებდნენ. ახლა მწერონელი არა ჰყავს და საერთაშორისო ოსტატ ხეისა სუპერგამოცდისგან იღებს კონსულტაციებს.

თანაგოლითა შორის აჭარის მრავალგზის ჩემპიონია. ქალთა პირველობებში კი ორჯერ მოიპოვა პირველი ადგილი. 1998 წელს სტამბოლში ოქტომბერწლიანთა მსოფლიო საჭადრაკო ფესტივალზე მესამე იყო. 14 წლამდე ეათა შორის "მართვე-99"-ის გამარჯვებულია. 2000 წელს 16 წლის მოჭადრაკეთა საქართველოს პირველობაზე II-III ადგილები გაინაწილა. მომდევნო წელს მსგავს შეჯიბრებაში ჩემპიონობა მოიპოვა. იოთისმეგწლიანებში ვერცხლის მედალი დაიმსახურა. მარშანწინვე საბერძნეთში იოთისმეგწლიანთა ევროპის პირველობაზე III-V ადგილები გაიყო, ესპანეთიდან კი მსოფლიო ჩემპიონის ოქროს მედლით დაბრუნდა.

მარშან სამ მნიშვნელოვან გერნიორში გაიმარჯვა: ჯერ ოქტომბერწლიანთა საქართველოს პირველობაზე აჯობა ყველას. მერე ქალთა ეროვნული ჩემპიონატის სახეგარეუინალში

ლაკაბზია მეგობრები – რეიდან რეა ქელა აილო თერქეთში შავი ზღვის აუზის ქვეყნების პირად და გენდერ პირველობებში 18 წლის მოჭადრაკეთა შორის იყო ექლიერესი – მეიდ მეგობრის შეხედა და ყველა ღამარესა.

წლეულს საქართველოს ქალთა ეროვნული ჩემპიონატის ფინალში V ადგილი დაიკავა და საერთაშორისო ოსტატის ბალი მესამედ შეასრულა. საბერძნეთში თექვსმეტწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე კი ბრინჯაოს მედალი დაიმსახურა.

– ჭადრაკის თამაში სამი წლისას მამამ მასწავლა. – მითხრა სალომემ. – ბაბუაჩემი, ბაგრაცი, ჭადრაკსა და ნარდზე უბოძოდ იყო შეყვარებული. ქუჩის პირველობებსაც კი აწყობდა ჩვენს ეზოში. რომ შეამჩნია, გულისყურით ეადვენებდი თვალს სამოცდაოთხჯარიან დაფასთან მსხდომთა პაექრობას, მამას უთხრა: გენადი, ამ ბავშვს ჭადრაკის თამაში ასწავლეო...

ასწავლა კიდევ და მერე საქართველოს დამსახურებულ მწერტნელ გურამ ჭანტურიას ჯგუფში მიიყვანა მოსწავლე ახალგაზრდობის პარკის საქადრაკო კლუბ "ციცინათელაში". 9 წლის სალომემ ათწლიანთა შორის აჭარის პირველობა მოიგო. ეს იყო წარმატებული ღებიუტი, ალბათ, ამიგომაც გამარჯვებების სერია ღღემდე გრძელდება. ბათუმელი ქალიშვილი განსაკუთრებული სიამოვნებით 2001 წლის მსოფლიო პირველობას იგონებს:

– ესპანეთის ქალაქ ოროპესა ღელ მარში 60-ზე მეტი ქვეყნის წარმომადგენელმა მოიყარა თავი. თოთხმეტწლიანებში პირველობისთვის 79 მოჭადრაკე იბრძოდა. ხუთი გურის შემდეგ მე და მონღოლი უდანაკარგოდ დაეწინაურდით. მეექვსეში ერთმანეთს შეეხვდით. თანაბარ პოზიციიში შეეცდი და წაეგა. მარცხი ისე განვიცადე, რომ მომდევნო გურის პარტია ყაიმით დაეამთაერე. მერე რომ მივხვდი, ჩემპიონობის მოპოვება ჯერ კიდევ შემეძლო, ძალები მოვიკრიბე და ზედიზედ ოთხი პარტია მოვიგე. მათ შორის რუსეთის ჩემპიონ ფომბისიან. თერთმეტი შესაძლებლიდან ცხრანახევარი ქულა მოეაგროვე და ჩემპიონი გახვდი. ყველაზე საამაყო ის იყო, რომ ქართველებმა ესპანეთში ოთხი ოქროს და ერთი ბრინჯაოს მედალი დავიმსახურეთ. ევარცხლბეკის უმაღლეს საფეხერზე ავიღენ, ასევე, ნანა ძაგნიძე, სოფიო გეგეაძე და კონსტანტინე შანაია. ზვიად

იმორიას მესამე ადგილი ხედა. ისე ვიყავით აღფრთოვანებულები, რომ იმ საღამოს დისკოთეკაზე წავედით და დილაამდე ვიღამოვეთ.

— გული თუ დაგწყვეტია რამეზე?

— როგორ არა. ეს იყო ევროპის პირველობაზე კალითებაში. გურნარი კარგად დაეიწყე. მეოთხე გურში აზერბაიჯანელ მეკბალიევეასთან მოგებული პოზიცია მქონდა. ერთი მომენტში ფიგურა გავასწორე, რამეც წინასწარ გაეაფრთხილე მეტოქე. მან კი, ჩემდა მოულოდნელად, მსაჯს უხმო და იმ ფიგურით სელის გაკეთება მომთხოვა. სიბრამისგან თავებრუ

დამეხება. უამროდ ეთამაშობდი და ის ხელი წაეაგე. მართალია, მერე ბოლო ხუთი პარტიაში 4,5 ქულა მოვაგროვე, მაგრამ საპრიზო ადგილისთვის მაინც არ მეყო. ამის მიუხედავად, ალექსანდრე მაკედონელის ბრინჯაოს მედლით დამაჯილდოვეს, რადგან პირველ ათეულში მოვხედი.

კალითებაში, თურმე, ერთი სიურპრიზიც მელოდა: ბათუმში ჩვენს მემობლად ცხოვრობდნენ ბერძნები — პავლე და სიმე მუგასები, რომლებიც 9 წლის წინათ გადასახლდნენ ელადაში. ახლო ურთიერთობა გვქონდა. მათი შვილები — ანგელინა და ვალენტინა ხშირად მასეირნებდნენ ბავშვობისას ზღვისპირა პარკში. გაუგიათ, რომ საბერძნეთში ვიყავი ჩასული შეჯიბრებაზე. 100 კილომეტრი გამოიარეს ჩვენს სანახავად და საქმავოდ. პირველობის ბოლომდე არ მოგვშორებიან, სამახსოვრო სურათებიც გადავიღეთ. ქართულად ვისაუბრეთ. ბატონმა პავლემ შინაც მიგვიპატიჟა, მაგრამ საამისო დრო აღარ დაგერჩა.

ეგყობა, საბერძნეთში ბელი არ მწყალობს. ახლახან პალკიდისკში თექვსმეტწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე ოქროს მედალი დაეკარგე თითქმის ბოლო გერამდე ელიდურობდი, ფაქტობრივად, ერთპიროვნულად. ვადაძწყევე პარგიაში შავი ფიგურებით ყაზახ გულმირა და ელექციას შეეხედი. დები ეგშივე მივაღწიე ეპირაგესობას, პაიკიუ მოვიგე, მაგრამ მერე მოგების ვზას ვერ მივაგენი და ყაიმს დაეჯერდი, რამაც მხოლოდ „ბრინჯაო“ მარჯუნა.

თავის მართლებად ნუ ჩამითვლით, მაგრამ, მინ რომ დაებრუნდით, მაღალი სიყხე მომცა და 10 ღლის განმავლობაში ლოგინიდან არ აემღვარეარ. თავის გკიეილი და ყელის წვა საბერძნეთიდან გამომყვა. ეგყობა, აქ გავცივდი. გრიპის ეპიდემიამ ხომ პირველობის მრავალი მონაწილე გამოიყვანა მწყობრიდან.

ახლა კელაე სპორტულ ფორმაში ვარ და მომავალი შეჯიბრებებისთვის ვემზადები.

— საერთოდ, ჭადრაკის გარდა, სხვა რამისთვის თუ იცლი?

— გაკვეთილებს ვსწავლობ. გაცდენილი საათების ასანაზღაურებლად დიდ დახმარებას მიწევენ მასწავლებლები და კლასელები. მარგო ნიშნების მიღება ხომ არ ემარა. მყარი ცოდნაც მინდა მქონდეს, რადგან სკოლის დამთავრების შემდეგ იურისგობას ვაპირებ.

— სპორტის სხვა სახეობები თუ გიტაცებს?

— ძალიან მიყვარს ფეხბურთი. გელეეიმორში თუ რომელიმე მნიშვნელოვანი მაგჩის გელერეპორგაეია, ყველა საქმეს გადავდე და მამასთან ერთად ვეყერებ. მეც ვთამაშობ ხოლმე ებოს ბიჭებთან, თავდამსხმელი ვარ. მსიამოენებს ველოსიპედით სეირნობაც. თითქმის ყოველ დილით ზღვისპირა ბულვარში დაეობიეარ — მოჭადრაკისტების ფიზიკური წრთობა აუცილებელია.

ცხოველები და ფრინველებიც მიყვარს. მარშანწინ შავი ზღვის აუზის ქეეყნების ჩემპიონატის შემდეგ მამიდამ პაგარა ძალლი "ღაჩი" და თ ვითიყემი "ჩიკო" მაჩექა. ჩიკომ ლაპარაკი ისწავლა, რომ დამინახავს "სალო, სალოს" მეძახის. მათი მოფერება ყველაფერს მირჩეენია.

სსოპრიპაში -- მორიდებუი, ტატამეა პეფხეიმიტ მებრიოლი

ერთი ჩვეულებრივი თბილისელი ბიჭია, სიმსაითური, უაღრესად თავმდაბალი და მორიდებული. ვერც კი თუიქრებ, რომ ეს 15 წლის ემაწვილი ტაგამეა აეაზსაგით მოქნილი და ვეუხევივით მებრძოლი ვაეკაცია. თბილისის 67-ე სკოლის მეიერ-თმეგეკლასელ ლევან გორელაშვილზე მოვახსენებთ.

1987 წლის 14 ნოემბერს დაიბადა. კარაგეში 1995 წლიდან ვარჯიშობს ბესიკ ხუციშვილიან. არის პირველი დანის მულობელი. ოფიციალურ შეჯიბრებებში 1997 წლიდან მონაწილეობს.

შეიდჯერ საქართველოს ჩემპიონობა მოიპოვა, ხუთჯერ საერთაშორისო გურნირებში გაიმარჯვა, რევიონულ შეჯიბრებებში 25-ჯერ გახდა ჩემპიონი და პრიზიორი. 2001 წელს თბილისში გამართულ კარაგისტთა ევროპის ჩემპიონატზე პირველი ადვილი დაიკავა კუმიგეში თანაგოლთა შორის. გუნდურ კატაში კი მეორე იყო. შარშან გერმანიაში გუნდური მსოფლიო თასი მოიპოვა, დუბლინში (ირლანდია) ეადო კარაგე-დოში გამართულ X ევროპის ჩემპიონატზე ახალგაზრდებს შორის ინდივიდუალურ კუმიგეში ოქროს მედალი მოიპოვა, გუნდურში კი ევრეხლის მედალი ერგო, შარშანდელი შედეგებით საქართველოს 2002 წლის საუკეთესოთა შორის საუკეთესო კარაგისტის ტიტული დამსახურა.

– ჩემთვის ეს დიდი პაგივია, – მითხრა ლევანმა. – მართალია, ასეთი დაფასება მახარებს, თუმცა იგი დიდ პასუხისმგებლობასაც მაქისრებს. საუკეთესო კარაგისტობა მხოლოდ ფიზიკურ სიძლიერეს

არ ნიშნავს — იგი ხელისა და სხეულის პარმონიაა, საკუთარ მესთან გიწევს მედლით ბრძოლა, რომ გახლე თავესუალი. ეს იოლი არ არის, მაგრამ ეველები, ღირსეულად ეაგართ საუკეთესო კარაგის-გის წოდება.

— შენი თანატოლები, ჩვეულებრივ, ფეხბურთით არიან გატაცებული. აღმოსავლური ორთაბრძოლები რატომ აირჩიე?

— მამამეში კარაგისგია (ბაგონი თამაში ახლაც ვარჯიშობს, უფრო ცხოვრების ჯანსაღი წესის შესანარჩუნებლად — აეგ-), მან შემავარა კარაგე. თითქმის ათი წელიწადია, სპორტის ამ სახეობაში ვვარჯიშობ და ვგრძნობ, რომ მისი მეშვეობით მოწესრიგებულ ცხოვრებას შევეჩვიე, უფროსებისადმი პატივისცემა და მოკრძალება ვისწავლე. აღმოსავლური სიბრძნე გვეუბნება: "მადლობა მშობელს, რომ გამაჩინა, მაგრამ უფრო დიდი მადლობა მასწავლებელს ჩემი აღზრდისთვის". ეს ჭეშმარიტებაა. ჩემს მაგალითზე გეცყით: რა წარმატებისთვისაც მიმიღწევია, ყველაფერს ჩემს ოსტატებს — ბესიკ ხუციშვილსა და სენსეი კახა ბასილიას ეუმაღლი. მათგან არა მარტო ორთაბრძოლის ხელოვნებას, არამედ კაცობასაც ვსწავლობ.

— თუ იცი, რომ საქართველოში კარატეს ბევრი მოწინააღმდეგე ჰყავს — ქართულ ხასიათში არ ვგდებო?

— შეიძლება, ჩემი ასაკი ამის თქმის უფლებას არ მაძლევდეს, მაგრამ თავს უფლებას მივეცე, ამ აზრს არ დავეთანხმო. კარაგე ცხოვრების ფილოსოფიაა,

ცხოვრების ჯანსაღი წესია, გასწავლის სიკეთეს, თავდაცვას, სხეულის დამორჩილებას, უფროსებისადმი პატივისცემას, სუსტებისადმი

თანადგომის, ღამარცხებულისაღმე ღმობიერ მოპყრობას, ანუ ყოველივე იმას, რაც ქართველებისთვის უხსოვარი დროიდან არის ცნობილი. დიდი ქართველი პოეტის სიტყვები – ოდეს კაცსა მოერიო, ნულარ მოკლავ, დააყოენეო, სწორედ ჩემი ნათქვამის დასტურად გამოდგება.

— ლევან, მგონი, საუბროს თემას გადავუხვიეთ. მოდი შენს სპორტულ შედეგებზე მიაბზე. ყველაზე მეტად რომელი ორთაბრძოლა დაგამახსოვრდა?

— ჩემთვის ნებისმიერი გამარჯვება მნიშვნელოვანია, რადგან თითოეულ წარმატებას დიდი ენერგია და ოსტატობა სჭირდება. თუმცა, ყველაზე მეტად 2001 წელს თბილისში მოპოვებულმა ევროპის ჩემპიონობამ გამახარა. დაუვიწყარია ჩემთვის შარშან ლიუბეკის (გერმანია) გატაკმზე გამართული ორთაბრძოლები. ყველა მეტოქეს მშრალი ანგარიშით ეძლიეთ და ახალგაზრდებში მსოფლიო თასი მოვიპოვეთ. დავით აბრამიშვილმა ინდივიდუალურ კატაში, ხოლო დავით ტყეუჩაევამ ინდივიდუალურ. კუმიტეში ოქროს მედლები დაიმსახურეს.

შარშანვე ღუბლინმა ეადო-კაი კარატეში ევროპის ჩემპიონატს უმასპინძლა. ამ შეჯიბრებაზე ოთხნი გაუმეტავრეთ ფედერაციის პრეზიდენტის თემურ ჯორჯაძის ხელმძღვანელობით. გუნდურ კუმი-

გეში მესამე აღგილი დაეიკავეთ. ჩემი "ბრალი" სყო, თორემ ჩემპიონობაც შეგვეძლო. ნაკრებში სამნი ვიყავით – მე, დავითი აბრამიშვილი და სრაკლი გყებუჩავე. ზედიზედ სამი შეხვედრა მოვიგეთ. ნახევარფინალში ინგლისელები გვეაქცედა მეტოქედ. ანგარიში რომ 1:1 ვახდა, მე უნდა გავსულიყავი გაგამზე, მაგრამ ამ დროს თხუთმეტწლიანთა ევროპის პირველობის მეოთხედფინალში სწორედ ბრიტანელ თანაგოლს ვხვდებოდი. 5:3 მოვეუგე, მერე ორი მეტოქე

დაეამარცხე და ოქროს მედალი მოვიპოვე. გუნდურში ინგლისელებმა ჩემი ორთაბრძოლის დამთავრებას არ მოუცადეს. დებულების თანახმად, წაგება ჩაგვიითვალეს და, როგორც გითხარით, "ბრინჯაო" გვერგო. ინდივიდუალ-

ურ კუმიტეში მესამე აღგილი დაიკავე დავითი გყებუჩავემ, ხოლო მისი ძმა სრაკლი თექვსმეტწლიანებში კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ავიდა.

შეჯიბრების ბოლო დღეს მე და დათო გყებუჩავემ ჭაბუკთა ევროპის გუნდურ პირველობაზე ვიასპარებეთ. რადგანაც ნაკრებში მხოლოდ ორნი ვიყავით, ყველა შეხვედრაში ერთი ნული ავგომავრად გვეწერებოდა, ამიტომ წაფორხილების უფლება არ გვექონდა. ირლანდიის, ესპანეთისა და საფრანგეთის წარმომადგენლებს ვძლიეთ, მხოლოდ ფინალური ორთაბრძოლა დავითმეთ ინგლისელებთან 1:2 და საბოლოოდ ვერცხლის მედლებს დავეჯერდით. შარშანდელი შედეგებით, მართლაც, კმაყოფილი ვარ.

-- სამომავლოდ რას აპირებ?

— რამდენიმე შეჯიბრებაზე ექვე გამოვიდი. შორ-შან მსოფლიო თასი რომ მოვიგეო, გამარჯვება პო-ლანდიელებმაც მოგვილო-ცეს და თავიანთი ქვეყნის ღია ჩემპიონატზე მიგვიპა-გიყეს, სამწუხაროდ, ეერ გავემგზავრეთ. ამჟამად მომავალი ტურნირებისთ-ვის მონღოლებით ვემზადე-ბი და ეეცდები, ქომაგები არ გაეაწბილო.

— ორთაბრძოლებისას შეტევა უფრო გიყვარს თუ თავდაცვა?

— სიტუაციის შესაბამისად ორივე ტაქტიკას ვიყენებ, მეტნაკლე-ბობა მეტოქის სიძლიერებზე დამოკიდებული. კარაგეში ორთაბრძ-ოლის სირთულე ის არის, რომ ყველაფერი წამიერად, ექსტრემალურ სიტუაციაში წყდება, ამიგომ ტექნიკა ავტომატიზმამდე უნდა იყოს

დაყვანილი. კარაგე-დოს შუბემდე-ბელი გიზინ ფუნაკოში ამბობდა: "კარაგე ცხელ წყალს ჰგავს, თუ მისი გათბობა შეწყვეტიე, გაციედე-ბა". ასე რომ, მუდმივად "ფორმა-ში" უნდა იყო. საამისოდ კი თავ-დაღებული შრომაა საჭირო.

— ამდენი ვარჯიშის შემდეგ თავისუფალი დრო თუ გრჩება?

— განტვირთვა აუცილებელია. ამიგომ ეთამაშობ მაგიდის ჩოგ-ბურთს, ფეხბურთს. მიყვარს მანქან-ით სეირნობა. "პორშე-911" კარერა" ჩემი ოცნების მანქანაა. საღამოო-ბით ეუსმენ მუსიკას. 5 წლის დო-

ბერძანის მკაცრს, "ლედი" აქვია. ყველაზე მეტად მე მიჯერებს. დილაობით მამასთან ერთად ბოტანიკურ ბაღში რომ მივდივარ, ისიც მოგვეყვება და ჩვენთან ერთად ვარჯიშობს.

— წიგნების კითხვა თუ გიყვარს?

— სკოლაში კარგად ესწავლობ. ლოგიკური სიუჟეტების გამო უფრო დეტექტიური ნაწარმოებების კითხვა მიყვარს.

— ალბათ, იურისტობაზე ოცნებობ?

— არა, ექიმობა მინდა, ყბა-სახის ქირურგი მსურს გამოვიდე.

— რომ ძლეულ მეტოქეებს დამსხვრეული ყბები ალუდგინო?

— (ეცინება). ეს არც მიუიქრია. რატომღაც ბევრს ჰგონია, რომ კარაგე ვილაცისთვის მხოლოდ ყბების დამანგრეველი სპორტის სახეობაა. სულაც არა. კარაგე ხელოვნებაა, დიდი ხელოვნება. რაც შეეხება ექიმობას, ეს ჰუმანური პროფესია ადამიანთა თანადგომისთვის მჭირდება.

„მეფიოზების“ კაპიტანი

სამიოდე წლის წინათი საქართველოს წყალმშგომელებმა საბერძნეთში ვერგინას თასი რომ მოიპოვეს, ერთ-ერთი მასპინძელს ჩვენი ნაკრების მთავარი მწვრთნელისთვის უთქვამს: ნამდვილი მეფიოზები ხართ — სულ წუწუნებით. აუზი და საეარჯიშო პირობები არა გვაქვს. აქ ჩამოდიხართ და პირველ ალგილებს არავის უთმობთო...

ჩვენი გოგო-ბიჭები სხვა საერთაშორისო შეჯიბრებებშიც აღწევენ თვალსაჩინო წარმატებებს. მაგალითად, სტრასბურგში სამივე სინჯის 18 მედალი მოიპოვეს. წლეულს კიოლნ-

ში ნიუსენის თაბზე ცხრა "ოქრო" და ერთი "ბრინჯაო" დაიმსახერეს. ამ წარმატებებში დიდი წვლილი მიუძღვის ნაკრების კაპიტანის ჭოლა ჭანგურიას, რომელსაც მნიშვნელოვანი გურნირებიდან 8 ოქროს, 5-5 ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედალი აქვს ჩამოგახილი.

დაიბადა 1989 წლის 22 ივლისს თბილისში. 54-ე საშუალო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლეა. წეალბგომაში 1995 წლიდან ვარჯიშობს მამა-შვილ ბართაიების ხელმძღვანელობით. საქართველოს მრავალ-გზის ჩემპიონია ცალკეულ სახეობებში. 2000 წელს აბსოლუტური პირველობა და სერგო შალიბაშვილის თასიც მოიგო.

1997 წელს მოსკო-ვის ჩემპიონი გახდა ერთმეგრიანი გრამპ-ლინიდან ხგომაში ათ-წლიანთა შორის. 2 წლის შემდეგ თანამე-გობრობის ქვეყნების პირველობაზე ჭაბუკე-ბში მეორე იყო სამმე-გრიანი გრამპლინი-დან ხგომაში. გუნდთან ერთად 2000 წელს ათ-ენში ვერგინის თასი მოიგო, ხოლო მომდე-ნო წელს საბერძნეთი-

სა და აესგრიის საერთაშორისო გურნირებზე მესამე ადგილი დაიკა-ვა, თავად კი სამმეგრიანი გრამპლინიდან ხგომაში ვერცხლის მედ-ალი დაიმსახურა. 2002 წელს საბერძნეთიდან ორი "ბრინჯაოთი" დაბრუნდა. ერევანში, დავით ამბარცუმიანის მემორიალზე, თითო ოქროს, ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედალი ხედა, სგრასბურგში ორი "ოქროთი" და ამდენივე "ვერცხლით" გაიმდიდრა სპორტული კოლე-ქცია.

2003 წელს პაგრაში (საბერძნეთი) ვერგინას თასზე ერთმეგრი-ანი გრამპლინიდან ხგომაში ბრინჯაოს მედალი ერგო. სოლნოკი-დან (უნგრეთი) ორი ოქროს და ერთი ბრინჯაოს მედალი ჩამოიგანა

ბალა ბელას თასთან ერთად. სემონი კიოლნის საერთაშორისო გურნირის ორი "ოქროთი" დაასრულა.

– საოცარი ყმაწვილია – გონიერი, შრომისმოყვარე, მრდილი. მთელი გუნდის სული და გულია, როგორც კაპიტანს შეშევნის. გურნირებზე უმისოდ ძალიან გამიჭირდებოდა. ინგლისური კარგად იცის და ხშირად თარჯიმნის მოვალეობასაც ასრულებს. ღლეუანდელი რეიგინგით ჭოლა ჭანტურიას 1988-89 წლებში დაბადებულთა შორის ევროპაში მოწინავე პოზიციები უკავია – პირველ ათეულში შედის. სამწუხაროა, რომ უსახსრობის გამო მან ვერ შეძლო მოგლანდიაში კონტინენტის პირველობაზე გამგზავრება, თორემ იქაც გვასახელებდა, – ასე დამიხასიათა ალექსანდრე ბართაიამ ჭოლა ჭანტურია, რომელიც წყალბგომბაში შემთხვევითი მოხედა.

– დედაჩემის მეგობრის შვილი – ზეინაბ მანჯგალაძე ვარჯიშობ-

და წყალხეობაში და მისი რჩევით შიგაშერეთ მე და ჩემმა კუროსმა მამამ კარლომ "ლაგუნა ვერეს", – მითხრა ჭოლამ. – ორი წლის შემდეგ კარლომ ფეხბურთი არნია, მე კი წყალხეობის შემოვრნი, სხვა სახეობაში გადასვლას არც ვაპირებ.

სპორტის სიყვარული ოჯახური გრადიციით მოგედგამს. ბაბუა სპორტის მეშაკი იყო, მამა კარგა ხანს ხელბურთს თამაშობდა – საკემშირო სპორტსაზოგადოება "ლოკომოტივის" 1968 წლის ჩემპიონია ახალგაზრდებს შორის. საქართველოს და საბჭოთა კავშირის ჭაბუკთა გუნდებშიც უთამაშია...

ჭოლა ჭანგურია "ლაგუნა ვერეში" ოქტომბრის მიწურულს მივიდა. გარეთ ციოდა და მწერათნელები შევირდებს დარბაზში ბაგეგზე ასწავლიდნენ წყალხეობის რთულ ელემენტებს. ჭოლამაც მონდომებით დაიწყო ვარჯიში. მეყაითმა ყმაწვილმა სწრაფად აითვისა ბევრი რამ. ერთი სული ჰქონდა, აუზში როდის გამოცდიდა ნასწავლილეთებს. ამის საშუალებაც მიეცა, ოღონდ – რუსეთის დედაქალაქში.

– 1997 წლის მაისში გოჩა გახარიასთან ერთად მოსკოვს გავემგზავრე – იგი სიდნის ოლიმპიადისთვის იწყებდა მზადებას. ჭოლას დეიდაც იქ ცხოვრობს, ამიგომ მშობლების თხოვნით ყმაწვილიც თან გავეყოლე, – კელაე ჩაერია საუბარში ალექსანდრე ბართაია. – პირველად "ოლიმპიისკის" ცენტრალურ აუზში მოსინჯა მან ნაღდი გრამპლინი. ყურადღებით აკვირდებოდა გახარიას ვარჯიშებს და თაეადაც ცდილობდა, უნაკლოდ შეესრულებია ხტომები. 20 დღის შემდეგ იმ აუზში მოსკოვის ღია პირველობა გაიმართა წყალხეობის სპეციალიზებული სკოლების მოსწავლეთა შორის. ჭოლამ ერთმეტრიანი გრამპლინიდან ოქროს მედალი მოიპოვა ათწლიანებში. რუსი კოლეგები თეალებს არ უჯერებდნენ. ყველამ იცოდა, რომ 8 წლის ბიჭმა, ფაქტობრივად, მათს აუზში ისწავლა წყალში ხტომა.

— შვიდი წელინაღია, შეჯიბრებებში მონაწილეობ, ყველაზე მეტად რომელი დაგამახსოვრდა? – ეკითხე ჭოლას.

– სტრასბურგის საერთაშორისო გურნირი. იქ თერამეტი მედალი მოვიპოვეთ და გუნდური პირველი ადგილი დავიკავეთ – გერმანიის, საფრანგეთის, ავსტრიის, პოლონეთის და სხვა ქვეყნების სპორტსმენებს გაეუწარით. რამდენიმე თვით აღრე ავსტრიაში აახენის სკო-

ლა-სინგერნა-
გის წყალმხ-
გომელეზმა
მაჯობეს. საუ-
რანგეოში რე-
ვანში ავიღე –
ყველას მო-
ეუგე. სამ დღე-
ში დამუშავე-
ბული პრო-
გრამით შე და
გიორგი გეო-
რქიანი სინქ-

რონულ ხგომებში მეორე ადგილზე გავედით. ობიექტური მსაჯობა რომ ყოფილიყო, "ოქრო" იქაც ჩვენი იქნებოდა.

— კერძო თუ გყავს?

– დიახ, ჩინელი გიან ლიანგი – ათმეგრიანი კომპიუტერიდან და სინქრონულ ხგომებში სიდნეის ოლიმპიური თამაშებისა და მსოფ-
ლიო ჩემპიონი. რთული პროგრამა აქვს, ნემსივით ერჭობა წყალ-
ში, დმიგრი საუტინსაც სჯობია.

— წყალხტომის გარდა, რა გიტაცებს?

– ეზოს ბიჭებთან ფეხბურთს ვთამაშობ. წყალმხგომელეებს შორის
ჩემპიონი ვარ... ჭადრაკში. კარგად ვსწავლობ. თბილისის მერიამ
სტიპენდია დამინიშნა. სპორტს რომ თავს დაეანებებ, ვეჭილობას
დავიწყებ.

— კიდევ რაზე ოცნებობ?

– პეკინის 2008 წლის ოლიმპიურ თამაშებში გამოსვლაზე. თუ
სათანადო პირობები გვექნა, აუხდენელი არაფერია...

როგორც ეხედავთ, 14 წლის ყმაწვილს დიდი მიზნები აქვს. მის
ნიჭს, შრომისმოყვარეობას და სპორტულ კინს თუ გავითვალის-
წინებთ, უნდა ვივარაუდოთ, რომ ოცნებას აისრულებს.

მხატვარი გახდებოდა, რით არა ბრძენთა თამაში

ბათუმში ბოლო დროს ჭადრაკისად-
მი განსაკუთრებულმა დამოკიდებულუ-
ბამ კარგი შედეგი გამოიღო – აქაური
ახალგაზრდები წარმატებით ასპარე-
ზობენ როგორც საქართველოს პირ-
ველობებზე, ისე სხვადასხვა ასაკის
მოჭადრაკეთა საერთაშორისო ტურ-
ნირებზე. ბათუმის მე-ნაშუალო სკო-
ლის მეცხრეკლასელმა მირანდა მი-
ქაძემ წლეულს თითქმის წელიწადის
საქართველოს პირველობაზე II ადგი-
ლი დაიკავა და ევროპულ თანა-
გოლებთან გაჯიბრების უფლება მოი-
პოვა.

მირანდა 1989 წლის 18 სექტემბერს
დაიბადა. ჭადრაკის თამაში 8 წლისამ
ისწავლა გერამ ჭანტურიას ხელმძღვანელობით. სხვადასხვა დროს
უელიქს მელქონიანი და ისიდორე გოგეშვილი აეარჯიშებდნენ. ამ-
ჟამად ლეონიდ ნეურონოვიდან მეცადინეობს. სპეციალისტები ნიჭი-
ერ და პერსპექტიულ მოჭადრაკედ თვლიან, რაც მან არაერთხელ
დაამტკიცა დამაჯერებელი შედეგებით.

– მუსიკის მასწავლებელზე გაბრძნებულმა ჭადრაკის თამაში ვის-
წავლე, – მითხრა მირანდამ, – მერე საჭადრაკო კლუბ "ცაიხინათელა-
ში" მიმიყვანეს მშობლებმა. რამდენიმე თვე მქონდა ნაეარჯიშევი.
1997 წელს ათწლიანთა შორის აჭარის ჩემპიონი რომ ვაყვანიდი. ამ
მოულოდნელმა გამარჯვებამ ძალიან გამახარა. იმავე წელს
საქართველოს პირველობის ბოლო ტურში გუგდიდელ მადონა ბოკუ-
ჩაყასთან რომ არ წამეგო, მეორე ადგილზე ვაედიდი. საბოლოოდ
მეშვიდე ყიყაყი...

მის შემდეგ ხეობა წელმა განვლილ. ამ ხნის განმავლობაში მირანდა მიქაძემ ბევრჯერ განიცადა სიხარული. მარცხივ არაერთხელ იწვნია, თუმცა ჭადრაკზე გული არახდროს აუცრეებია. მწერისელებთან ერთად ნაბიჯ-ნაბიჯ მიიწეულა წის. ერთხელ მოთა ისწავრეელის თაისი დაისაკეთრა, ორჯერ შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საერთა-შორისო საჭადრაკო უესტივალის პრიზიორი გახდა. თანაგოლითა შორის მსოულიო და ეეროპის პირველობებშიც იახპარეზა.

– ყველაზე მნიშვნელოვან წარმატებებს წლეულს მიეღწიე, – მითხრა მირანდამ. – 14 წლის მოჭადრაკეთა შორის ჯერ ბათუმის,

შემდეგ აჭარის პირველობა მოვიგე. საქართველოს პირველობაზე 7 ქულით ვერცხლის მედალი მოვიპოვე – ნახევარი ქულით ჩამოვრჩი ჩემპიონს – თამუნა გახოიძეს. სექტემბერში ეეროპის პირველობაზეც იეგოსღავიამი მეორე ალგილი დავიკავე.

— გამარჯვებისთვის მარტო ვარჯიში არ კმარა, საერთაშორისო

ტურნირებში მონაწილეობის გამოცდილებაა საჭირო...

– ბათუმს თურქეთის რამდენიმე ქალაქთან აქვს მეგობრული ურთიერთობა, რაც იქაურ მოჭადრაკეებთან გაჯიბრების საშუალებას გვაძლევს. მართალია, თურქი თანაგოლები სუსტად თამაშობენ და ყოველთვის დიდი ანგარიშით აგებენ ჩვენთან, მაგრამ გამოცდილების მისაღებად ესეც კარგია, რადგან მნიშვნელოვან გურნირებზე გასამგზავრებელი თანხები ჭირს. ეეროპის პირველობამდე წლეულსაც შეეხ-

ედით მეზობელი ქვეყნის მოქალაქეებს. ბათუმში, კრალიცკულად, შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საჰაერაო ფესტივალშიც ეიასპარეშე.

— მირანდა, შეჯიბრებებში ხშირი მონაწილეობა სწავლაში ხელს არ გიშლის?

— ტერნირები უმთავრესად სწავლის პერიოდს ემთხვევა, ამიტომ გაკეთილებსაც ვაძლენ, მაგრამ კლასის დამრიგებელი ქალბატონი დუდუსახა მდივანი, სკოლის პედაგოგები და თანაკლასელები მეხმარებიან და ეახერხებიან დანაკლისის ანაზღაურებას.

— ჭადრაკის გარდა, რა გიყვარს?

— პოეზია, განსაკუთრებით გალაკტიონის და ანა

კალანდაძის ლექსები. უახლოეს ვეყილები. 30 აპრილს საქართველოს და რუსეთის ეროვნული გუნდების შეხვედრისას ბევრი ვინერვიულე. უსაზღვროდ გამიხარდა ჩვენების გამარჯვება. მადრიდის "რეალმა" დამწყვიტა გული, ჩემპიონთა ლიგის ნახევარფინალში იგალიის "იუვენტუსთან" რომ წააგო.

ძალიან მიყვარს ისტორიული ადგილების მონახულება. შარშან და წლეულს საბერძნეთში რომ ვიყავი მსოფლიო პირველობებზე, იქაურობა დავათვალიერე. მოხიბლული დაერჩი.

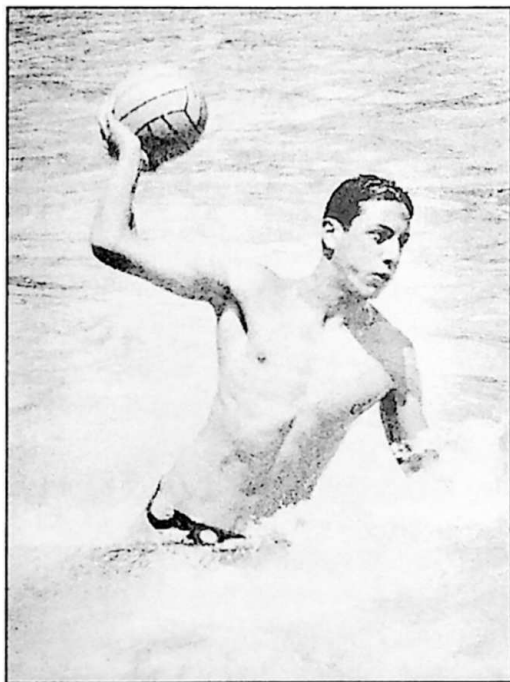
— შენზე მითხრეს, კარგად ხატავსო.

— ჭადრაკი რომ არა, ალბათ, მხატვრობას ავირჩევი ჩემი მშობლების დარად. ხელოვნებისადმი სიყვარული, ეყობა, მათგან გამომყვა. რამდენიმე წლის წინათ ბათუმში ნორჩ მხატვართა ნამუშევრების გამოფენა მოეწყო. დედამ თავისი მოსწავლეების ნახატები წარადგინა. მე რომ არაყერი მიმისრა, გაებრაზდი და თეი-

თონ მსიგაგასე რამდენიმე სერაიო გამოყენის ორგანიზაციორებთან. ჩემებს ძალიან გაეკვირდათ. ღაჯილდოებულთა შორის მეც რომ ღამასახელეს. იმ დიპლომს სათვითად ეისახავ საჭადრაკო ჯილდოებს შორის. სამწუხაროდ, ახლა ხაგეისთივის ცოგა ღრო მრჩება, რადგან ეურო მეტ ხანს ჭადრაკს ეუთმობ. მინდა, დილოსგატი ვაეხდე.

ის უჩვეუნი მამულსა...

ქართული სპორტის გულშემატკივრებს, უეჭველია. ემახსოვრებათ სამოცდაათიანი წლების თბილისის "დინამოს" ოსგატ წყალბურთელთა გუნდი. რომელიც ეუროპის რჩეულ ნაკრებს კოლექტივებსაც არ უდებდა გოლს. იმ წლების ერთ-ერთი საუკეთესო მოთამაშე დავით რერუაც ვახლდათ.

მისი სპორტული ბიოგრაფია ცურვით დაიწყო. "დინამოს" აუგში სამი წელიწადი იეარჯიშა ალექსანდრე სულავასთან. მერე ეუროსი ძმის - მურაბის რჩევით „პროფილი“ შეიცვალა - უესბურთში გადაინაცვლა. თემცა. არა დიდი

ხნით. მისი მეგობარი - ცნობილი უესბურთელის ვასო შუდრას ეაქიშვილი მურაბი წყალბურთელი იყო და ახლა მან აიყოლია.

- მაშინ მათე კლასში ვიყავი, - იცონებს ბატონი დავითი. -

საირმის ქუჩაზე მდებარე აკვში დაედოლი საეარჯიშოდ ელადიმერ ბარნაბიშვილთან. ძია ეოვა არა მარგო შესანიშნავი მწერთნელი და პედაგოგი გასლდათ, არამედ ღიბუნებოვანი აღამიანიც.

— თბილისის „დინამოში“ პირველად როდის ითამაშეთ?

— 1973 წელს. მომდევნო წელს საკეშირო ახალგაზრდულ ნაკრებში მიმიწვიეს. 1976 წელს უნგრეთის საერთაშორისო გურნირზე მე-2 ადგილი დაეიკაეთი. მე საუკეთესო მოთამაშის პრიზით დამაჯილდოვეს.

1979 წელს საბჭოთა კეშირის ხალხთა სპარგაკიადის ნახევარ-ფინალში რუმინელებს ეძლიეთ. უძლიერესი შემადგენლობა გეყავდა — ეასილ სანაძე, ეოვა ისელიძე, ნოდარ კურგანიძე, გიორგი ზუმბულიძე, თთარ იოსელიანი, ზურაბ ქოიაეა, მიხეილ გიორგაძე... ნებ-ისმიერი გუნდი ინაგრებდა თითოეულს. ფინალში 5:6 წაგეავებინეს მოსკოველებთან. საბჭოეთის დედაქალაქიდან ოქროს მედლებს ჩვენ ვინ გამოგეავანდა...

ოცი წლის შემდეგ მამის აუხლენელ ოცნებას ეაემა მეასხა ფრთე-ბი: ზურაბ რურუამ და მისმა ოანაგუნდელებმა სხეადასხეა ასაკში სამჯერ მოიპოვეს რუსეთის ჩემპიონობა.

ზერაბ რერეა 1987 წლის 8 ივნისს დაიბადა თბილისის 101-ე სკოლის XI კლასში სწავლობს. სამი წელიწადი იარა იერეაზე რესელან გონიგაიშეილთას. 1997 წლიდან წყალბერთში ეარჯიშობს სოსო მაისკრაძის ხელმძღვანელობით. 1999 წელს 12 წლისამ ჯერ გეაუსეში დსთ-ს პირველობა მიიგო ორი წლით ეუროსებში, შემდეგ კი უკრაინის ჩემპიონი გახდა 1985 წელს დაბადებულთა შორის. 2000 წელს რუსეთის პირველობაზე (1984 წ. დაბადებულნი) მეორე იყო. მომდევნო წელს კი ოქროს მედალი დაიმსახერა.

– ოთხივე შეჯიბრება თითქმის უცვლელი შემადგენლობით ვითამაშეთ, – მითხრა ზერაბმა. – მაშინ ჩემთას ერთად ნაკრების ღირსებას იცავენენ ზერაბ ჭუმბურიძე, ვლადიმერ გერგენიძე, ავთანდილ და ირაკლი ბაბაძეები, გურამ კოგარია, ოთარ ქოიავა, სანდრო შარაშიძე, ილია ბუგიკაშვილი, გიორგი ჩხეიძე, დავით კალანდაძე, ლევან კვარაცხელია, ზერაბ ასთელავა, გიორგი ჩუბინიძე და თამაზ მანძულაშვილი.

მძიმე ფინალური მაგიი გვექონდა მოსკოვის "ბურევესტნიკთან". წინა წელს სწორედ მასთან წაგებადინეს მსაჯებმა. მართალია, ისინი 2001 წელსაც ბევრს ეცადნენ, მაგრამ არაუერი გამოუვიდათ. საუინალო სასტვენამდე დარჩენილ წუთსახევარში სამი მოთამაშე გაგვიძევეს უმიზეზოდ, თუმცა, ერთბურთიანი სხვაობა მაინც შეეინარჩუნეთ ბოლომდე. ამ მაგის შემდეგ მოსკოვის "ბურევესტნიკის" სპორტსკოლის ღირექტორმა, ოლიმპიურმა ჩემპიონმა ალექსანდრ დრეველმა წყალბურთელს შემოგვთავაზა მოსკოვში გადასელა.

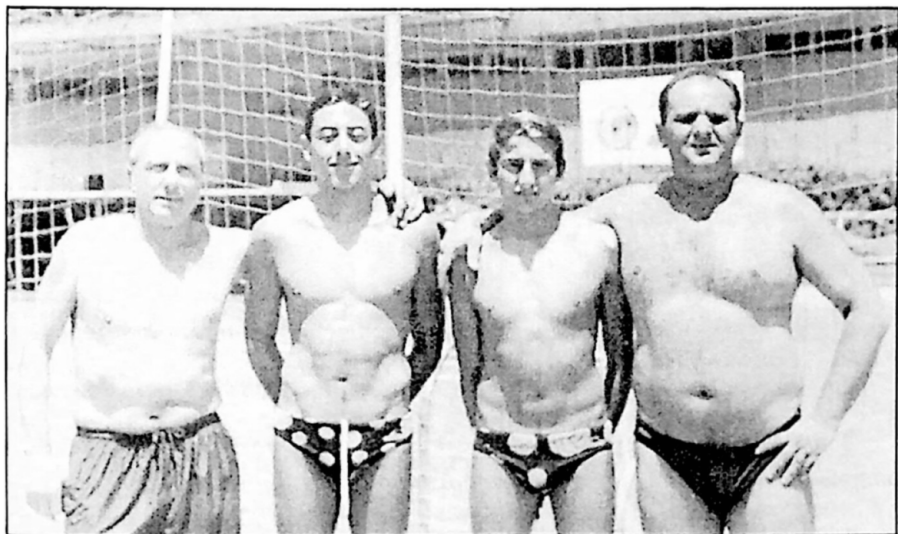
– რუსებს როგორ წაართვით ოქროს მედელების ორი კომპლექტი?

– მართლაც, წარმოუღვენელია, მასპინძლებს ორ ასაკში წაპგვარო ჩემპიონობა. ასე კი გამოგვივიდა და რა ეიცი. შესარჩევი ტურნირები რუსეთის რამდენიმე ქალაქში ვითამაშეთ. განსაკუთრებით ყაზანი დამამახსოვრდა. აქ გავიცანით საკონდიგრო ფაბრიკა "ზარიას" გენერალური ღირექტორი ზერაბ სხეულავა. იგი ღიდი ხანია, ამ ქალაქში ცხოვრობს. ჩვენს ყოველ თამაშს ესწრებოდა. დავგათვალიერებინა თავისი ფაბრიკა და ტბილეულითაც გაგვიმასპინძლა.

სიერპრიიში შემოგვთავაზა ზუგდიდიდან ჩასულმა მერბაყან ურიდიამ. მან ქალაქში მცხოვრებ 80-მდე ქართელს მოუყარა თავი გრი-

ბენებზე და ომასიასად გექსმაგობდნენ. ყაზანელმა ქართველებმა მიკროავტობუსი მოგვამაგრეს ჩვენებერი მძღოლით ერთი. 13 იანვარს ძველით ახალი წლის აღსანიშნავად ქიმიკოსთა სახლში მიგვიპატიეს. დარბაზში ეზარმაზარი ნაძვისხე იდგა, სკურა ქართული პერ-მარილით იყო გაწყობილი, სახელდახელო სცენაზე ცეკვაუდნენ და მღეროდნენ ქართულად. მაია ხეზენაიშვილს გახსნილი აქვს საკვირაო სკოლა, სადაც ბავშვები სწავლობენ ქართულ ენას, საქართველოს ისტორიას. თეა პერგაიას ხელმძღვანელობით ჩამოყალიბებულია ქართული ცეკვისა და სიმღერის ანსამბლი "ოცნება", რომელიც დიდი პოპულარობით სარგებლობს ქალაქში. გურნიორის დღეებში, როგორც გიჟხარითი, ყველანი ჩეენი გელშემატკიერები იყვნენ.

რაც შეეხება რუსეთის პირველობის ფინალურ შეხვედრებს, შარშან აპრილის მიწურულს 1984-1985 წელს დაბადებულთა შეჯიბრება მოვიგეთ დაუმარცხებლად, 9 მაისს კი 1986-1987 წლებში დაბადებულთა ორთაბრძოლებში მოვიპოვეთ ოქროს მედლები. რადგანაც რუსებმა ორივე ასაკში მარცხი განიცადეს, განაწყენებულებმა წლებანდელ პირველობაზე არ მიგვიპატიეს, ამიგომ შემოდგომაზე უკრაინის 2002-2003 წლების ეროვნულ ჩემპიონატში ჩავებით. ორი გურის შემდეგ ფინალურ ოთხეულში მოხვდით, მაგრამ ფლეი-ოუებში ეერ ვიასპარებთი, რადგან ამ ეგაპს გერმანიაში ეეროპის პირველ-

ობის შესარჩევი ტურნირი დაემთხვა და იქ გავემგზავრეთ. ორ მე-
ტოქეს ეძლიეთ და უისალის საგზური დაეიმსახურეთ...

გალამწევეტ ორთაბრძოლებს სტამბოლმა ემასპინძლა. ორი-სამი
წლით ეუროს მეტოქეებიდან პაექრობაში მე-13 ადგილი დაიკავეს.
ახლახან კი რუსეთის პირველობის შესარჩევი ტურნირი მოიგეს ყა-
ზანში ჩვენმა ახალგაზრდა წყალბურთელებმა, რომელთა კაპიტანი
ბურაბ რურუა გახლათ.

პატარა ბიჭი დიდი მიზნებით

*"ისეთი ცელქი იყო, რომ
წუთითაც ვერ ნახავდით ერთ
ადგილზე გაჩერებულს. თვა-
ლის დახამხამებაში ხან სად
აძერებოდა და ხან – სად. მა-
მაჩემს ეუთხარი, ამ ბიჭს შენ
მიხელე და მთელ ჯგუფს მე
ვამეცადინებ-მეთქი. – მითხრა
შოთა კორახაშვილზე საქარ-
თველოს ნაკრების მწვრთნელ-
მა ირაკლი ბართაიამ. – თუმ-
ცა, მალე დასერიოზულდა. ძა-
ლიან შრომისმოყვარე და ნი-
ჭიერი ემაწილია. იდეალური
მხედველობითი მესხიერება
აქვს – ვარჯიშებზე უფროსი
წყალმსგომელების მიერ შესრულებულ ილეიებს იმახსოვრებს და
მერე თაყაღვე იმეორებს. მჯერა, რომ იგი კიდეე ბევრჯერ გეასახ-
ელებს".*

შოთა კორახაშვილი ჯერ მხოლოდ 12 წლისაა (იგი 1991 წლის 7
აპრილს არის დაბადებული და თბილისის 53-ე სკოლის მე-7 კლასში
სწავლობს), მაგრამ ეამრავი ნაღველი ამშვენებს მის სპორტულ

კოლექციას. ჭაბუკებში საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და პრიზიორია 2001 წელს საბერძნეთში ვერვისხას თასის გათამაშებაზე გუნდთან ერთად III ადგილი დაიკავა. იმავე წლის ხოუმბერში კი კიოლნის საერთაშორისო გურნირზე ერთმეგრიათა გრამპლინიდან ხგომში ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

განსაკუთრებით ეხე-
მოსავლიანი გამოდგა
მისთვის 2002 წელი:
პარდუბიეცს (ჩეხეთი)
საერთაშორისო გურ-
ნირზე ერთ და სამე-
გრიანი გრამპლინი-
დან კომბინირებულ ჩა-
თელაში პირველი ად-
გილი დაიკავა. ერევანში
დავით ამბარცუმიანის
ხსოვნის გურნირზე თო-

თხმეგწლიანებში სამი მესამე ადგილი ერგო, სგრასბურგში (სა-
ფრანგეთი) კი ერთბაშად სამი ოქროს მედალი აიღო. წლეულს უნ-
გრეთში გუნდური პირველი ადგილი დაიკავა. ნოემბერში ნიესენის
თასის გათამაშებაზე ჭოლა ჭანტურიასთან და ვიორგი გეგორეჩიან-
თან ერთად თოთხმეგწლიანებში მთავარი პრიზიუ დაიმსახურა და
ოქროს მედალიც.

– ყოჩალი ბიჭია, მუყაითი, – დასძინა ირაკლი ბართაიამ. – რთუ-
ლი პროგრამა აქეს, ყოველდღიურად ხეუწს ოსტაგობას. სგრასბურ-
გში მიკერძოებულმა მსაჯობამაც ვერ შეუშალა ხელი, სამჯერ
ასულიყო კეარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე. კიოლნში უფრო იყ-
ოჩალა – გუნდის ინტერესებიდან გამომდინარე, 2-3 წლით უფროსებ-
ში იასპარეზა, რადგან შეჯიბრების წინ დავით ყეაეაძე გაგვიხდა
აეად და გერმანიაში ვერ წამოვიდა. შოთამ ჩინებულად შეასრულა
ყველა ხგომა, განსაკუთრებით მეხუთე – ყველაზე რთული: უკანა
დგომიდან წინ ორნახეუარი სალგო მუხლდაკრეფით.

– ეს პროგრამა სამეგრიათი გრამპლინიდან ხგომში მე და ირაკ-
ლი მასწავლებელმა კიოლნის აუზში დაეამუშავეთ, – ჩაგვერია

საუბარში მოთა კორახაშვილი, რომელიც აქამდე ჩემად გვისმეხდა. — იქ ძალიან ელასტიკური გრამპლისები აქვით. თბილისის პირობებში მისი შესრულება გამიჭირდებოდა. მოსამზადებლად სათაბალო პირობები იქ არა გაქვს, ძნელია, წყალსტუმარში წარმატებას მიაღწიო.

— მერედა, როგორ მოხვდით სპორტის ამ რთულ სახეობაში?

— პატარაობისას მშობლებთან ერთად მღეიმე ვისვენებდი. წყალში ჩასვლის შემდეგ. შეიძლება წლის წინათ დედამ მე და ჩემი და მაგდა "ლაგუნა ევრეში" მოგვიყვანა ცურვის შესასწავლად. არც მახსოვს, პირველად როგორ გადმოვხტი გრამპლისიდან. ისე შევეჩვიე წყალსტუმარს, რომ სხვა სპორტზე არ გავცული. ჩემმა დამ აუზი მაღე მიაგოვა. მერე ბაღე გზე დადიოდა, ახლა ევროპული და ლათინურამერიკული ცეკვებით არის გაგაცუბული.

— შენ ზარზან საბერძნეთში ვერგინას თასის გათამაშებაზეც იყავი. უმეფლოდ რატომ დარჩი?

— შეჯიბრების ბოლო დღეს მოვიწამლე და სააეად-მყოფოში აღმოვჩნდი. საშა მასწავლებელი მაღა თაეზე. ჩემს მედალს ეინ ჩივის... რადგან სხვა ხელმძღვანელი არაეინ გვახლდა, ჩეენი ნაერების წეერები საასპარეზოდ ეერ წაეიღენ, ამიგომ კოლა ჭანგერიამ და სოყო ხუციშვილმაც დაკარგეს მეღლები.

კიოლნში სიესენის თასზე მე. ქოლამ და გიორგი გვეორქიანმა თხუთმეგრულიანებში ვიასპარებუთ და ყველას ეაჯობუთ – გჳნდერი თასი და ოქროს მეღლეხი მოვიპოვეთ. აახენის წარმომადგენლებს 53 ქელით გავესწართო.

გერმანიაში შესასმისნაჲე პირობეხი გეჴონდა. ოჯახებში ეცხოვრობდით. ჩემი მასპინძელი იყო გაბრიელა გულიასი – ვეგერანთა შორის ეერთჲის ჩემიპონი წყალხტომამი. ერთი ქალიშვილი პეაჴეს – 16 წლის ღორა, რომელიჲე ბაგეგზე ხტომამი ვარჯიშობს. ქალბატონმა გაბრიელამ საკუთარი მანქანით მთელი კიოლნი მოგვატარა და ღირსშესასმისნაჲე ადგილები დაგვათვალიერებინა.

— რა ენაზე ელაპარაკებოდი მასპინძლებს?

— ინგლისერად. სხეებთან კი თარჯიმნობას სოჴო ხუციშვილი გეიწედა – მან კარგად იცის გერმანული ენა.

— შოთა, წყალხტომის გარდა, სპორტის სხვა სახეობეხი თუ გიტაცებს?

— ხშირად ბიჭებთან ერთად უეხბურთს ეთამაშობ. ბრაზილიის ნაკრების და "შილანის" გულშემატკიეარი ეარ. რაგბისაჲე სიამოვნებით ეეყერებ. შარმან სტრასბურგიდან სამი ოქროს მეღლით რომ დაებრუნდი, სკოლაში შეხეედრა მომიწეჴეს. იმ საღამოს საქართველოს მორაგბეთა ნაკრების წეერები და მსოჴლიო მოგზაური ჯუმბერ ლეჴეაჲე ესწრებოდნენ. საერთოდაჲე, შეჯიბრებებიდან რომ ებრუნდები, ყოველთვის სიყვარულით მხედება სკოლის ღირეჴტორი ქალბატონი ლამარა მარგეელაშვილი, ღიდი მაღლობელი ეარ მისი.

— სიონში რომ იყავით შეკრებაზე, შენმა მწერთნელმა მითხრა, კურდღლები იყიდაო...

— პიკო და ლიკო?... საწერთნელი შეკრებიდან რომ დაებრუნდით, მშობლებთან ერთად კოჯორში აჴედი. იჴე აგარაკი გეაჴეს. კურდღლები ჩემს მეგობარს დაეუტოვე და ის უელის.

— გიყვარს ცხოველები?

— ძალიან. კოჯორში გერმანული ნაგამიჲე მეაჴეს – "სკაუტი". ჭკეიანია, ყველაჴერი ესმის, ერთგულად დარაჴობს ემოს. როცა აგარაკზე ეართი, დილაობით მე და მამა დაერბიეართ ხოლმე. "სკაუტიჲე" გვერდიდან არ გემორდება.

ამას წინათი მშობლებმა ორი თუთიყუში მიყიდეს – ღეღალ-მამალი. ერთმანეთის ელაპარაკებიან თაჴიანთ ენაზე, მე ყურსაჲე არ მიგდებენ. უწინ მეაჴედა კიდეჲე ერთი თუთიყუში "კეშა". ძალიან ზარმაჲეი

იყო. ჩემმა საიუესავემა რესკლად ძლიეს ასწავლა თორი წინადადება. "Где еда?" "Я хочу есть!" და სკულ ამას იმეორებდა. შარშან გალიის კარი ღია დაგერნა, სადღაყ გაჟრინდა და დაიკარგა.

--- შენ თავად როგორ სწავლობ?

– "ოთხებზე" და "ხუთებზე". კი მინდა, ეკეთ ვისწავლო, მაგრამ ვარჯიშებზე ძალიან ვიღლები, განსაკუთრებით – შეჯიბრებების წინ, ამიგომ ვერ ვასწრებ სრელყოფილად მეცადინეობას. კლასის მასწავლებლები და მეგობრები მეხმარებიან. მათი დამსახურებაა, თბილისის მერიის სტიპენდიაგი რომ ვარ.

— სამომავლოდ რას აპირებ?

– გაისად რამდენიმე გურნირზე ვართ მიწვეული, მაგრამ არ ვიცი, სად მოეხერხებთ გამგზავრებას. ყველაფერი უულზეა დამოკიდებული. წყალჯომარდობის უედერაციის პრემიდენგი ვლადიმერ გოიამვილი, რითაც შეუძლია, გვეხმარება, გაფხულობით აეზსაც გვითმობს, მაგრამ ეს არ არის საკმარისი ღიდ შეჯიბრებებში გასამარჯვებლად. როგორც გვითხრეს, ეაკის დახურულ საცურაო აუზს კარგი პაგრონი გამოუჩნდა და იგი მალე ჩადგება მწყობრში. იმეღია, ჩვენც მოგვეყემა მამთრობით იქ ვარჯიშის საშუალება. ძალიან მინდა, მსოფლიო და ეეროპის ჩემპიონატებზე წარმატებით ვიასპარემო.

დედის გააქვალული გზით

სოფიო გელიაძეილი 1984 წლის 20 ოქტომბერს დაიბადა თბილისში. საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის აკადემიის მწვრთნელთა ფაკულტეტის II კურსის სტუდენტია. ბაკუბე ხტომაში II წლისამ დაიწყო ვარჯიში დედის – ლია ხრიკელის ხელმძღვანელობით. ამჟამად მკერ სულაშვილთან იმალლებს ოსტაგობას.

შეჯიბრებებში 1996 წლიდან მონაწილეობს. 1997 წელს საქართველოს ჩემპიონი გახდა (მომღეუნო წლებში კიდეც სამჯერ მოიპოვა ეს ტიტული). 2 წლის შემდეგ პირველად იასპარეზა საერთაშორისო ტურნირში – რუსეთის ლია პირველობაზე, რომელსაც კრასნოდარმა უმასპინძლა. ინდივიდუალურ და სინქრონულ ხტომებში (გვანცა ჩიგიშვილთან ერთად) მეორე ადგილები დაიკავეს.

2000 წელს აახენში (გერმანია) ახალგაზრდებს შორის "გრენცლანდის თასი" დაისაკუთრა, გერმანიის ლია პირველობაზე კი ოქროს მედალი ხედა. ამავე წელს საქართველოს ჩემპიონატიც მოიგო და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სპარტაკიადაც.

2001 წელს ოდენსში (დანია) ახალგაზრდების მსოფლიო პირველობაზე ინდივიდუალურ ხტომებში ევრეხლის მედალი ერგო. სინქრონულ ხტომებში კი ლუბა გოლოვინასთან ერთად მეოთხე იყო.

მარშან შვეიცარიაში ბაკუბე ხტომის მამამთავრის – ამერიკელი ჯორჯ ნისანის თასის გათამაშებაზე როგორც ინდივიდუალურ, ისე სინქრონულ ხტომებში IV ადგილი დაიკავეს. ანალოგიური მედეგი აჩვენა შვედეთში "ლევის თასზეც" ინდივიდუალურ ხტომებში. სინქრონულში კი კეარესბეკის უმაღლეს საფეხერზე ავიდა რესკლან

სოფერიახთან ერთად. მეოთხე ადგილი ზედა სასკო-პეკერბერგში ევროპის ჩემპიონატზე სისქრონულ ხგომებში. იყო საქართველოს პრეზიდენტის სტი-პენლიაგი.

წლეულს ქვეყნის პირველობა მოივო, კენსელ ერეგაზე (საბერძნეთი) კი "ისლანდის თასის" გათამაშებაზე ბრინჯაოს მედალი დაისაკუთრა.

— ამ შეჯიბრებაში 5 ქვეყნის 50-მდე საკმაოდ ძლიერი სპორტსმენი მონაწილეობდა, — მითხრა სოფიო გულიაშვილმა. — მასპინძლებმა ასპარეზობა ოლიმ-

პიური მოდელით გამართეს. სავალდებულო პროგრამის შემდეგ ფინალში პირველ ნომრად შევედი, ნებისმიერი პროგრამა სათანადოდ ვერ შეეასრულე და საბოლოოდ III ადგილით დაექმაცოფილდი. ბერძენმა ბაგუგისგმა და რუსუდან სოფერიაბ ერთნაირი ქულები დააგროვეს, მაგრამ მასპინძელს წინასწარ შეჯიბრებაზე უკეთესი შედეგი ქქონდა და თასიც მას ერგო. მართალია, პირველი ადგილი დაეკარგე, მაგრამ პერსონიუსში გამოსვლით მაინც კმაცოფილი ვარ, რადგან ძლიერ მეგოქვებთან საკუთარი შესაძლებლობების შემოწმების საშუალება მომეცა.

— სოფიკო, ვერ ვიტყვით, რომ ბატუტზე სტომა საქართველოში ფართოდ გაფრცელებული სპორტის სახეობა იყოს. რატომ აირჩიე იგი?

— დედაჩემი, ლია ხრიკული, ჯერ წყალხგომაში ვარჯიშობდა და რამდენჯერმე საქართველოს ჩემპიონობა მოიპოვა. სამოცდაათიანი წლების მიწურულს ბაგუგზე გადაინაცვლა და იქაც სპორტის ოს-

გაგი გახდა, ორჯერ საქართველოს ჩემპიონატებში გაიმარჯვა. 1984 წელს აქტიურ სპორტს ითავი დაანება და მთელი 10 წელიწადი დარბაზისკენ არც გაუხედავს. მერე მწერტნელად რომ დაიწყო მუშაობა, მეც თან მიეყავდი ხოლმე. მომწონდა, გოგონები მერცხლებივით რომ აიჭრებოდნენ ჰაერში. დღის დახმარებით ერთ დღეს მეც მოვსინჯე, გამომივიდა და აქამდე შემოვრჩი ბაგეტს.

— ხომ არ ნანობ?

— სპორტის სხვა სახეობაში გადასულაზე არც მიფიქრია, მით უმეტეს მას შემდეგ, რაც 2000 წელს გერმანიაში ორი პირველი ადგილი დავიკავე. მაშინ საქართველოს განვარჯიშულ სახეობათა ფედერაციის (პრეზიდენტი ომარ ღონღაძე) ხელშეწყობით 20-დღიან საწვრტნელ შეკრებაზე გავემგზავრეთ ფრაჩჟურგში. იქ ახალგაზრდებს შორის გერმანიის ღია პირველობა მოვიგე, ერთი კვირის შემდეგ კი აახუნში "გრენელანდის თასი" მოვიპოვე. მთელი ამ ხნის განმავლობაში ვარჯიშისა და დასვენებისთვის იდეალური პირობები გექონდა. მე და ჩემმა მწერტნელმა ბატონმა გავურ სულაშვილმა ახალი ელემენტები დავამუშავეთ.

— ასპარეზობისას გული არასდროს დაგწყვეტია?

— მარმანწინ დანიაში მსოფლიო პირველობაზე საეალდებულო პროგრამის შემდეგ მეხუთე ნომრად შევედი ფინალში. ნებისმიერი პროგრამა უკეთ შევასრულე, მაგრამ II ადგილს ვერ ავიციდი. ჩემპიონთან 0,6 ქულით წაევაგე. ვარჯიშების სირტულის კოეფიციენტით მაჯობა. მაშინ ჩემი მაჩვენე-

ბელი 11,8-ს არ აღემატებოდა, საბერძნეთის გერნირისთვის იგი 0,3 გავზარდეთ. მსოფლიო ჩემპიონატისთვის 13,0 სირთულის კოეფიციენტის ვარჯიშები მექნება. მთიანეთში, ყველაფერი მაღალტექნიკურად, უწუნოდ შეეასრულო.

ძალიან დამწყდა გული შარშან ევროპის ჩემპიონატზე. სინქრონულ სგომებში მე და რუსუდან ხოფერია მესამე ადგილზე გასულ ანა დოლონაძისა და გინა ლუდეგის (გერმანია) ღუეგს მხოლოდ 0,5 ქულით ჩამოვრჩით. არადა, ნამდვილად შეგვეძლო მედლის აღება. ალბათ, ცოცხალი იყო საჭირო.

წლეულს ჩვენი ფედერაციის თხოვნით საქართველოს ეროვნულ-ოლიმპიურმა კომიტეტმა (პრეზიდენტი ჯანო ბაგრატიონი) და ოლიმპიურმა ფონდმა (პრეზიდენტი ბადრი პატარკაციშვილი) თებერვალსა და აპრილში მე, რუსუდან ხოფერია, მამა აბრამიშვილი და ჩვენი მწვრთნელი მაურ სულაშვილი სასწავლო-საწვრთნელ შეკრებებზე გაგვგზავნეს გუაუსეში, სადაც რუსეთის ნაკრების წევრებთან ერთად ვემზადებოდით. იქ იყვნენ ოლიმპიური თამაშების გამარჯვებულები – ორგზის მსოფლიო ჩემპიონი ირინა კარაბაევა და ხუთგზის მსოფლიო ჩემპიონი ალექსანდრ მოსკალენკო.

დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა სეოკ-ისა და ოლიმპიური ფონდის ხელმძღვანელებს ამ დახმარებისთვის. გუაუსეში საკმაოდ ნაყოფიერად ვივარჯიშეთ, რასაც თბილისის გაყინულ დარბაზში მოძველებულ ბატუტებზე ნამდვილად ვერ შევძლებდით. სამწუხაროდ, პანოვერის მსოფლიო ჩემპიონატზე 13 საუკეთესოში ვერ მოხვდი და ათენის ოლიმპიური თამაშების საგზური ვერ მოვიპოვე. ამის მიუხედავად, იმედს მაინც არ ვკარგავ. უფრო მონდომებით ვივარჯიშებ და ვეცდები გულშემატკივრები არ გავაწბილო. ოდნავი ხელშეწყობა თუ გვექნება, 2008 წელს პეკინის ოლიმპიადაზე აუცილებლად ვიასპარებებ. გაისად კი ათენის ოლიმპიურ თამაშებზე რუსუდან ხოფერია იბრძოლებს მედლებისთვის და მას ეუქომაგებ.

საშუაგლოს გაცსდა გაცსაჟიგაელი

საქართუელის კარაგისგებმა არაერთი მნიშვნელოვან წარმატებას მიაღწიეს საერთაშორისო სარბიელზე როგორც გუნდურ, ისე პირად პირველობებში. მათ შორის, ვისე მედლები მესძინა ქვეყნის სპორტულ ეულაბას, გახლავთ 18 წლის დავით აბრამიშვილი.

იგი 1985 წლის 11 მარგს დაიბადა. სწავლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის მეორე კურსზე.

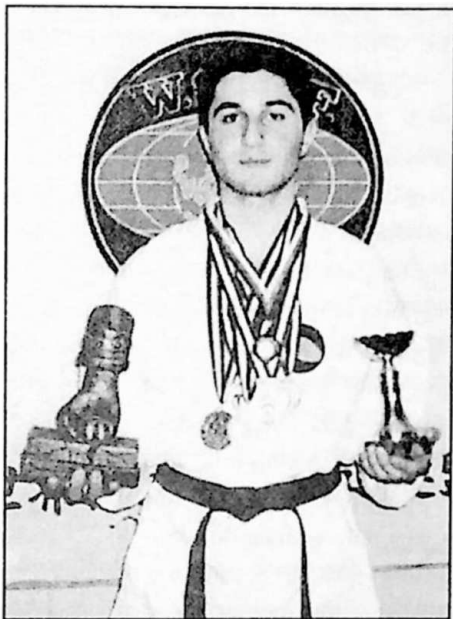
კარაგეში ვარჯიში დაიწყო 10 წლისამ ბესიკ სუციშვილის ხელმძღვანელობით და დღემდე

მასთან იმაღლებს ოსტაგობას. 1997 წელს საქართუელის ჩემპიონი გახდა კუმიტეში ახალგაზრდებს შორის. მსგავს წარმატებას კიდეე ოთხჯერ მიაღწია. არის 11 დანის მულობელი, საერთაშორისო და რეგიონული შეჯიბრებების თექესმეტგმის გამარჯვებული და მრავალგმის პრიზიორი კუმიტესა და კატაში.

2001 წელს თბილისში გამართულ ევროპის ჩემპიონატზე გუნდურ კუმიტეში ოქროს, გუნდურ კატაში კი ვერცხლის მედალი დამისახურა. მარშან გერმანიაში მსოფლიო თასი მოიპოვა ახალგაზრდებს შორის გუნდურ კუმიტეში, ინდივიდუალურ კატაში I ადგილი დაიკავა.

მარშანვე ევროპის პირველობაზე იასპარეზა ეადო კარაგე-დოში და მესამე ადგილებზე გავიდა როგორც ინდივიდუალურ, ისე გუნდურ კუმიტეში.

2002 წელს საქართუელის საუკეთესო კარაგისგთა შორის საუკეთესოს ტიტული მიენიჭა. ორჯერ იყო თბილისის მერიის სტიჟენ-

ლიათი. 2003 წელს ანტიკერძენში (ბელგია) გამართულ ევროპის „მაიკა-ბიადამუ“ ინდივიდუალურ კემიგეში ევროპის. ხოლო ინდივიდუალურ კატასა და გუნდურ კემიგეში ბრისჯაოს მედლები დაიმსახურა.

– გერმანიაში მსოფლიოს თასზე ხუთი გაუმგზავრეთ საქართველოს კარაგე-დოს ეროვნული ფედერაციის პრეზიდენტის – ბატონ კახა ბასილიას ხელმძღვანელობით, – მითხრა ღაფითმა. – ჯერ სტამბოლში, მერე ბერლინში ჩაფურინდით, იქიდან კიდე შვიდი საათი ვიმგზავრეთ მატარებლით და, როგორც იქნა, ჩაებალწით ლიუბეკში. რეინიგზის სადგურიდან პირდაპირ დარბაზში გაგვაქანეს. მასპინძლებმა არც აციეს, არც აცხელეს და დაღლილები, ნახევრად მშიერ-მწყურვალეები გაგამზე გავიძახეს. სხვა რა ვბა გვქონდა, ჩვენც გავედით საპაექროდ და პირველი შეხვედრა შეეცარიელებს მოეუგეთ 3:0. ასევე მშრალი ანგარიშით დაეამარცხეთ ავსტრიის,

სამხრეთ აფრიკის, ისრაელის და ინგლისის გუნდები. ფინალში მასპინძლებს – გერმანელებსაც ვძლიეთ და მსოფლიო თასიც მოვიპოვეთ. კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ოთხნი ავედით – მე, ლევან გორელაშვილი, ძმები – ღაფით და ირაკლი გყებუჩაფები. იქიდან რომ გადავქეროდით სხვა ქვეყნების წარმომადგენლებს, ეს იყო ენით აუწერელი განცდა. ბევრმა ხომ ისიც არ იცოდა, სად არის რუკაზე საქართველო.

შეჯიბრების შემდეგ რუსი კარაგისტი ბოროზდისნი მოვიდა ჩვენთან და გამარჯვება მოგვილოცა. იგი გერმანიის სახელით გამოდიოდა შეჯიბრებაზე. მან გვითხრა „ჩვენები“ ამბობენ, დაგვიანებუ-

ლი ქართველები არ ესლა ღაგეშვი შეჯიბრებაზე. ხომ ხედავთ, რა გვიყვებო.

მსოფლიო თასის მემდევ ეალო-კაი კარაგეში ვიასპარეშეთ ევრო-

პის პირველობა-ზე, რომელსაც ებლინმა (ირ-ლანდია) უმასპინ-ძლა. მხოლოდ ეუ-მიტეში ვედიდით ძალებს. პირად პირველობაში ეს-პანელთან წაეაგე ნახეეარუინალუ-რი ორთაბრძოლა და მესამე ადგილ-

ზე გავედი. გუნდურშიც ბრინჯაოს მედალი გვერგო, თუმცა, უკეთესი შედეგის მიღწევაც შეიძლებოდა.

— დათო, თითქმის ათი წელიწადია, აღმოსავლურ ორთაბრძოლებში მონაწილეობ. შენთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი შეხვედრა რომელი იყო?

— კარაგეზე ბიძაჩემმა — თამაზ გორელაშვილმა მიმიყვანა 1995 წელს. ორი წლის შემდეგ თანაგოლთა შორის საქართველოს ჩემპიონი გახდი. იქიდან მოყოლებული ჩემთვის უმნიშვნელო ორთაბრძოლა არ არსებობს, რადგან ვაკეკაცისთვის ჩინ-მედელების ხარისხი კი არა, სამშობლოს და საკუთარი ღირსების დაცეაა უპირველესი.

ბედნიერი ვარ, რომ განგებამ ისეთ ადამიანებთან დამაკავშირა, ვისთვისაც გულწრფელობა, სიწმინდე, პაგრიოტიზმი, სულიერება უდიდესი ფასეულობა და შინაგანი მოთხოვნილებაა. განსაკუთრებით ჩემი მასწავლებლები — ბესო ხუციშვილი და კახა ბასილია მინდა გამოეყო. სპორტულ მიღწევებს სწორედ მათ ვუმაღლი. კარაგესთან ერთად მე მათგან ცხოვრების აე-კარგსაც ვსწავლობ და მადლობა მათ ყველაფრისთვის. მეამაყება, რომ ისინი არა მხოლოდ მასწავლებლები, არამედ ჩემი მეგობრებიც არიან.

— მრავალ ტურნირში გიასპარეზა, წარმატებითაც. შეგიძლია თქვა, რომ შენი მწვერვალი დაიშვარა?

— კარატეში მწვერვალი, ეფიქრობ, ორგვარი: ერთი, როცა ყველა ღონის შეჯიბრებას მოიგებ და „ოქროებით“ გაიმდიდრებ სპორტულ კოლექციას. ცხადია, დაუკმაყოფილებლობის შეგრძნება ყოველთვის გექნება, მაგრამ იცი, რომ მწვერვალზე ხარ. აი, მეორე, რომელსაც სულიერების მწვერვალი ჰქვია, უსასრულოა. ეს არის შინაგანი ზრდა, უწყვეტი პარმონია. აქ კი არ შეიძლება, ბლვარი არსებობდეს...

— კარატეს გარდა, რა გიტაცებს?

— სპორტის სახეობებიდან — ფეხბურთი და ცურვა. საქართველოს ნაკრების და „მილანის“ დიდი გულშემატკივარი ვარ. კახი კალაძემ და მისმა თანაგუნდელებმა ჩემპიონთა ლიგის ფინალში „იუვენტუსი“ რომ დაამარცხეს და თასი მოიპოვეს, სიხარულისგან არ მძინებია.

თავისუფალი ღრო იშვიათად მრჩება, მაგრამ წიგნების წასაკითხად მაინც ვიცი. განსაკუთრებით დეტექტიური ლიტერატურა მიგაცეხს. მე ხომ მომავალი იურისტი ვარ. სიამოვნებით ვკითხულობ აღმოსავლურ ფილოსოფიასაც. კარატეს ხომ საფუძვლად ფილოსოფია უდევს.

— შენ ევროპის „მაქაბიადაზე“ იასპარეზე ბელგიაში. იქ გამართულ შეჯიბრებაზე რას იტყვი?

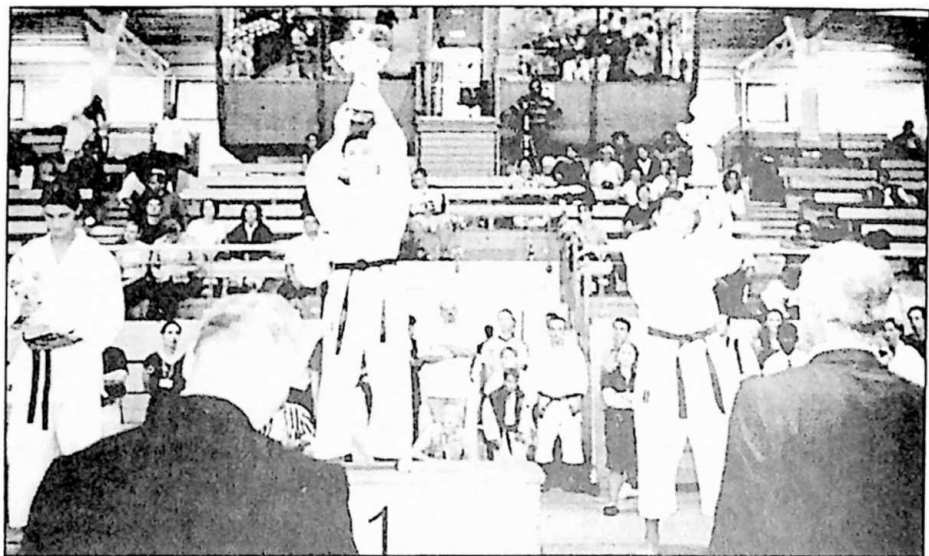
– ანგერპენში ებრაელ სპორტსმენთა სრულიად ევროპის მორი-
ვი პირველობა გაიმართა, რომელშიც 29 ქვეყნის 1300-მდე ათლეტი
მონაწილეობდა. საქართველოდან ოთხნი ვიყავით ცნობილი რადიო-
ტელეკომუნიკატორის – ჯამლეკ ხუბაშვილის ხელმძღვანელობით.
მასპინძლებმა ასპარეზობისა და აქტიური დასვენებისთვის შესანიშ-
ნავი პირობები შეკვიქმნეს. მხოლოდ ეს იყო, რომ მოგჯერ არბი-
გრები სცოდავდნენ. რომ არა მიკერძოებული მსაჯობა, ინდივიდუ-
ალურ კუმიგეში ჩემპიონობას მოვიპოვებდი. ფინალში ურანგ
სპორტსმენს შეეხვდა. არბიგრიც პარიზელი იყო და ბეერ რამეზე
დახუჭა თვალი. საბოლოოდ 2:4 დამარცხდი და ვერცხლის მედალს
დავეჯერდი. დავით ხუბაშვილმა აბსოლუტურ წონით კატეგორიაში
მე-3 ადგილი დაიკავა, არადა, კეარცხლბეის უფრო მაღალ საუბე-
ურზე ასულაც შეეძლო. კიდეც ორ სახეობაში ვიასპარეზე: ინდივიდუ-

უალურ კატასა და
გუნდურ კუმიგეში
დავით ხუბაშვილ-
თან და ზურაბ ქო-
საშვილთან ერ-
თად ბრინჯაოს
მ ე ლ ე ბ
მოვიპოვე. მოჭ-
ადრაკე სოფიკო
ხუბაშვილიც მესა-
მე ადგილზე გავი-
და.

შეჯიბრების
დღეებში საქარ-
თელოდან წასულ

ქართველ ებრაელებსაც შეეხვდით. თითქმის ყოველ საღამოს ჩვე-
ნთან ერთად იყვნენ ჩოგბურთელი ჯიმი ძორელაშვილი და კალათ-
ბურთელი ვია დაეარაშვილი. ისინი, შესაბამისად, გერმანიის და ავს-
ტრიის სპორტულ ღირსებას იცავდნენ. ძალიან აინტერესებდათ სა-
ქართველოს ამბები და ჩვენც ყველაფერს დაწვრილებით ეუბნებო-

ლით. სასკუმროსა და კაფეში ქართველი ებრაელები გვემსახურებოდნენ. შეჯიბრების დღეებში ყურადღება და ქომაგობა არ მოგვეკლებია, ამიგომ ჩვენს წარმატებებში მათი წვლილს ურეეია.

— სამომავლოდ რას აპირებ?

— ცხადია, მონღოებით ვიეარჯიშებ, რომ მსოფლიო და ეუროპის ჩემპიონატებზე კეარცხლებეის უმაღლესი საუფხურები მოესინჯო.

— საქართველოში წვრთნის სათანადო პირობები არ არის. როგორც უკვე ცნობილ სპორტსმენს, საზღვარგარეთ დარჩენა რომ შემოგთავაზონ, რას იზამ?

— გერმანელებისგან უკვე მქონდა მიწვეეეა, მაგრამ უარი ვუთხარი. უცხოეთში დარჩენა და სპორტული კარიერის იქ გაგრძელება ამრადაც არ მომსელია. ჩემთეის ყველაუერი საქართველოში იწყება და აქ დამთაერდება, რადგან აქ არის ჩემი უესეები.

ირინა ღერეშინაძე მოხიზლა

"საკუთარი ხელწერა და ხიბლი აქვს. სერიოზული ვარჯიშის შემდეგ ევროპის უძლიერეს გრაციოზა შორის შეიძლება ვიხილოთ". – ასე შეაფასა მხატვრული განვარჯიშის საერთაშორისო ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტმა მარინა გიგოვამ ახალგაზრდა ნიჭიერი ქართველი განმავარჯიშე ქეთი ხაგიაშვილი, რომელმაც მარშალ შესანიშნავად იასპარეზა ბელგარეთში დედოფალ მარგარიტას თასის გათამაშებაში და ორ მედალთან ერთად მაყურებელთა სიმპათიის პრიმიც დაიმსახურა.

დაიბადა 1989 წლის 24 მარტს. სწელობს თბილისის 35-

ე საფეხბურთო სკოლის IX კლასში. მხატვრულ განვარჯიშში მეუაღინეობა დაიწყო 1993 წელს გირასპოლში (მოლდოვა) გაგიანა ივანოვას ხელმძღვანელობით, 1995 წლიდან კი თბილისში საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატ, საქართველოს მხატვრულ განმავარჯიშეთა ნაკრების მთავარ მწვრთნელ ელისო ბელოშვილთან იმალლებს ოსტატობას.

1999 წელს სტავროპოლის თასის გათამაშებაში II ადგილი დაიკავა. მომდევნო წელს კი მესამე იყო. ასევე, ბრინჯაოს მედალი ზედა საქართველოს პირველობაზე. სამაგიეროდ, თბილისის სპარტაკი-ალამე ავიდა კეარცხლბუკის უმაღლეს საფეხურზე.

2001 წელს საქართველოს მოსწავლეთა I სპორტული თამაშები მოიგო. შემდეგ ახალგაზრდებს შორის საქართველოს პირველობა-

ჩუ აკოპა ყველას. იბშირის საერთაშორისო გურნირზე გერმებით ვარჯიშში II ადგილი დაიკავა.

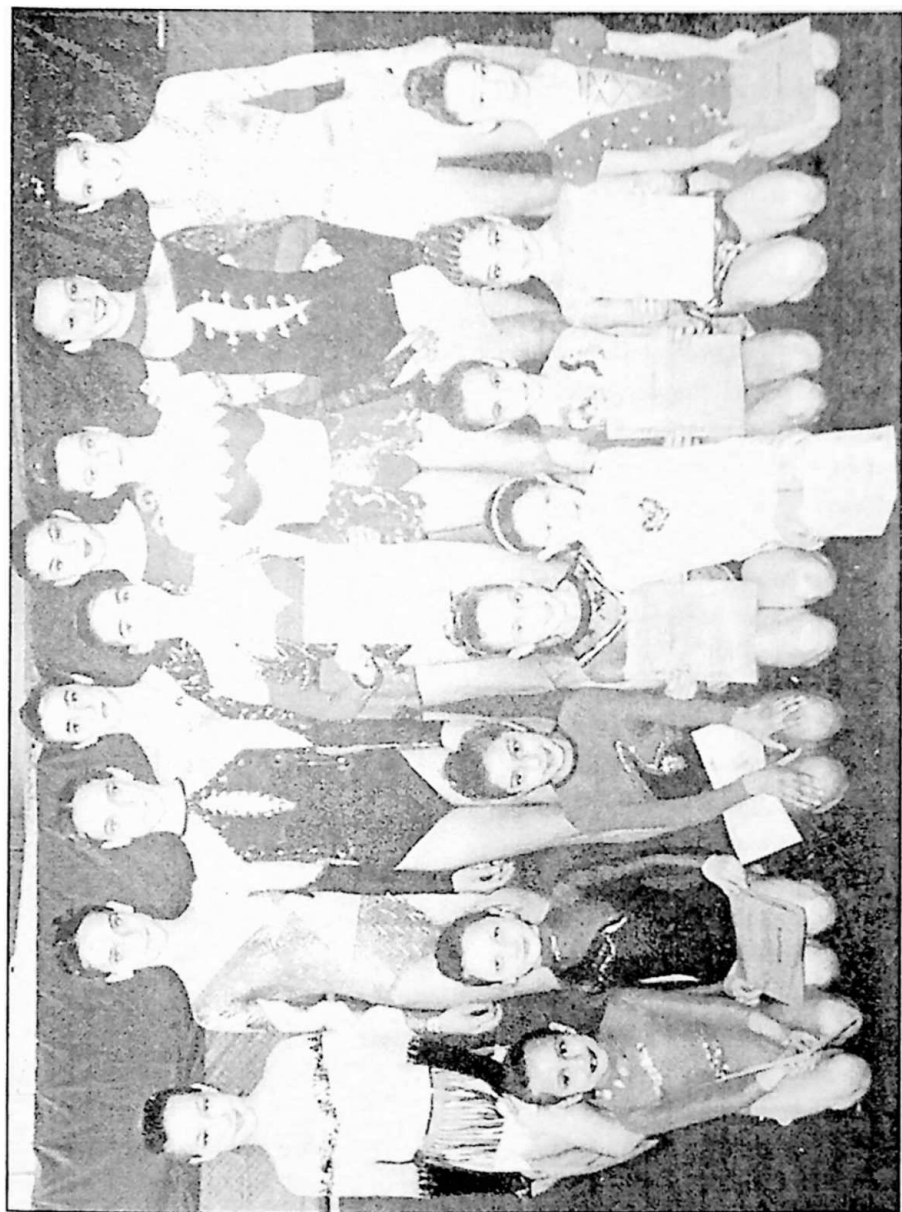
შარშან ოთხ საერთაშორისო გურნირში იასპარეზა. ბულგარეთში "ოქროს რგოლის" გათამაშებაში მე-2 ადგილი დაიკავა ბურთით ვარჯიშში, ხოლო იქვე დედოფალ მარგარიტას თასის გათამაშებისას მრავალჭიდში მესამე იყო, ბურთის ვარჯიშში კი – პირველი. თურქეთის საერთაშორისო გურნირშიც ბრისჯაოს მედალი ზედა მრავალჭიდში, გურმებით, რგოლით და ბურთით ვარჯიშში კი მე-2 ადგილებზე გავიდა.

წლეუანდელი სეზონიც იღბლიანი გამოდგა ქეთი საგიაშვილისთვის. ჯერ საქართველოს პირველობა მოიგო ახალგაზრდებს შორის, თბილისის სპარტაკიადამზეც პირველი იყო, თურქეთის საერთაშორისო გურნირზე ბურთით ვარჯიშში მე-2 ადგილი ერგო. ყველაზე წარმატებულად ისრაელის "გრან-პრის" გათამაშებაში გამოვიდა – მრავალჭიდში IV ადგილი დაიკავა, სახგუნელათი ვერცხლის მედალი დაიმსახურა, გურმებით, ბაჟთითა და ბურთით ვარჯიშში კი ბრინჯაოს მედლები მოიპოვა.

როგორც ესედათ, 14 წლის სპორტსმენისთვის შედეგები თეალსაჩინოა, თუ გავითვალისწინებთ, რომ ქეთი საგიაშვილსა და მის მწერტნელს არცთუ სახარბიელო საეარჯიშო პირობები აქვთ. გვიან შემოდგომიდან ადრე გაზაფხულამდე არაერთხელ მინახავს ქეთი და მისი მეგობრები სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის გაყინულ დარბაზში შეფუტნულები რომ ვარჯიშობდნენ. წელიწადში 5-6 თვე მათთვის საწერტნელად, ფაქტობრივად, დაკარგულია. ამის მიუხედავად, ნიჭიერი, შრომისმოყვარე გოგონა მაინც ახერხებს. საერთაშორისო გურნირებზე ევროპელთა გოლ-სწორად იასპარეზოს. ისრაელში ქეთის ოსტაგობით ერთ დროს მსოფლიოში სწორეპოვარი ირინა ღერიუვინაც მოხიბლულა.

ყველაფერი კი ამ ათიოდე წლის წინათ დაიწყო გირასპოლში.

– მშობლები მაშინ მოლდოვაში ცხოვრობდნენ, – მითხრა ქეთიმ. – დედამ მეგობრების რიჟვით ჩემი უფროსი და ლიკა მხაგერულ განეარჯიშვე წაიყვანა წონის დასაკლებად, მეც თან გამიყოლა. მწერტნელს მოვეწონე და ლიკასთან ერთად თავის სექციაში ჩამწერა. ძალიან პაგარა ვიყავი – ოთხი წლისა და ვერტობოდი, რომ

წამოვიზარდე, მსაგერელი განუარჯიშით სერიოზულად დაეინტერესდი, განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც 1995 წელს საქართველოში დაებრუნდით საცხოვრებლად.

— ელისო ბედოშვილთან როგორ მოხვდი?

— ჩვენი ოჯახის მეგობარია ყოფილი განმთავრულები ნატო ლემკაშელი და მან მიმიყვანა ქალბატონ ელისოსთან. მართალი გითხრათ, ძალიან გაბიზარტა, არა იმიტომ, რომ ელისო ბედოშვილი შესანიშნავი სპორტსმენი იყო და ასეთივე მწერონელია, არამედ იგი მოსიყვარულე და კეთილია. უცხოეთში რომ ვართ შეჯიბრებაზე, დედაჩემით მუშაობდა. ყოველთვის მიმიხარია დარბაზში, იმის მიუხედავად, რომ საეარჯიშო პირობები არა გვაქვს. ზოგჯერ 5-6 საათს ვმუშაობდით. განუარჯიშის სამყარო ჩემთვის მეორე სახლია. მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და დიდი მადლობა ეუთოსრა ქორეოგრაფისთვის მელაძეს, რომელსაც არანაკლები წელიწადი მიუძღვის ჩემს წარმატებებში.

— მრავალ შეჯიბრებაში მიგიღწევია წარმატებისთვის. განსაკუთრებით რომელი ტურნირი დაგამახსოვრდა?

— ისრაელის "გრან-პრი": ძლიერმა სპორტსმენებმა მოიყარეს თავი, რომ არა მიკერძოებული მსაჯობა, მრავალჭიდაში მე-3 ადგილს უთუოდ დაეკავებდი. ასპარეზობის მეორე დღეს არბიგრებმა რაგობა და დაბალი ქულები დამიწერეს და რუსეთელმა მარინა მუხომინოვამ "წამართვა" ბრინჯაოს მედალი.

ეს შეჯიბრება ჩემთვის იმითაც იყო მნიშვნელოვანი, რომ აქ გაეიცანი ერთ-ერთი უძლიერესი განმთავრულები, ცალკეულ სახეობებში მსოფლიო ჩემპიონი ანა ბესონოვა, ცნობილი ფეხბურთელის ვლადიმირ ბესონოვის ქალიშვილი. ლამაზი გოგოა, თბილი, თავმდაბალი. მოვიხიბლე მისი პიროვნებით და ოსტატობით. ამას წინათ ბუდაპეშტში ანამ მრავალჭიდაში მსოფლიოს ვიცე-ჩემპიონობა და ათენის ოლიმპიადის საგზური მოიპოვა. ცალკეული საგნებით ანამ ორი ოქროს მედალი დაიმსახურა — გერმანიით და რეგულით ეარჯიშა.

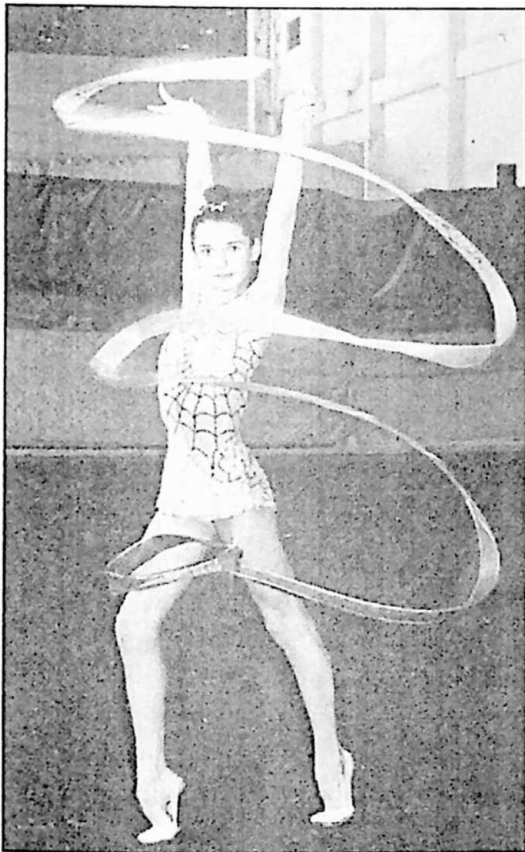
— ყველაზე მეტად რომელი საგნით ვარჯიში გიზიდავს?

— ბურთით. ელისო მასწავლებელს არაერთხელ უთქვამს, ამ სახეობაში საუკეთესო სპორტსმენი გვყავდაო — ირინა გაბაშვილი, რომელიც ახლა უცხოეთში მუშაობს მწერონელად. იგი მსოფლიო

ჩემპიონსი, ყოფილა. ძალიან მისდა მისი მისწვეა გაეიმეორო და ოლიმპიურ თამაშებშიც ვიასპარებო.

— ალბათ, საამისოდ კარგი სავარჯიშო პირობები და სათანადო სახსრებია საჭირო...

— ამ მხრივ, მართლაც, მიმიე მდგომარეობა გვაქვს. ხშირად საკუთარი ხარჯებით გვიწევს შეჯიბრებებზე წასვლა. წლეულს ისრაელის შემდეგ იზმირის საერთაშორისო გურნირზე გამოველი. უსახსრობის გამო ისრაელიდან ჯერ თბილისში დაებრუნდით, უული ეიშოვეთ, შემდეგ ბათუმში მაგარეზლით ჩაველით, იქიდან 2 დღე ავტობუსით ეიმგზავრეთ და სადამოს ჩაველწით იზმირში, მეორე დლით კი საასპარებოლ სიცხიანი გაველი, რადგან გზაში ვაეციედი. მხოლოდ ორ სახეობაში მოვსინჯე ძალები, რადგან შეჯიბრების მეორე დღეს ძალიან უღაად ვგრძნობდი თავს. სამაგიეროდ, ცალკეული საგნებით პაექრობისას მესამე დღეს სახეტუნელათი ეერცხლის მედალი მოვიპოვე, ბურთით ეარჯიშში კი მეოთხე ადგილზე გაველი.

მრავალჭიღში ბრინჯაოს მედალი ხედა ყაზახ გოგონას, რომელსაც ისრაელში 4 თუ 5 ადგილით ეაჯობე, მაგრამ იგი თურქეთში გელ-აეივიდან თეითმური-ნავით ჩაფრინდა თანაგუნდელებთან ერთად. როგორც გეითხრეს, ეკონომიკური პრობლემები არ აწუხებთ. მარშანაც ჩვენ იზმირიდან

ბულგარეთში ორი დღე ეიმგზავრეთ ავტობუსით და დადლილ-დაქან-
იულები ჩაეებით შეჯიბრებაში, ყაზახები კი ორ საათში ჩაურინდ-
ნენ...

ამას წინათ ელისო ბელოშვილმა მითხრა: ჩვენს გოგონებს სა-
ვარჯიშო პირობები და შეჯიბრებებზე ხშირად გამოსელის საშუ-

ალეხა რომ პქონდეთ, ეეროპაში საუკეთე-
სოთა შორის იქნები-
ანო. აი, მაგალითად, ქეთი ხაგიაშვილს ოთხი წელიწადია, ბელგისა და ჩეხეთში ეპატიეებიან მასპინ-
ძლები საერთა-
შორისო გურნირებზე, მაგრამ იგი უსახსრო-
ბის გამო გამგზავრე-
ბას ვერ ახერხებს. არადა, გურნირებში მონაწილეობა აუცი-
ლებელია როგორც

ოსტაგობის ასამაღლებლად, ისე იმისთვისაც, რომ ეეროპელმა არ-
ბიტრებმა გაიყნონ და მნიშვნელოვან გურნირებზე არ დაჩაგრონ.

ქეთი ხაგიაშვილს – ნიჭით, სილამაზით და შრომისმოყვარეობით გამორჩეულს მსოფლიო ჩემპიონობა და ოლიმპიურ თამაშებში წარ-
მაგების მიღწევა სურს. საქართველოში კეთილ ადამიანებს რა და-
ლევს. იმედია, გამოსნდებიან მეცენატები, რომლებიც ნიჭიერ გან-
მოვარჯიშეს ოცნების აღსრულებაში ფინანსურად შეეშველებიან.

ბაღა ბაღა, ნიესენი და სხვა

სპორტული პროფილის შერჩევაში დედა დაეხმარა – ქალბატონი მაია დადიანი ემაწეილქალობისას თაქალ იყო წყალმეტოელი. ორი წლის განმავლობაში ალექსანდრე ბართაიასთან ვარჯიშობდა, კარგ მომავალსაც უწინასწარმეტყველებდნენ. მაგრამ...

ოცნების სორეშესმა შეილის მემეობით განიშრაბა და არც მემცდარა. სალომე ჯულელი ღირსეულად განავრძობს დედის გმას.

დაიბადა 1991 წლის 31 ოქტომბერს თბილისში. ამჟამად 51-ე საშუალო სკოლის VIII კლასში სწავლობს, დედაქალაქის მერიის სტიპენდიატია. წყალმეტოში 1997 წლიდან ვარჯიშობს მამა-შვილ

ბართაიების ხელმძღვანელობით. ექვსჯერ მოიპოვა საქართველოს ჩემპიონობა. 2001 წელს გერმანიაში ნიესენის თასის გათამაშებაში მეორე ადგილი დაიკავა ერთმეტრიანი გრამპლინიდან სტომაში. მარმან გამაფხულმე პარდუბიკეს (ჩეხეთი) საერთაშორისო ტურნირიდან ორი ოქროს მედლით დაბრუნდა. ერევნელი დავით ამბარცუმიანის მემორიალში სამჯერ ავიდა კეარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე. სტრასბურგში (საფრანგეთი) სამი წლით უფროსებთან დავა სამი ბრინჯაოს მედლით დაამთავრა, წლეულს სოლნოკში (უნგრეთი) თოთხმეტწლიანებს გაეჯიბრა და სამ ოქროს მედალთან ერთად ბაღა ბელას თასიც დაისაკუთრა, ნოემბერში კი ნიესენის თასის გათამაშებაზე (გერმანია) ორი ოქროს მედალი ხედა.

– ყველაზე მეტად პარდუბიკეს ტურნირი დამამახსოვრდა, – მითხრა სალომემ. – ჩეხეთში ჩემზე სამი წლით უფროსი სპორტსმენების ჯგუფში მოვხვდი. ორი ძლიერი მეტოქე მყავდა – მასპინძელ-

თა გენდის ლიდერი ანეკა ვალეშკა და პოლონელი კაჩკრისა მეშალეკი. ერომეგრიათი გრამპლინიდან ხტომამი თაეიდან მეშალეკი დაწინაურდა. ხეთი ხტომის შემდეგ მესამე ადგილზე ეიყაეი, ბოლო ედა ილბლიანი გამოდგა და ოქროს მედალი მოეიპოვე. მეორე-მესამე ადგილებზე ვალეშკა და მეშალეკი გაეიდნენ. სამეგრეიანი გრამპლინიდან ხტომამიე კეარცლბეკზე ადგილები ასეთიეე თანმიმდეერობით გაეინაწილეთ.

— ძელი იყო ეფრობელებთან გაჯიბრება?

— ჩენ რომ მათი მსგავსი პირობები ეეკონდეს, ასე მეგონია, საპრიზო ადგილებს მხოლოდ საქართველოს გენდის წეერები დაიკაეებენ. წყალხტომამი 1997 წლიდან ევარჯიშობ. გამთრობით 6 თვის განმეელობამი მხოლოდ დარბამი ემეუადინეობდით, რადგან დახერული აუმი არა ეეაქეს. 2002 წლიდან დილმის ოლიმპიური მზადების ეენგრის აუბმა გაგეილო კარი. მისმა გენერალურმა დირექტორმა გიორგი უდესიანმა კი სგრასბურგისა და სოლნოკის გურნირებზე გამამგზავრებლად დამაჟინანსა, აესგრეიასა და გერმანიაში წასასეული ჟული გოგი თოჟაქემ მომეა. ბაგონ გიორგის და ბაგონ გოგის დიდი მადლობა მინდა ეუთხრა გულისხმიერებისა და დახმარებისთვის.

— სალომე, შენ არაფერი გითქვამს უნგრეთში მიღწეულ წარმატებაზე...

— მე უკეთ გეგყვით, — ჩაერია საუბარში ნაკრების მწერთნელი ირაკლი ბართაია, — სალომემ უნგრეთის გურნირბეე იოთისმეგწლი-

ანებში ჩინებულად იასპარეზა – ერთი და სამეგრეოიანი გრამპლასინგ-ბიდან, ასევე, შეიდმეგრეოიანი კოსმეკრიდან ხგომამი ოქროს მედლები მოიპოვა. მსგავსი ნადავლი არავეის მოუხევექია. ხაში დისციპლინის ჯამში ღაგროვილი ქელებით ბალა ბელას თასით ღაჯილდოვდა, თან მისი სახელი და გვარი აუზის შესასელელში მარმარილოს მემორიალურ ღაუაზე ამოიგეიურა.

– ჩემთვის არანაკლებ მნიშვნელოვანია კიოლნში მოპოვებული ორი ოქროს მედალიც, – თქვა სალომემ. – ერთი – გუნდური პირეელობისთვის, მეორე კი მე და ნინო ყეაეაძემ სინქრონულ ხგომებში ღაეიმსახურეთ, არაღა, ეს პროგრამა მცირე ღროში ირაკლი მასწავლებელმა გერმანიაში ღაეეამუშაეებინა.

– ეს, ალბათ, იმიტომ, რომ ფიზიკურად და ტექნიკურად კარგად ხარ მომზადებული... სპორტის კიდევ რომელი სახეობა გიტაცებს?

– ძალიან მიყვარს ფეხბურთი – მე და ნინო ყეაეაძე ხშირად ვიამაშობთ ბიჭებთან. წელიწადზე მეტ ხანს კარაგეზე ვიარე.

– რომ ვინმესთვის ცხვირ-პირი დაგელილავებინა?

– სრულებითაც არა. კარაგე ჯანმრთელობის საწინდარი და თავდაცვის საუკეთესო საშუალებაა.

– წყალბტომაში კერპი თუ გყავს?

– როგორ არა, ორგზის ოლიმპიური და ოთხგზის მსოფლიო ჩემპიონი ღმიგრი საუგინი.

– გავიგე, კარგი მაღა აქვსო, რომ არ გეტყობა?

– ჭამას ღელა მიშლის, გასუქღებო, მეუბნება.

— რომელი კერძები გიყვარს?

— საცივი, მწეადი, სპაგეტი. ნამცხვრებიდან — ეკლერი, სასმელებიდან — ყაზბეგის "ცივი ჩაი" და რძიანი ყაეა.

— ნიგნებისთვის თუ იცლი?

— სკოლაში ოთხებზე და ხუთებზე ვსწავლობ. ვიცი ინგლისური და რუსული ენები, ძალიან მიყვარს პოეზია. განსაკუთრებით ვაყაუშაველას, ანა კალანდაძის და შოთა ნიშნიანიძის ლექსები მომწონს. მოგჯერ მეც ეწერ ლექსებს, მერე წაგიკითხავით...

— სამომავლოდ რა გეგმები გაქვს?

— თუ ჯანმრთელობამ ხელი შემიწყო და ფინანსურადაც ვინმე დამეხმარება, გაისად უამრავ გურნირზე ვართ მიწვეული. ვეცდები, იქაც წარმატებით ვიასპარეზო.

ბიზნესმენი გააკობრა

წლეულს 16 წლის მოქადრაკეთა საქართველოს პირველობაზე ოქროს მედალი თბილისის 162-ე საჭადრაკო სკოლის მერვეელასელმა თორნიკე ხანიკიძემ მოიპოვა. თუმცა საკმაოდ ძლიერი მეტოქეები ჰყავდა დავით მარჩქას, დავით მაღალაშვილის, გიგა ყუყუარაძის, დავით ჯოჯუას და სხვათა სახით. შოგი მათგანი მასზე ორი წლით უფროსია.

— ამ ასაკში გაძისვლა კარგად მაქვს დაყდილი. — მითხრა თორნიკემ. — მარშან თექვსმეტწლიანებში თბილისის ჩემპიონი გავხდი, მერე ბაიუქში

შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საჭადრაკო ფესტივალში გაეიმარჯვე. წლეულს კი საქართველოს პირველობაზე ოქროს მედალი და მსოფლიო პირველობაში მონაწილეობის უფლება მოვიპოვე.

— თოთხმეტწლიანებში უფრო მოკრძალებული შედეგები გაქვს?

— მეორე-მესამე ადგილები სულაც არ არის ურიგო. მარშან თოთხმეტწლიანთა თბილისის პირველობაზე ეერცხლის მედალი ავიღე, საქართველოს პირველობაზე — ბრინჯაოსი, წლეულს კი მეორე ადგილი დავიკავე, რამაც ეეროპელ თანაგოლებთან გაჯიბრების საშუალება მომცა, სერბეთშიც ეერცხლის მედალი მხვდა.

თორნიკე ხანიკიძე 1989 წლის პირველ იანვარს არის დაბადებული. ჭადრაკის თამაში სუთი წლისას დედამ ასწავლა. მერე სამი წელიწადი ვალიკო ურიდიას დახმარებით ეუფლებოდა ბრძენთა თამაშის საიდუმლოებას. ერთხანს პაატა გაფრინდაშვილთან მეუაღინეობდა, ამეამად დიდოსტაგი ლამა ჯანჯღაეა აეარჯიმებს.

მეჯიბრებებში 1998 წლიდან მონაწილეობს. დებიუტი ათწლიანთა შორის თბილისის ჩემპიონობით აღნიშნა. მერე იორმეტწლიანებში მედიზედ ორჯერ მოიგო დედაქალაქის პირველობა. 1999 წელს

ათწლიანთა საქართველოს პირველობაზე II-III ადგილები გაიყო.

– ბათუმში ის გერხირი ექლად ღაღიწყე, – იგონებს თორნიკე. – სამი გერის შემდეგ ქელა-ნახეყარი მქოსდა ბოლო ექესი პარტია მელამელ მოვიტე, მაგრამ პირველობისთვის ნახეყარი ქულა მაისე ღამაკლდა, ეარესი კოეფიციენტი მე-3 ადგილი მხელდა.

– როგორც ვიცი, მსოფლიო პირველობაზეც იასპარეზე...

– ღიას, მარშან კენსულ კრეტაზე ვიყავი. სეთი გერის შემდეგ 4 ქულა მქონდა, მაგრამ გამოცდილება არ მეყო და საპრიმო ადგილებზე ვერ გაველი. სამაგიეროდ, ჩემმა მეგობარმა ღათო ჯოჯეამ მოიპოვა ბრინჯაოს მედალი, რამაც ძალიან გამახარა.

მე და ღათო სასტუმროში ერთად ეცხოვრობდით. გულდასმით ვაანალიზებდით მეტოქეთა პარტიებს და მეორე ღღისტვის სათამაშო ვარიანტებს ვარჩედით. ამ გურნირმა – ეცხოულ თანატოლებთან შეჯიბრებამ – ბერი რამ მასწელა, რაც ღაეყო კიდეც ჩემს წლეყანელ შედეგებს.

– ამბობენ, ბერძნებმა კარგად უმასპინძლესო მსოფლიო პირველობას

– შესანიშნავი პირობები გექონდა. კარგი სასტუმრო, კეება, აქტიური დასვენება, ზღეა. ერთ საინტერესო ეპიზოდს მოგიყეებით: კუნძულზე რომ ჩავედით, სასტუმროს მეპატრონემ თარჯიმნად მოიყვანა ჩვენებური კაცი – ვასტანგ ხოხონიშვილი, რომელიც უკეე რამდენიმე წელიწადია, კრეტაზე მუშაობს. ჩემი გყარი რომ გაიგო, მკითხა – თბილისში თამაზ სანიკიძესთან ერთად კალაიბურს ეთამაშობდი, ხომ არ იცნობო. მამანემია-მეთქი, რომ ეუთხარი, ძალიან გაუხარ-

ლა. დიდი პაგივი მკა. მთელი გერნირის განმავლობაში მქონდავობ-
ლა, რისთვისაც მაღლობელი ვარ მისი.

— თავისუფალ დროს რას აკეთებდით?

— ეამრავი გახართობი იყო, თქმსა. მე და ღათო მაგიდის ჩოგ-
ბერთს ან ბილიარდს კითამაშობდით, ღათო ბილიარდში ძლიერია,
ყველას გვიგებდა, მაგიდის ჩოგ-
ბერთში კი მე ეჯობნილი.

— ზღვაში არ გიბანავია?

— ორ-სამჯერ ჩაველი მხო-
ლოდ. ეეღად ეეურავ და აუბში ბა-
ნაობას ეამჯობინებლი. ჩემი ბრა-
ლი არ არის, რომ ეურავ არ ეიყი,
სამგრელიაში ხშირად ჩაელიოლი
ბებიასთან დასასვენებლად, მა-
გრამ ჩემებს ემინოღათ და მდი-
ნარეუბე არ მიშეებდნენ საბანაოლ.

— კურორტს კი მაინც ვერ
გადაურჩი.

— (ეცინება) ბიძაჩემის ბრალია.
მემაგულიანა — ერთი მოჭადრაკე
მეგობარი გეყავს, ყველას უგებს
და შენ იყი, აუცილებლად უნდა
დაამარცხო, ოღონდ არ უთხრა,
რომ ეარჯიშობო. გაცნობისას იმ
კაცმა წაიგრებახა კიდეც — ღათო
ჯოჯუას ეუგებო. სამი ღლის გან-
მავლობაში რამღენიმე პარტია
ეეთამაშე და ყველა წაავო. იმ
ღღეებში ბიძაჩემი და მისი მეგო-
ბრები საღამოობით სულ ნასეამე-

ბი იყენენ. ბებიას ეკეირდა, რა "თაფლის კასრი" იპოვესო ასეთი.
თურმე, იმ ჩემს მეგოქეს ღვინის მაღამია პქონია და ეინე ჭადრაკს
ეთამაშებოდა, მხოლოდ მას აძლედა სასმელს. ბიძაჩემი და მისი
მეგობრები ღანიძლაეებიან, თუ იმ ბავშვთან წაავებ, ეუასოდ გეაქე-
იუებო. ღამის გამიკოგრებია ის საწყალი ბიზნესმენი.

— ჭადრაკის გარდა რა გიტაცებს?

— ეარკეთილში თბილისის ზღეასთან ახლოს ეცხოვრობ და ღი-

ლაობით იქ დაერბიერა ბიჭებთან ერთად, ხან ფეხბურთისაც ეთამაშობთ. "მილანის" და ფილიპო ინსაგის გულშემატკივარი ვარ. ჩემპიონთა ლიგის ფინალში რომ გაიმარჯვა "მილანმა", ორმაგად გამიხარდა, რადგან გოგალიზაგორში 25 დოლარი მქონდა დაღებული და გაორმაგებული თანხა მოვიგე.

— ის ოცდახუთი დოლარი ვინ მოგცა?

— მე თავად გამოვიმუშავე, კლუბ "ნტს"-ისა და ოლიმპიური ფონდის ინიციატივით ნონას თასი თამაშდება ყოველ შაბათ-კვირას მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლის საჭადრაკო კლუბში. თოთხმეტწლიანებში მე-3 ადგილი დავიკავე და 40 ლარი მერგო პრიზად...

დიდოსტაგმა ლაშა ჯანჭღაევამ მითხრა, თორნიკე სანიკიძე გულისხმიერი, მუყაითი და ნიჭიერი მოჭადრაკეა, დაეალებებს უნაკლოდ ასრულებს, შედეგებიც საგრძნობლად გააუმჯობესა, წლეულს ევროპის პირველობაზე ვერცხლის მედალი მოიპოვა, ამიგომ ოცნებას — დიდოსტაგი გახდეს — მალე აისრულებსო.

ჩვენც გვჯერა, რომ ასე იქნება.

— მე თქვენს დას ვიცნობ, — ეუთხ-
არი თუღლში გახეითქულ გოგონას,
რომელმაც ის-ის იყო, თანაგოლებში
საქართველოს პირველობის ფინალუ-
რი შეხვედრა მოიგო და წარმატება
მიეულოცე. — ძალიან გგავთ.

— საიდან იცნობთ?

— შარშან მუსიკოსთა საქალაქო
კონკურსს ვესწრებოდი, პირველი ად-
გილი დაიკავა...

გოგონამ გადაიკისკისა.

— ის ხომ მე ეიყავი.

— შენ?!

— ღიახ. პატარაობისას ბავშვთა
ანსამბლში გამოვდიოდი, მერე "ჯამ-ბენდში" ემღეროდი და უცეკეაუ-
დი. ერთხანს ნიჭიერთა მუსიკალურ ათწლეულშიც ეისწაეღე, შარშან
კონკურსში გავიმარჯვე — ბებიამ მყავს მუსიკოსი და ის მამეყადინებ-
და. ჩოგბურთში სერიოზული ვარჯიში რომ დაეიწყე, მშობლებმა
ჩეულებრივ სამუსიკო სკოლაში გადამიყყანეს.

— მერედა, როგორ უთავსებ ერთმანეთს ფორტეპიანოს და
ჩოგბურთს?

— სპორტს მეტ დროს ეუთმობ, მუსიკა მხოლოდ გატაცებად დარ-
ჩა.

— კორტებზე როგორ აღმოჩნდი?

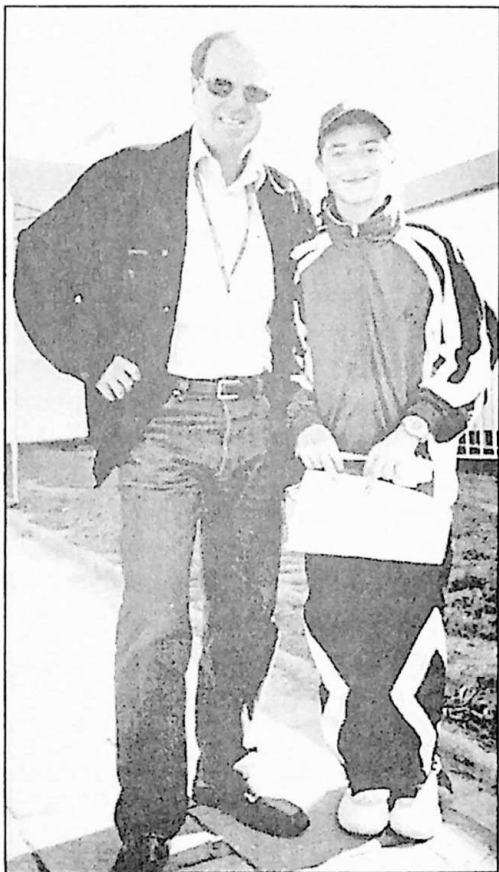
— მამამ, რომელიც მოყვარული ჩოგბურთელია და ზოგჯერ მწერთ-
ნელობასაც მიწევს, 7 წლისა იპოდრომის კორტებზე მიმიყყანა...
გასახდომად...

ასე შემთხვევით გავიყანი ამ სამიოდე წლის წინათ მანანა შაფა-
ქიძე, 1989 წლის 11 სექტემბერს დაბადებული გოგონა, რომელიც ამ-
ყამად თბილისის 101-ე სკოლის IX კლასში სწაელობს. ჩოგბურთის
1996 წლიდან თამაშობს. სხედასხეა დროს ირაყლი გავომიძე, ნიკო
ელერდამეილი, ეახტანგ თხინეალელი და ეიქტორ ბაქში ამეყადინებლ-

ნენ. ბოლო წლებში მას ალიკა ყარანგოზიშვილი წეროთის. შეჯამებებში 1999 წლიდან მონაწილეობს თანატოლებში საქართველოს პირველობებისა და ენციკლოპედიის გამართული საერთაშორისო გურნირების მრავალგზის გამარჯვებული და პრიზიორია. მის 123-დან 95 მეტოქეს სძლია. საზღვარგარეთი კი 62-დან 43 ორთაბრძოლაში მიაღწია წარმატებას. 2000 წელს იტალიაში "კონსოლეშენის" თასი მოიგო თორმეტწლიანებში. მარშანწინ საფრანგეთში თანატოლთა გურნირზე, ია ჯიქიასთან შეწყვილებულმა, პირველი ადგილი დაიკავა. "ერემლის თასზე" ორი "ბრინჯაო" სულა ერთეულთა და წყვილთა პაექრობაში მაშა კალაშნიკოვასთან ერთად. მარშან თურქეთში ია ჯიქიასთან წყვილში მეორე იყო.

წლეულს თორმეტწლიანებში საქართველოს პირველობა მოიგო, მესამედ დაისაკუთრა ცნობილი ჩოგბურთელის რენა აბეანდაძის თასი. პოლონეთის სამ საერთაშორისო გურნირში ოთხი საპრიზო ადგილი (ერთი – ერთეულებში, სამი – წყვილებში) დაიკავა.

ამჟამად მანანა შაფაქიძე ამერიკის შეერთებულ შტატებში იმყოფება ოსტაგოების ასამაღლებლად და საერთაშორისო გურნირებში საასპარეზოდ. ოკეანის ვაღმა გამგზავრების წინ ვესაუბრე მას. ყველაზე მეტად რომელი გურნირი დაგამახსოვრდა-მეთქი, ვკითხე.

– 2000 წელს ერევნის საერთაშორისო გურნირზე გამოვედი. ამ შეჯიბრების სპონსორებს, ეგყობა, მოეწონათ ჩემი თამაში და "პუმა

ლიალორას" მაისკრით ღამაჯილდოვებს. მარმანწინ ხანექარი მაისკრით ვიასპარეზე საფრანგეთში. პირველ გერში მასპინძელთა გუნდის წევრს ეხელებოდა. რომ ნახეს, ეეცებოდა, მთავარმა მსაჯმა მისმო და მაისკრის გამოცემა მომთხოვია, ან "უემასთან" დადებულ ხელშეკრულება მომიგანეო. მიეხედა, ჩემზე ფსიქოლოგიური ზემოქმედების მოხდენა უნდოდათ. მსაჯს ეუთხარი, მეგი მაისური არა მაქვს-მეთქი, მის თვალწინ ამოვატრიალე და ისე ჩავიციე. გულშემატკივრებმა ბევრი იცინეს. ყურადღება არ მიმიქცევია, ჩვეულებრივად განვაგრძე თამაში. ის გოგონა დაეამარცხე, მაგრამ მეოთხედფინალში თავადაც დაეთმო შეხედრა თორმეტწლიანთა შორის საფრანგეთის №1 ჩოგბურთელთან – ესგელა გუიზარდთან. იმ დილით ია კიქიამაც წააგო. გუიზარდი ისე გვიყურებდა, თითქოს ჯუნგლებიდან ვიყავით ჩასული. გადაეწყვიტეთ, მეორე დღეს წყვილთა ნახევარფინალში გუიზარდი – კრალსჯევიჩის დუეტზე გვეყარა ჯაერი.

საღამოს ეარჯიმზე რომ მივედი, შეჯიბრების ორგანიზატორებმა გვითხრეს, სასწრაფოდ მოეშადეთ, ნახევარფინალური შეხედრა დღეს უნდა ითამაშოთო. პროტესტი რომ გამოეთქვით, დაგვემუქრნენ, გურნირიდან მოგხსნითო. რას ეიზამდით, გახურებაც ვერ მოვასწარით, ისე დავიწყეთ მაგჩი. იყო ერთი ღრიანცელი, მაყურებლები პლაკატებით იყენენ მოსული: "მიდით, ფრანგებო!" "სა-ფრანგეთს გაუმარჯოს!" – ამხნეებდნენ თავისიანებს. პირველი პარტია 2:6 წავაგეთ. მამამ ხელი ჩაიქნია და კორტს მოშორდა. მე და იამაც დაეკარგეთ წარმატების იმედი, ამიგომ მეორე ხელი უფრო თავისუფლად ვითამაშეთ და... ყველას გასაკვირად, მოვიგეთ 7:5. ეხედავთ, ფრანგები აღარ იცინიან. სამაგიეროდ, მე და იას გველიმება – ჩვენს ვერ მიემხედარვართ, რა მოხდა. მესამე პარტიაში 5:4 რომ დაეწინაურდით, იას მიწიდან ასხლეტილი ბურთი ცხვირზე მოხვდა და სისხლი წასკდა. ექიმი მოვიხმეთ, არ არისო, გვითხრეს. ისე მამამ გვიშველა. ექვსწუთიანი შესვენების შემდეგ ორთაბრძოლა რომ განახლდა, ფრანგებმა ზედიმედ ორი გეიმი მოგვიგეს. ბოლოს ჩვენ აღეადგინეთ წონასწორობა – 6:6. ამ დროს მამამ დამიძახა – "მანჩო, ნუ გემინიათ, თქვენ გაიმარჯვებთო!" მართლაც, ტაი-ბრეიქებში ეძლიეთ მეტოქეს 7:1 და ფინალში გავედით. გუიზარდი და მისი მეწყვილე ისე იყენენ დაბოლმილები, ხელიც არ ჩამოგ-

ვართოვს. გულშემატკივრები წყის გვიკრავდნენ კაშს "ალე, მასხოს" ძახილით – ეტყობა, მამანქმის სიტყვები ღაიმასხოვრეს. ალბათ, იფიქრეს, მანხოელები არიანო.

ფინალში ვის შეხვდით?

– ისეე ფრასგებს, ოღონდ ისინი ბევრად სესკები იყვნენ და იოლად მოეკეთო – 6:3, 5:1.

პოლონეთში გამართულ ტურნირებზე რას იტყვი?

– კმაყოფილი ვარ, საინტერესო შეჯიბრებებში ვითამაშე საკმაოდ ძლიერ მეტოქეებთან. კვარცხლბეკის ემალეს საუფსურს დებმა რადეანსკებმა არ გაგვაკარეს – კარგად თამაშობენ. პოლონეთში მოპოვებული ორი ევრცხლისა და ამდენივე ბრინჯაოს მედალი წარმატებად მიმანია.

ჩემი იქ ყოფნის პერიოდს დაემთხვა დიდი საერთაშორისო ტურნირი, რომელშიც სახელოეანი ჩოგბურთელები – უილიამსი, მორეგმო, დოკიმი, პანტუსოვა და სხვები მონაწილეობდნენ. ფინალში მორეგმომ 2:1 სძლია ვინუს უილიამსს. იმდენი ხალხი იყო, რომ ავტოგრაფის ასაღებად ჩოგბურთელეზამდე ვერ მივალწიე, სამაგიეროდ, მორეგმოს მწვრთნელთან გადავიღე სურათი. სამწუხაროდ, მისი სახელი და გვარი არ მახსოვს.

– ჩოგბურთში კერძი თუ გყავს?

– ქალებში – მარტინა შინგისი, ჯენიფერ კაპრიატი და კიმ კლაისტერი. ვაჟებში – ანდრე აგასი.

– მითხრეს, თხილამურებით სრიალი უყვარსო...

– დიას, ხშირად დავედივარ ბაკურიანში და კოსტა-გორადან ვეშვები. დიდი სიამოვნებაა.

– ამეროკაში დიდხანს დარჩები?

– ალბათ, მომავალი წლის თებერვლამდე, რამდენიმე ტურნირში ვითამაშებ.

გაკვეთილები რომ გაგიცდება?

– შეჯიბრებებში როცა ვმონაწილეობ, გაკვეთილები ყოველთვის მიცდება, მაგრამ სკოლის დირექცია, განსაკუთრებით კლასის დამრიგებელი ქალბატონი მერი გასიშვილი და ჯგუფელები მეხმარებიან, მქომაგობენ, რისთვისაც დიდი მადლობა მინდა ეუთხრა ყველას. მომავალშიც მათი თანადგომის იმედი მაქვს. მე ხომ ოთხებზე და ხუთებზე ვსწავლობ და თბილისის მერიის სტიპენდიაგი ვარ. ვეცდები, გულშემატკივრები არ გაეაწვილო.

ლოტო, ნარდი... და მაინს ჟადრაკი

ყველაფერი იმით დაიწყო, რომ ორი წლის დათო ჯოჯუამ, უფროსი დების მიბაძვით, ჯერ ლოგოს, შემდეგ ნარდის თამაში ისწავლა. მალე ისე გაიწაფა, რომ ოჯახის წევრებს უგებდა. აზარტთან ერთად ბავშვის გამორჩეული ნიჭი მშობლებმაც შენიშნეს და მამამ (ჯონი ჯოჯუა) გადაწყვიტა, მცირეწლოვანი ეაქიშვილისთვის ჟადრაკის თამაში ესწავლებინა.

საგულისხმოა ისიც, რომ დათომ წერა-კითხვა სკოლაში შესულამდე იცოდა. მამასთან ერთად გაზეთებს რომ ათვალიერებდა, მსხვილი მრიფგით აწყობილი

სათაურები აინტერესებდა. ერთ მშვენიერ დღეს ბებიას – ეთერ ქუთათელაძეს სთხოვა, კითხვა მასწავლო.

– დათომ პირველ კლასში მხოლოდ ორი კვირა იარა, – მითხრა

ქალბატონმა ქეთევანმა, დათოს დედამ. – კლასის დამხრეგებელმა ეთერ ჩარკვიანმა რომ. ნახა, ბავშვს თითქმის ყველა სახწავლო წიგნი გაშეპირებული პქონდა, ხელოს დირექტორს სთხოვა, სპეციალური კომისია მოეწვია და დათო მე-2 კლასში დასვეს.

ნიჭიერ ყმაწვილს ეკრადლება ჭადრაკის მწეროსელმა ანზორ მაჩიგაძემაც მიაქცია – თავის სექციაში ჩაწერა. ეს იყო 1995 წლის ნოემბერში. მომდევნო წლის გაზაფხულზე შეიღი წლის დათო ჯოჯუამ ათწლიანთა საქართველოს პირველობაზე ოთხი ქულა მოაგროვა. მაისში ინჯირეულის შემორიალზე უკვე მეორე იყო. იმავე წლის შემოდგომაზე ბაქოს საერთაშორისო გურნირშიც მეორე ადგილი დაიკავა – რაუზ მამლოვს ნახევარი ქულით ჩამორჩა. 1998 წელს ათწლიანთა საქართველოს პირველობაზე ვერცხლის მედალი ერგო. მერე ავსტრიაში ევროპელ თანაგოლებს გაეჯიბრა. 5,5 ქულით მე-8 ადგილს დასჯერდა. ნიჭიერმა ყმაწვილმა ნონა გაფრინდაშვილისა და ნანა ალექსანდრიას ყურადღება მიიპყრო. თბილისში დაბრუნებულმა სწორედ, ქალბატონ ნანას რჩევით, საქართველოს დამსახერებელ მწეროსელ ალექსანდრე ბოკუშაევასთან განაგრძო წერისა. 1999 წელს მეორე ადგილები დაიკავა იმერეთის პირველობაზე თორმეტ და ოქტესმეტწლიანებში. ევროპის პირველობაზე საბერძნეთში ბრინჯაოს მედალი დაიმსახურა. მომდევნო წელს საქართველოს ჩემპიონი გახდა თორმეტწლიანებში, 2001 წელს III-IV ადგილები გაიყო. მარშანთოთხმეტწლიანებში ვერცხლის მედალი ერგო. ხოლო მსოფლიო პირველობაზე – ბრინჯაოსი. წლეულსაც საქართველოს პირველობაზე საპრიზო ადგილებზე გაიღდა.

– ორჯერ დაეკარგე ოქროს მედალი, – მითხრა დანახებით დათომ. – 1999 წელს ათწლიანთა ევროპის პარეოლოგიაზე ოთხი გერის შემდეგ მე და ისრაელის წარმომადგენელი მაქსიმ როსშტეინი კლან-აკარგოდ ელიდერობდით. მეხუთე გერში ერთმანეთს შევხვდით. ღებივრში პოზიციური უპირატესობა მოვიპოვე, მერე ორი პაიკი მოვიგე, მაგრამ ცაიგნოვში ვინჯარე და იბულებელი გავხდი, მეგო-ქისთეის ქულა გამეყო. მეექვსე გერში უკრანულ სერვჯი კორიაკ-ინთან თანაბარი პოზიცია მქონდა. მუდმივი ქიშით ყაიმივ გარდაუ-ეალი იყო, მაგრამ წინა დღის დანაკარგის ანაზღაურება მოვიწოდებ და დავისაჯე – ენდშილში უხეში შეცდომა დავეშვი და წავაგე. მარ-

თალია, ბოლო სამ პარტიაში წარმატებას მივაღწიე, თუმცა, მონ-აგარი ჩემპიონობის-თვის არ მეყო – 8 ქუ-ლით პირველ ადგილზე კორიაკინი გავიდა. მე და როსშტეინი მას ნახ-ევარ-ნახევარი ქულით ჩამოვრჩით. უარესი კოეფიციენტის ბრინ-ჯაოს მედალი მხედა.

შარმან საბერძნეთ-ში მსოფლიო პირეულ-ობაზე 4 გურის შემდეგ მე და ჩემი მეგობარი

თორნიკე სანიკიძე დაეწინაურდით. მე-5 გურში ერთმანეთს შევხ-ვდით და ქულა გავიყავით. ამით ისარგებლა სლოვენელმა ლუკა ლენიჩმა, რომელმაც გურის პარტია მოიგო და გავისწრო. ლიდერ-ობა ბოლომდე შეინარჩუნა და 9 ქულით ოქროს მედალიც მოიპოვა. გამარჯვებულს ნახევარი ქულით ჩამორჩა როპიტი. 8 ქულით აქაც მესამე ვიყავი.

შეჯიბრებისას გაცივიდლი და რამდენიმე გური სიესიანმა ვითა-მაშე, თორემ, შეიძლებოდა, ეკეთეს მედლეიც მქონოდა.

– დათო, ბავშვობისას აზარტული თამაშებითაც ყოფილხარ

გატაცებული. ლოტო და ნარდისკენ ახლაც თუ მიგიწევს გული?

– იშვიათად. უფრო უყვარს კრთო, ჩოგბურთი და ბილიარდი მიზიდავს. ხშირად ველოსიპედისავე ესეირნობ, დილაობით დაერბივარ კიდეც

თუქცა, ყველაფერს მაინც ჭადრაკი მირჩევნია. შემთხვევით, საათობით მიეუჯდე 64-ჯარიას დაფას.

ალექსანდრე ბოკუენაე: ჭადრე მოჭადრაკეების მეშაობის დიდი გამოცდილება მაქვს, ამიგომ შეგიძლიათ მერწმუნოთ – დათოს მსგავს შრომისმოყვარე, თაემდაბალ

და ჭადრაკზე უანაგიკურად შეყვარებულ ყმაწვილს იშვიათად ნახავთ. მსოფლიო პირეულობისთვის მზადებისას დღეში 8-10 საათს ვმეუადინებოდით, მაგრამ მისთვის დაღლილობა ან ჭადრაკით მოყირჭება არ შემომჩნევია. წლების განმავლობაში იოლად იგებს იმერეთის პირეულობებს სხედასხვა ასაკში, ასევე, რაიონულ გურნირებს დიდებშიც. რამდენიმე საჭადრაკო უესტიალის გამარჯვებული და პრიზიორია. პაგარა ასაკის მიუხედავად, იგი დაღვინებულ მოჭადრაკედ ითვლება.

საქართველოს დამსახურებულმა მწერისნელმა ეს სიგყეები ორი წლის წინათ მითხრა დაკით ჯოჯუამე. 14 წლის სამგრედიელი ყმაწვილი (იგი 1989 წლის 8 იენისს არის დაბადებული) დღესაც მონდომებით იმაღლებს ოსგაგობას. თუ ასე განავრძო, დარწმუნებული ეარ, მისი სახით ძლიერი დიდოსგაგი შეემაგება საქარიეულოს.

თავისი მონოღება იაოვა

ჯერ მუსიკაზე დადიოდა. ბალეტზე. ქართულ ნაკლებზე. მაგრამ გული ბოლომდე ვერაფერს დაუღო. ერთი დღეს წყალმსგომელთა მწერისეღმა ირაკლი ბართიაძემ (გრიბოედოვის ქუჩაზე მემობელ სახლში ცხოვრობდა) უთხრა, წამოდი, "ლაგუნა ეერეში" ცურვა მოგიხდებაო. არც დაფიქრებულა, ისე გააყეა.

– სპორტით ჩემი დაინტერესება ყველაზე მეტად მამას გაუხარდა, – მითხრა სოფიკო ხუციშვილმა. – იგი ყოფილი მოჭიდავეა, ექვსჯერ იყო საქრთველოს ჩემპიონი. სპორტსაზოგადოება "შრომითი რეზერვების" საკავშირო პირველობის გამარჯვებულიყა...

ასე შემთხვევით დაიწყო 5 წლის სოფიკო ხუციშვილმა წყალბგომამი ეარჯიში მამა-მეილ ბართიაძის ხელმძღვანელობით. ახლა 12 წლისაა – 1991 წლის 30 ოქტომბერს არის დაბადებული, თბილისის ქართული სასწავლებლის მერვე კლასში სწავლობს.

2001 წელს პირველად იასპარეზა საქრთველოს ჩემპიონატში და ერთმეტრიანი გრამპლინიდან ბგომამი IV ადგილი დაიკავა. მომდევნო წელს სგრასბურგის საერთაშორისო გურნირზე ამავე სახეობამი ოქროს მედალი მოიპოეა, სამმეტრიანი გრამპლინიდან ბგომამი კი – ბრინჯაოს მედალი. მსგავსი ჯილდოთი დაბრუნდა იგი ამბარყუმიანის ხსოვნის გურნირიდან, რომელსაც ერევენამ უმასპინძლა.

წლეულს სოლნოკის (უნგრეთი) საერთაშორისო გურნირზე სამმეტრიანი გრამპლინიდან ბგომამი II ადგილი დაიკავა. კიოლნში (გერმანია) ნიესენის თასის გათამაშებაზე კი თოთხმეტწლიანთა გუნდურ პირველობაზე მთავარ პრიზთან ერთად ოქროს მედალაც დაიბსახერა.

– "ლაგუნა ვერეში" ცერეა მალე ეისწაელე. – გაიხსენა სოფიკომ.
– ირაკლი მასწალებელმა წყალხტომამე გაღამიყვანა. საკმაოდ
ბარმაცი ვიყავი და ნორმალურად არც მივარჯიშია. მერე, რომ ვნახე,
ჩემი თანაგოლები საერთაშორისო ტურსირებიდან მედლებით ბრუნ-
დებოდნენ, მეც მოვინდომე, ვოგოებმაყ შემაველიანეს. ახლა
ვერძნობ, რომ წყალხტომელობა ჩემი მოწოდებაა.

– ყველაზე მეტად რომელი შეჯიბრება დაგამახსოვრდა?

– უპირველესად, სტრასბურგის საერთაშორისო ტურნირი, სადაც
ოქროს მედალი მოვიპოვე – გერმანელებს, პოლონელებსა და აესგ-
რიელებს ეჯახო.

წლეულს თებერვალში პაგრას (საბერძნეთი) საერთაშორისო
ტურნირზე თოთხმეტწლიანებში გამოვედი. სამმეგრიანი გრამპლინ-

იდან მხოლოდ მე-7 ვიყავი. ერთმე-
გრიანიდან, ალბათ, საპრიზო ადგ-
ილს მოვიპოვებდი, მაგრამ შოთა
კორახაშვილი გაგვიხდა ავად. საშა
მასწალებელი მას ადგა თაეზე საა-
ვადმოყოფოში, ჩვენ კი სხვა არავინ
გვახლდა, რომ შეჯიბრებაზე წავეყ-
ვანეთ, ძალიან დაგვწყდა გული,
რადგან კარგად ვიყავით მომზადე-
ბული და სულ მცირე 2-3 მედლის
მოპოვება შეგვეძლო.

სამაგიეროდ, კარგი შედეგები
გვექონდა უნგრეთში. სამმეგრიანი
გრამპლინიდან სამი ხტომის შემდეგ
პირველ ადგილზე ვიყავი, მაგრამ
ბოლო ცდაზე სალომე ჯუღელმა
გამისწრო, მე ვერცხლის მედალი
მერგო, მესამე იყო ნინო ყვავაძე.

გაკვირვებული გვიყურებდნენ ევროპელები, კვარცხლბეკის სამივე
საფეხურზე ქართველები რომ ავედით. მთლად გადაირივნენ, ერთ-
მეგრიანი გრამპლინიდან ხტომაში სალომემ და ნინომ ოქროს და
ვერცხლის მედლები რომ დაიმსახურეს. სამწუხაროდ, თანაგუნ-
დელებს გვერდი ვერ დაეუმშვენე – ბოლო ცდაზე შეცდომა დაეუშვი
და V ადგილი დავიკავე.

– სოფიკო, სულ წყალხტომამე ვსაუბრობთ, სპორტის სხვა

სახეობა არ გიტაცებს?

— წიგნებითი მიყვარს, განსაკუთრებით — თხილამურებით. ყოველ წამთარს ბაკერიანსა და გულა ერში დაედისეარ სასრიალოდ

— თქვენმა მწვრთნელმა მითხრა, წყალმხტომელები ცხოველებზე გიუდებიან...

— პო, ასეა, ზოგი კერძოდელს უვლის, ზოგი — ძაღლსა და კაგას. მე, მაგალითად, გერმანელი „ბოქსიორი“ მყავდა, „აფონია“. სიონში, საწერონელ შეკრებაზე რომ მიედოდი, თან მიმყავდა. ჩვენთან ერსად ცურავდა. ეატყუებლით ხოლმე — ეითომ ეიხრჩობოლით, ისიც განსაცემელში ჩაგეაულებდა ებილებს და ნაპირისკენ გეექანებოდა. ერთხელ ასე ოთხიოდე წლის ბავშვი გადარჩინა დახრჩობას. კარგად გაწერთნილი იყო, სუთჯერ მოიპოვა საქართველოს ჩემპიონობა. შარშან მეზობელთან პოლიციელები მოვიდნენ. არ ეიცი რაგომ, ერთ-ერთმა იარალი რომ ამოილო, ჩემი „ბოქსიორი“ ელეისებ ერად ეყა მკლაეში, იმ პოლიციელს კი მიმისვან იარალი გაუვარდა და გყეიამ „აფონია“ სასიკედილოდ დაჭრა. მის შემდეგ სერეილიც არ მქონია, ძაღლი მყოლოდა...

— ზხედავ, რომ „აფონიას“ სიკვდილმა ძალიან დაგნყვიტა გული. მოდი, საუბროს თემა შევცვალოთ. ის მითხარო, როგორ სწავლობ?

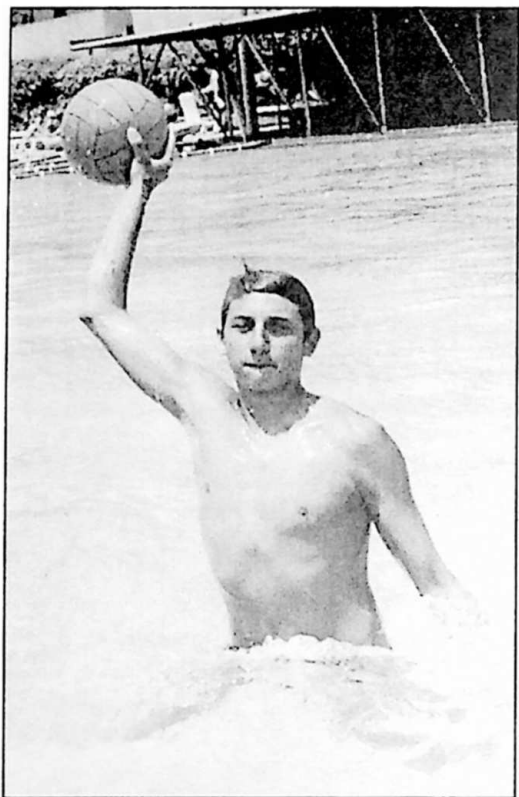
— მეექვსე კლასამდე ფრიადოსანი ვიყავი. მერე, სპორტში სერიომული ვარჯიში რომ დავიწყე, რამდენიმე ოთხიანი გამომერია. კარგი სწავლისა და სპორტში მიღწეული წარმატებებისთვის წლეულს თბილისის მერიაბ სტიპენდია დამინიშნა.

— სამომავლოდ რას აპირებ?

— მინდა პროფესიონალი წყალმხტომელი ვაეხდე და მსოფლიო ჩემპიონატებზე გამოვიდე, თუ სათანადო პირობები და თიანხები იქნა. სკოლის დამთავრების შემდეგ კი ეურნალისტის პროფესიას დავეუფლები.

იმედია, პერსპექტიული სპორტსმენი გოგონა, რომელმაც თივისი მოწოდება წყალმხტომაში იპოვა, მალე ოცნებას აისრულებს.

შოთა ბაღათურიძე 1981-1991 წლებში თბილისის "დინამოს" ოსტატ წყალბურთელთა გუნდის ღირსებას იცავდა, თამაშობდა საბჭოთა კავშირის ახალგაზრდულ და საკავშირო სპორტსმენობა "დინამოს" ნაკრებში. 1987 წელს საბჭოთა კავშირის ხალხთა სპორტაკადამე საქართველოს ნაკრების შემადგენლობაში ევროპის მედალი მოიპოვა. 90-იან წლებში ჩვენთან დაგროვებული ცნობილი მოვლენების შემდეგ რამდენიმე წყალბურთელთან ერთად უცხოეთს მიაშურა და სპორტული ოსტატობის ახმაღლებლად 1991-1993 წლებში საარბრიკენის (გერმანია) "პოსეიდონში" გამო-

დიოდა I ბუნდესლიგის პირველობაზე.

— რომ ვნახე, საქართველოში ეროვნული ნაკრების ჩამოყალიბების პირობები კიდევ დიდხანს არ იქნებოდა, წყალბურთის შევეშეი და შინ დაებრუნდი, სხვა საქმეს მოეკიდე ხელი, რადგან ოჯახი მყავდა სარჩენი, — მითხრა ბაგონმა შოთამ, რომელსაც წლეულს გაუხუცეს ვაჟიშვილთან ერთად შევხედი "ლაგუნა ვერეში". — გული მწყდება, რომ ჩემი შესაძლებლობები ბოლომდე ვერ გამოვავლინე, მაგრამ სეუდას ის მიქარებებს, რომ ჩემს ეაქს და მის მეგობრებს მიეცათ საშუალება, საერთაშორისო სარბიელზე საქართველოს სპორტული ღირსება დაიცვან...

— მე რომ წყალბურთელი ვარ, ეს მამაჩემის დამსახურებაა. —

განაგრძო მამის საუბარი შეილმა. – მან მომიყვანა "ლაგუნა ევრემი" ცერვის შესასწავლად.

ეს იყო ათი წლის წინათ. მაშინ მიხეილ ბაღათურია მხოლოდ 6 წლისა (იგი 1987 წლის 9 მაისს არის დაბადებული) გახლდათ. 3 წლის შემდეგ წყალბურთზე გადაინაცვლა – ვოგა ლოლიძესთან ლაიწყო თამაში. 2000 წლიდან სოსო მათსურაძესთან ეარჩიმობს. იმავე წელს საქართველოს პირველობა მოიგო 1985 და 1987 წლებში დაბადებულთა შორის. მომდევნო წელს დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ჩემპიონი გახდა. შარშან მიხეილმა და მისმა მეგობრებმა ორ ასაკობრივ ჯგუფში (1984-85 და 1986-87 წ.წ.) იზეიმეს გამარჯვება რუსეთის პირველობებზე.

2003 წლის გაზაფხულზე ეკრაინის ეროვნული ჩემპიონატის უმაღლეს ლიგაში გამოდიოდა საქართველოს ახალგაზრდული გუნდი (უაქტობრივად, "ლაგუნა ევრე"), რომლის შემადგენლობაში მიხეილ ბაღათურიაც იყო. ჩვენი წყალბურთელები ფინალურ ოთხეულში გავიდნენ და "პლეი-ოფებში" თამაშის უფლებაც მოიპოვეს, მაგრამ დასკენით ეგაჰზე გამგზავრება ვერ შეძლეს, რადგან იმ დროს შვეტცარგში (გერმანია) ევროპის პირველობის შესარჩევი გურნირი გაიმართა. ჩვენმა ბიჭებმა II ადგილი დაიკავეს და ფინალის საგმურიც დაიმსახურეს, მერე სტამბოლის საერთაშორისო გურნირზე იასპარეშეს და მესამე ადგილზე გავიდნენ.

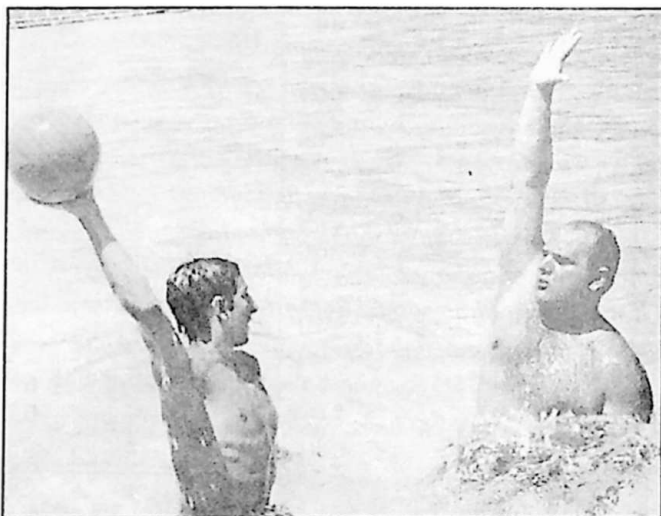
– ყველა წარმატება სასიამოვნოა, მაგრამ განსაკუთრებით შარანდელი გამარჯვებები მინდა გამოეყო, – მითხრა მიხეილმა. –

მოსკოვში ჯერ ეუროსიების - 1984-85 წლებში დაბადებულთა უინალური გერნირი მოეიგეთ აპრილის მიწერელს და ითიქმის მეეს-ვენებლად მეორე შეჯიბრებაში ჩაეებით. იქ ჩეენი თანაგოლები გამო-დიოდნენ. უინალში ეოლგოგრადის "ლეკიოლ-სპარტაკს" შეეხვდით სწორედ ჩეში დაბადების დღეს - 9 მაისს. ბიჭებმა ეანსაკუთრებით მოინდომეს, გავიმარჯვეთ და ჩემპიონობა მოეიპოვეთ. რესი მა-ლალჩინოსნები ისე გაბრაზებულან, რომ წლებელს თაეიანთ პირეელ-ობებზე აღარ მიგვიწვიეს. არც გაემეყენებათ - სამი წელიწადია, ჩეენტან ყველა შეჯიბრებას აეებენ.

— შტუტგარტის შესარჩევ ტურნირზე რას იტყვი?

— თაეიდანვე შეეეგვეთ იმ ამრს, რომ უინალური ეტაპის ერთ საგბურს მასპინ-ძლები მოიპო-ვებლნენ. მეორე ადგილის დასაკა-ეებლად კი რუ-მინელთა ძლი-ერი გუნდის დამ-არცხება იყო საჭირო. პირეე-ლი ორთაბრძო-ლა სწორედ მათ-თან ეექონდა. თაეიდან 2:0 და-ეწინაურდით. მე-გოქემ რამდენ-

ჯერმე აღადგინა წონასწორობა. ძირითადი დროის საუინალო სას-ტეენმა მაშინ მოგვისწრო, როცა ანგარიში იყო 8:8 ახალი წესებით, დაინიშნა ორი სამ-სამწუთიანი გაიმი. მე-9 წუთზე გურამ კოგარიამ მე-9 გოლი გაიტანა. დარჩენილი 40 წამის განმავლობაში ბეერი რამ გადავიგანეთ. სრულიად უწყინარ სიგუაეიაში მსაეებმა ილია ბუ-ტიკაშვილი გაგვიძევეს. რუმინელთა დარეყმული ბურთი გურაბ ჭუმ-ბურიძემ რომ მოიგერია, არბიგრებმა ახლა იგი გაუეენეს ილიას გბას. დაერჩით ოთხნი ექესის წინააღმდეგ. ჩეეულებრიე, ეს წაგების გოლუასია, მაგრამ ბიჭებმა გაუძლეს მეგოქის 20-წამიან იერიშს და

გამარჯვების მაკწეხელი ასგარში შეეისარსენეთ. მეორე მაგნში ბელორესებს ეძლიეთ 11:4, მართალია, ბოლო შეხედრაში მსაჯებმა "ნაგვიდრეს" – 8:9 წაგეგვისეს მასპინძლებთან, მაგრამ უინალური ეგაპის საგზერი მაინც მოვიპოვეთ...

თერაბეტი წლის წყალბერითა ეეროპის პირეულობის დასკენითი ორთაბრძოლები სგამბოლში გაიმართა. არბიგრები იქაც არ სწყალობდნენ ჩვენს ბიჭებს. დასტურად ქეეჯგუში სლოვაკებთან შეხედრაყ გამოდგება. ორთაბრძოლას თავიდან ქართული წყალბურთელები იგებდნენ 3:1-ს, შემდეგ – 4:2-ს, რაც ამკარად "არ მოეწონათ" მსაჯებს და ჩვენს გუნდს საფინალო სასტვენამდე 14-ჯერ გაუბეეს მოთამაშეები, მაგნიც დაათმობინეს – 7:8. აღსანიშნავია ისიც, რომ ასპარეზობის მონაწილეები ჩვენს სპორტსმენებზე 2-3 წლით უფროსები იყვნენ.

თურქეთის ტურნირი, სადაც მიხეილმა და მისმა მეგობრებმა მე-13 ადგილი დაიკავეს, იყო როგორც ფიზიკური ძალისა და ოსტაგობის, ასევე, ფსიქოლოგიური გამოცდაც, რასაც სოსო მაისურაძის შევირდებმა ვაეკაურად გაუძლეს.

თბილისში დაბრუნების შემდეგ ჭაბუკმა წყალბურთელებმა "ლაგუნა ეერეს" ღირეჭტორის – ელადიმერ გოიამეილის ხელმეწყობით ახალი ორთაბრძოლებისთვის დაიწყეს მზადება, ოღონდ ნაკლული შემადგენლობითი, რადგან რამდენიმე მოთამაშემ უეხოურ კლებებს მიაშურა. მათ შორის – მიხეილ ბაღათურიამ, რომელიც მოსკოვის "დინამოს" ოსტაგ წყალბურთელთა გუნდში მიიწვიეს.

– საქართველოს ნაკრები რომელიმე მნიშვნელოვან ტურნირში თუ იასპარეზებს და მწვრთნელები საჭიროდ იათელიან, მე კელაე ჩემი ბიჭების გვერდით ვიქნები, – მითხრა რუსეთის დედაქალაქში გამგზაურების წინ მიხეილმა, – ძალიან მინდა, მათთან ერთად მაღალი რანგის შეჯიბრებათა კეარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ავიდე.

შეუპოვარი, ნიჭიერი და შრომისმოყვარე

საქართველოს დამსახურებულმა მწერტინელმა გოგი მაჟარაშვილმა ასე დამიხასიათა თაჲისი 9 წლის შვეირდი მარიაშ დანელია, რომელიც შეჯიბრებიდან შეჯიბრებაშდე ხეეწს ოსტაგობას. ხუთი წელიწადია, ჭადრაკს თამაშობს და მის მიერ მოჰოვებულ პრიზებს თელა არა აეჭს.

მარიაშ დანელია 1994 წლის 24 იანუარს არის დაბადებული. თბილისის 61-ე სკოლის IV კლასში სწაელობს. ფრიადლოსანია, დედაქალაქის მერიის სტიჲენ-ლიაგია. ჭადრაკის თამაში ოთხი წლისას დედაშ ასწაელა. ჭადლოს-ნური ფიგურებით ისე მოიხიბლა,

რომ იშ დლიდან 64-უჯრიან დაფას არ მოშორებია. ჭადრაკის სასახ-ლეში ჯერ ლელა თანდაშეილი და მაყელა ხანთაძე აუარჯიშებდ-ნენ, ახლა გოგი მაჟარაშეილთან და ლაშა ჯანჯღაეასთან იმაღლებს ოსტაგობას. 2000 წლის გაბაფხულშე რეაწლიანებში საქართველოს განათლების სამინისტროს ეგიდით "შართეეს" ლია პირველობა მოი-გო, ნოემბერში საინგერესო შეჯიბრება მოეწყო – "XXI საუკუნის იმედი", გოგონები და ეაყები ერთად ასპარეშობდნენ. მარიაშმა ბედიშედ თერთმეგია მეტოქე დაამარცხა და მთაეარი პრიზიც მას ერგო. მომდევნო წელს თანაგოლთა შორის ჯერ შოთა ინწკირეე-ლის შემორიალში აჯობა ყველას, მერე "შართეეს" ჩემპიონობა მოი-ჰოვა, საერთაშორისო გურნირ "ნაბელღაეი – 2001"-ში კი მეორე ადგილს დასჯერდა. შარშან თბილისის ჩემპიონი გახდა ათწლიანებში. ეახტანვ ქარსელაძის შემორიალში მისმა გუნდმა პირველობა არაეის დაუთმო, ნონას თასის გათამაშებაში მესამე იყო, ცნობილი მოჭ-ადრაკისა და მწერტინელის – თეიმურაშ ლომაიას შემორიალში რეა და ათწლიანთა შორის მეორე ადგილები დაიკაეა. ასეეე, ვერცსლის

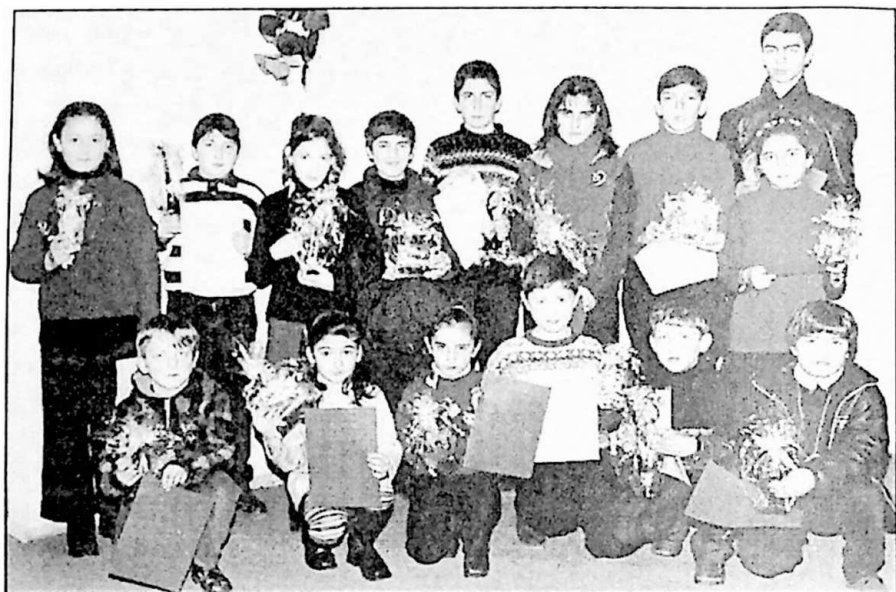

მედლით დაამსჯესა მკერდი თორმეტწლიანებში თბილისის ღია პირველობაზე. სამაგიეროდ, ამავე ასაკში თბილისის საერთაშორისო გურსირზე ვაკისრო ყველას.

სამი წელიწადია. მარიამი მაგი ზღვის აუზის ქვეყნების საქალრა-
კო უესტავალში მონაწილეობს. 2001 წელს მესამე ადვილზე გავიდა. მარშან რეაწლიანებში პირველი იყო. წლეულს კი IV ადვილით დაკმაყოფილდა. სამაგიეროდ, 2003 წელი მისთვის სხვა მხრივ იყო მნიშვნელოვანი: ათწლიანებში საქართველოს ჩემპიონობა მოიპო-
ვა. ინწკირეელის მემორიალში I ადვილი დაიკავა, ნონას თახზე – III, საბერძნეთში მსოფლიო პირველობაზე – IV, ღომიას მემორი-
ალში ათ და თორმეტწლიანებში ყველას აჯობა.

– საბერძნეთში ათწლიანთა მსოფლიო პირველობამ ძალიან დამ-
წყვიტა გული. – მითხრა მარიამმა. – ჩემპიონობისთვის სხედასხვა ქვეყნის 84 წარმომადგენელი იბრძოდა. მესამე გურში ინდოელ ლაკში საპიგისტთან შეხვედრისას პაიკით წინ ვიყავი, პოზიკია კარ-
ვი მქონდა, მაგრამ შუა თამამში უხეში შეცდომა დავუშვი და წაე-
აგე. მე-9 გურში ჩინელი კონგ ლის დამარცხებით კელაე ლიდერებ-
ში მოეხვდი – 7,5 ქულით ირანელ მიგრა ჰეჯაბიპოურთან II-III ად-
ილებს ვიყოფდი. ჩინელი პოუ იფანი ნახევარი ქულით გვისწრებდა.

მე-10 გურში სწორედ მასთან წაეაგე. საბოლოოდ, ჩინელი 9,5 ქულით პირველ ადგილზე გავიდა. მას ნახევარი ქულით ჩამორჩა მიგრა. ბრინჯაოს მედალი ნაზი პაიკიძემ მოიპოვა. 8 ქულით მე-4 ვიყავი, მაგრამ მედალი მაინც მერგო, ფილეს ყოფილმა პრეზიდენტმა კამპომანესმა დამაჯილდოვა.

– მთავარი მხოლოდ შედეგი როდია, – მითხრა გოგი მაჭარაშვილმა. – ამ ნორჩ მოჭადრაკეს უდიდესი ნებისყოფა აქვს. კრიტიკულ სიტუაციაში არ კარგავს წონასწორობას. მოგჯერ ისეთ ლამაზ პარტიას ითამაშებს, მოხიბლული ვრჩები. მარი დანელიას ყოველგვარი მონაცემები აქვს, რომ კარგი მოჭადრაკე დადგეს...

მარიამი ბაფხულობით მარგეილის რაიონში ბებიას და ბაბუას სტუმრობს, იქაურ გოგო-ბიჭებთან ერთობა, საბანაოდაც დადის, საჭადრაკო მინიგურნირებსაც აწყობს, მაგრამ სერიოზული მეგობრე არა ჰყავს და ამგვარი გართობაც მალე ბეზრდება. მეგ დროს 64-უკრიან დაფასთან ატარებს – დებიუტებს არჩევს ან საჭადრაკო ლიტერატურას კითხულობს.

– უფრო პაგარა რომ იყო, თოჯინები უყვარდა ძალიან, – ამბობს ქალბაგონი მანანა, მარის დედა. – ყველას სახელს არქმევდა, რომ წამოიბარდა, სათამაშოები უმცროს დაიკოს – ნინოს აჩუქა.

– ჩემს დას ახლა თოჯინები რად ესდა, ბავშვი ხომ აღარ არის, – მოვლოდნელად ჩაგვეკრია საკბარში ნინიკო, რომელიც თავისთვის კი ერთობოდა, მაგრამ თერმე ჩვენს გვიგლებდა ეკრს. – სულ ვეხვეწები, ჭადრაკი მსაგოვე, ჩემთას ითამაშე-მეთქი, ვაგივოსია? არ მისმენს. ზედმეტად სერიოზულია. ეჰ, დაეილაღე მისი სერიოზულობით, თავი მართლა დიდი ჰგოსია.

ამის თქმა და ნინიკომ ისე გადაიკისკისა, რომ ჩვენს გაგვეყინა.

– მარო, ჭადრაკის გარდა, არაფერი გაინტერესებს?

– როგორ არა! მამამ ორი თუთიყუში მიყიდა – "თუთი" და "ყუში", მათი ეკელი, ვაჰმევე და ველაპარაკები. უიგურული სრიალი მიყვარს ძალიან. სპორტის სასახლის გვერდით საციგურაო სკოლა რომ არის, იქ დაუდიეარ ხოლმე, როცა თაგისუყალი დრო მაქვს. სკოლის ვაკეეთილებს ესწავლობ, მსაგერულ ლიგერატურას ვკითხვლობ. ყველაზე მეტხანს მაინც ჭადრაკის დაუფასთან ვზიეარ. ასრეულთანრივოსანი ვარ, დიდოსტაგი მინდა გაეხდე...

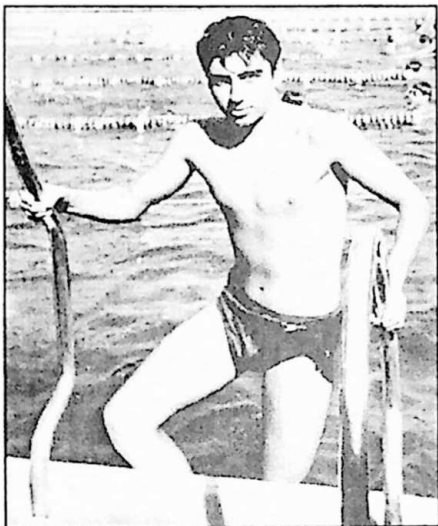

ერთი შეხედვით, თანაგოლთაგან თითქოს არაფრით გამოირჩევა მარი, მაგრამ, ნინიკოს თქმისა არ იყოს, მდენად სერიოზული, ნიჭიერი, შრომისმოყვარე და მიზანსწრაფულია, რომ მჯერა, ოცნებას აუცილებლად აისრულებს.

ფეხბურთელობას სურავა აპჯოზინა

გამაფხულზე "ლაგუნა ჯერეში" საქართველოს და საბჭოთა კავშირის ღამსახურებული მწვრთნელის – ლუკა იოაკიმიძის ხსოვნის გრადიციული საერთაშორისო გურნირი გაიმართა ცურვაში. ცისფერ ბილიკებზე საასპარეზოდ მასპინძლებთან ერთად ამერბაიჯანელი სპორტსმენებიც გამოვიდნენ. ღიღებთან პაექრობაში კარგი შედეგები აჩვენა ცნობილი ქართველი ფეხბურთელის მამა რევიშვილის ვაჟმა 13 წლის ირაკლიმ, რომელმაც 400, 800 და 1500 მეტრზე თავისუფალი ყაიღით ცურვაში

პირველი ადგილები დაიკავა, ხოლო 200 მეტრზე მესამე იყო.

ირაკლი რევიშვილი 1989 წლის 3 ნოემბერს არის დაბადებული, თბილისის 183-ე სკოლის IX კლასში სწავლობს. ცურვაში ვარჯიში 7 წლისამ დაიწყო ირინა მინეკულინას ხელმძღვანელობით და ღელმდე მასთან მეცადინეობს.

თავის პირველი სპორტული ჯილდო ბელგიაში დაიმსახურა – 1999 წელს ბრიუსელის ღია პირველობაზე ოქროს მედალი მოიპოვა. საქართველოში კი 2001 წელს მოსინჯა კეარცხლბეკი – ლუკა იოაკიმიძის მემორიალზე მესამე ადგილი დაიკავა 800 მეტრზე თავისუფალი ყაიღით ცურვაში. იმავე წელს გორში ორ ღისგანციაზე აჯობა თანაგოლებს. ასევე ორი ოქროს მედალი მოიპოვა ამერბაიჯანის ღელაქალაქში ბაქოს ღია პირველობაზე. უხემოსაველიანი გამოდგა შარმანდელი სემონი – რამდენიმე შეჯიბრებაში იასპარეზა სხვადასხვა ღისგანციაზე და 11 პირველი, 3 მეორე და 4 მესამე ადგილი დაიკავა.

წლეულს საქართველოს გამთრის ჩემპიონატში 1500 მეტრზე თავისუფალი ყაიღით ცურვაში ოქროს მედალი ერგო. 800 მეტრზე –

მეორე იყო. 200 და 400 მეტრ დისტანციებზე მესამე ადგილებით დაკმაყოფილდა.

– ირაკლი რევიშვილი ცერეაზე უანაგიკურად არის შეყვარებული, – მითხრა საქართველოს ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ირინა მინეულინამ. – ეარჯიშის დამთავრების შემდეგ აუზიდან ზოგჯერ ძალით ამომყავს, თორემ შეუძლია, დილაზე შეუსვენებლად ივარჯიშოს. მუყაითობით შედეგებსაც თეიდან თეემდე აუმჯობესებს. წლეულს საქართველოს ზამთრის ჩემპიონატში მან 1500 მეტრზე ცურვაში სპორტის ოსტატობის კანდიდატის ნორმატივი შეასრულა. სამი თვის შემდეგ ლუკა იოაკიმიძის ხსოვნის გურნირზე კი ეს შედეგი 34 წამით გააუმჯობესა. დარწმუნებული ვარ, თუ ასე განგრძო, მალე ოსტატობის მღვარსაც გადალახავს. დღევანდელი შედეგებით იგი თანაგოლთა შორის მსოფლიოს საუკეთესო ათეულში შედის. 13 წლის ბიჭისთვის ეს ცოტა როდია. შეიძლება, სმამაღალ ნათქვამად გამომივიდეს, მაგრამ სათანადო ხელშეწყობა თუ ექნა, ირაკლი რევიშვილს 2008 წლის პეკინის ოლიმპიურ თამაშებზე ვიხილავთ...

ქალბატონი ირინა მინეულინა საკმაოდ მომთხოვნია, ობიექტური მწვრთნელია და შემთხვევით არასდროს არაფერს ამბობს. ამიგომაც მესიამოვნა შეგირდის ამგვარი შექება. ცხადია, მედლებს მიღმა იგი ამჩნევს სპორტსმენის შინაგან ძალას და პოტენციას, რაც ირაკ-

ლის, ეგეობა, მემკვიდრეობით აქვს მიღებული. მამამისი – შაშა რე-
ეშიელი ხომ 80-90-იანი წლების ერთ-ერთი საუკეთესო ფეხბურთე-
ლი იყო საქართველოში. ხუთი წელიწადი თბილისის "დინამოს" ძირ-
ითად შემადგენლობაში გამოდიოდა, სხედასხვა დროს თამაშობდა
კატოვიციში (პოლონეთი), ელადიკაეკაშის "ალანიაში", აფსტრის
"კამინოში", ბელგიის "მოლემბეკში", იყო საქართველოს ნაკრების
წევრი. ამჟამად ბალეზურგში (აფსტრია) მწვრთნელად მუშაობს ხე-
ლმეკრულებით – ჭაბუკ ფეხბურთელებს ავარჯიშებს.

— ჩვეულებრივ, მამე-
ბი ფაფებს საკუთარი გზის
გამგრძელებლად მიიჩნევენ.
რატომ უღალატე ტრადი-
ციას?

– მეც ფეხბურთით
დავიწყე, – მიოსრა ჭაბუ-
კმა მოცურავემ. – 6 წლი-
სა მამამ 35-ე საფეხბურ-
თო სკოლაში მიმიყვანა,
რამდენიმე თვე ვივარ-
ჯიშე. მამის მამა "ალანი-
აში" თამაშობდა. 1995
წელს იგი გუნდთან ერ-
თად სამკვირიან საწვრ-
თნელ შეკრებაზე სევილ-
იაში გაემგზავრა. მე და

დედაც თან წაგვიყვანა. თავისუფალ დროს ოკეანის სანაპიროზე ვის-
ვენებდით. მამას ხელში აყვანილი შევყავდი წყალში, რადგან ცურვა
არ ვიყოდი. თბილისში რომ დაებრუნდით, მშობლებმა "ლაგუნა ვერ-
ეში" მომიყვანეს.

— და ოთხ წელიწადში ისე გაიწაფე, რომ ბელგიელებს აჯობე?

– 1999 წელს მამა "მოლემბეკში" გადავიდა სათამაშოდ. გაზაფხ-
ულზე მე და დედამ ბრიუსელში ჩავაკითხეთ და სამი თვე იქ დაერ-
ჩით. შესანიშნავი აუზი პქონდათ და, ცხადია, ვარჯიში განვაგრძე.
გაზაფხულში ქალაქის პირველობა გაიმართა. ჩემმა მწვრთნელმა
ოლივიემ შეჯიბრებაზე გამიყვანა. ათწლიანებში ოქროს მედალი

მოვიპოვე. ოლიეის ძალიან უნდოდა, ქვეყნის ჩემპიონატშიც მიმე-
ლო მონაწილეობა, მაგრამ მამას "მოლემბეკთან" ხელშეკრულება
დაუმთავრდა და ბელგიიდან წამოვედით. მას შემდეგ თბილისში
ევარჯიშობ და შეჯიბრებებშიც გამოვდივარ, ზოგჯერ – წარმატები-
თაც.

— ირაკლი, საპრიზო ადგილები სხვადასხვა ყაიდით ცურვაში
გაქვს მოპოვებული, შენ უფრო რომელი სახეობა გიყვარს?

— თავისუფალი ყაიდა, განსაკუთრებით – სტაიერული დისტან-
ციები. აქ შედეგების გაკილებით უკეთესი მაქვს, რაც ჩემი მწვრთნე-
ლის – ქალბატონ ირინა მინეულინას დამსახურებაა. მაღლობელი
ვარ მისი, ეცდები, იმედები გაეუმართლო.

— ცურვის გარდა რა გიტაცებს?

— რა თქმა უნდა, ფეხბურთი, ჩოგბურთიც მიყვარს, მაგრამ ცურვა
მაინც ყველაფერს მირჩევნია. ძალიან მინდა, აესტრალიელი იან
გორპივით კარგი მოცურავე გამოვიდე და ოლიმპიურ თამაშებში
ვიასპარეზო...

საოცარი გოგონაა. ვერცხლისწყალივით მოძრავი და ხალისიანი, ფაიერაკების მოყვარულიც. ათი წლისავე არ არის და უკვე იმდენი კერიოში გადახდენია, რომ თელა არა აქვს.

ჯესიკა მელიქიუა 1993 წლის 16 დეკემბერს დაიბადა. თბილისის 47-ე სკოლის მე-5 კლასში სწავლობს. წყალბგომში 2000 წლიდან ვარჯიშობს ალექსანდრე და ირაკლი ბართაიების ხელმძღვანელობით. მარმანწინ ათწლიანთა საქართველოს პირველობაზე III ადგილი დაიკავა ერთმეგრიათა გრამპლინიდან სტომაში. 2002 წელს სტრასბურგის (საფრანგეთის) საერთაშორისო გურნიორზე I და 3-მეგრიათა გრამპლინებიდან სტომაში ოქროს მედლები მოიპოვა. წლეულს სოლნოკის (უნგრეთი) საერთაშორისო გურნიორზე პირველი იყო ხუთმეგრიათა კომპურიდან სტომაში, ხოლო კიოლნში ნიესენის თასზე „ბრინჯაო“ ერგო.

– სპორტული ოჯახიდან ვარ, – მითხრა ჯესიკამ. – ბებიჩემი – იმაბელა კოჩენოვსკაია მხატვრულ განვარჯიშში სპორტის ოსტატი იყო, მერე მწერთნელად მუშაობდა. დედაჩემი ანეელა გონოიანი საქართველოს მოსწავლეთა ნაკრებში თამაშობდა ფრენბურთს.

– შენ წყალბგომში რატომ აირჩიე?

– ინგლისელი ნათლია მყავს, ცრემ ფარნელი. იგი დედაჩემთან ერთად მუშაობდა ნავთობკომპანიაში. ახლა თურქეთშია. ნათლიაჩემს საკუთარი სახლი ესპანეთშიც აქვს ოკეანის სანაპიროზე. ასე მითხრა, ცურვას თუ ისწავლი, მაღაგაში დაგპატიებო. ეს იყო 2000 წელს. დედას ეთხოვე და „ლაგუნა ვერეში“ მომიყვანა. აქ კი ირაკლი მასწავლებელი გავიცანი. ცურეაც ვისწავლე და წყალში ხგომაყ.

– ნათლიამ თუ შეასრულა პირობა?

– როგორ არა. ერთხელ ესპანეთში წამიყვანა, ორჯერ – ლონდონში.

– ის თუ გახსოვს, უცხოეთში სად იყავი შეჯიბრებებზე?

– ახლავე ჩამოგიტყლით ქალაქებს: კიოლნი, პარდუბიცი, სტრას-

ბერგი, სოლსიკი. ყველაზე მეტად კიბონი მომეწონა. იქ ოჯახებში ვესოურობდით. ჩემი მასპინძელი იყო თანაგოლი გოგონა რობინ კილიშაიკი. გერმანიაში შეჯიბრებამდე სამი დღით ჩავედი. შესანიშნავი აუზში ვივარჯიშეთ. ნეკაჟი, ჩვენც გვექონდეს ისეთი აუზი. რობინმა თავის სკოლაშიც წამოიყვანა, მასწავლებელი და კლასელები გამაცნო.

— მოგეწონა იქაურობა?

— რა ვიცი. იქ ბავშვები თავის გემოზე არიან. ვისაც უნდა, გაკეთილზე ჭამს, ზოგი გარეთ გადის, ზოგიც შემოდის.

— ჩვენთანაც ასე რომ იყოს?

— რას ამბობთ, აქაური ბიჭები გაკეთილიდან რომ გაუშვათ, უკან აღარ მობრუნდებიან და კლასი დაყარეულება.

— შეჯიბრების შესახებ რას იტყვი?

— პირველად ვიყავი საერთაშორისო ტურნირზე და ვნერვიულობდი. ერთმეგრიათი გრამპლინიდან ხგომაში II-III ადგილებს ვიყოფდი, მაგრამ ბოლო ცდა გაეაუჟქე და მე-7 ადგილზე გავედი. ბრინჯაოს მედალი რობინმა მოიპოვა.

საზღვარგარეთი ყველაზე უკეთ სგრასბურგში გამიმართლა — ორი ოქროს მედალი ავიღე. დაჯილდოების დროს მეორე-მესამე ადგილებზე გასული აესტრიე-ლი და გერმანელი გოგონები შურიტ მიყურებდნენ.

— უნგრეთშიც ხომ გახდი ჩემპიონი?

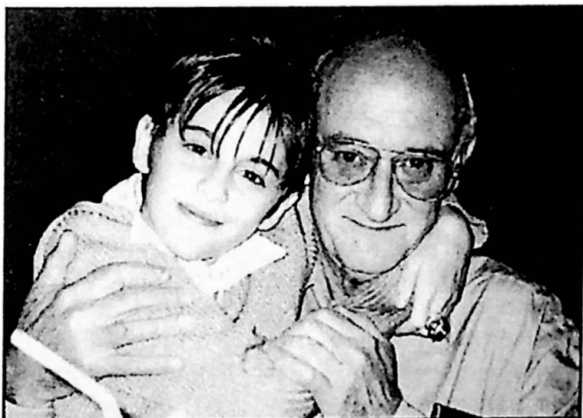
— კი, ხუთმეგრიათი კომპურიდან ხგომაში. ერთმეგრიათი გრამპლინიდან ბოლო ხგომა იქაც გაეაუჟქე და საბოლოოდ მე-4 ადგილი დავიკავე.

— ვარჯიში, ალბათ, დიდ დროს გართმევს და სწავლაში ხელი გეშლება. როგორი ნიშნები გაქვს?

— ყველანაირი, უფრო — ოთხეუბი და ხუთეუბი. შეჯიბრებების დღეებში გაკეთილები მიცდება, მაგრამ მასწავლებელი და კლასელები მესმარებიან, რომ ჩამორჩენა დაეძლიო.

— რუსულ საკონტროლოში რატომ მიიღე ორთანი?

— არა, მშობი მასწავლებელს ორიანი არ დაუწერია. ოლონდ გამაურთხილა ასეთი რამ აღარ გაიმეოროო.

რა გააკეთე?

— ისეთი არაფერი. მასწავლებელმა საკონსტროლო 16 ლექსების დაგეგმვისა. მეც ავიღე და დღეს დაბადების დღე მაქვს-მეთქი, დაეწერე და რეეული დაესერე.

— წყალბტომის გარდა, რა გიტაცებს?

— ხატეა მიყვარს ძალიან. ბევრი ნახატი მაქვს. მარშან ღელამ კონსერვატორიასთან არსებულ სამუსიკო სკოლაში წამოიყვანა, გამოცდები კარგად ჩაებაბარე და ჩამრიცხეს. რომ ვნახე სპორტში ხელი მემღებოდა, სკოლას თაფი დაეანებე. ღელა გამიბრამდა, მაგრამ, აბა, რა მექნა?

— გავიგე, ცხოველებიც გყვარებია...

— ვეცილები. ჩემმა მეგობარმა ლიზიკო მაღრაძემ ბაჭია მანუქა.

უკვე კურდღელი გახდა. სიონში შეკრებებზე რომ მივდივართ, იქ ცხენებით ესეირნობ ხოლმე. დიდი ჭკვიანური თვალები აქვთ.

— დელფინებზე ჯდომავს რომ არ ამბობ უარს?

— (ყვინება) ეს ღელამ ვითხ-

რათ?... მარშანწინ ვაკის საცურაო აუზში დელფინები რომ მოიყვანეს, მთელი ოჯახით დასათვალისწინებლად წავედით. ისეთი კარგები იყვნენ, ისეთი კარგები, რომ მეც მომინდა მათთან ერთად ცურვა. ერთ იქაურ ძიას ვკითხე, აუზში ჩასვლა შეიძლება-მეთქი? თუ ფულს გადაიხდი, შეიძლებაო, მითხრა. ბილეთი ნათილიამ ამიღო. ერთი საათი ვიცურავე დელფინებთან ერთად, თევზებიც ვაჭამე და სურათებიც გადავიღე.

— არ შეგეშინდა?

— რატომ უნდა შემშინებოდა. დელფინები ხომ ადამიანების მეგობრები არიან. ცუდია, რომ თბილისში დელფინარიუმი არ არის. პო, მართლა, ბაზუნებიც ძალიან მიყვარს...

— მე კი გული გადამიქანე მაგ შენი ბაზუნებით, — ჩაერია საუბარში ჯესიკას ღელა, რომელიც აქამდე ჩუმად გვისმენდა. — წლევანდელ პირველ მარტს სადამოს ჩვეულებრივ დავიძინეთ. ნახევარი საათიც არ იყო გასული, რომ რაღაც უხაკუნი მომესმა. გამიკვირდა, ოთახ-

ში თაგვი საიდან შემოგვიპარა-მეთქი. შექი აგანთე. მივაყურადე, ხმა ჩემი საწოლიდან მოდიოდა. ნელა მივეახლოვდი, ლეიბი გადაეწიე და რას ეხედაე – კედელითან მუყაოს პაგარა ყუთი დევს. თაგი აეხადე და ვიკივლე – მიგ ორი თაგვი იჯდა.

– თაგვი კი არა ზაზუნა, – შეესწორა ჯესიკამ.

– ეეუბნები, ესენი საიდან მოიყვანე-მეთქი. გირილი ლაიწყო: რაგომ გაიგე, რა იყო იმ ყუთში, მინდოდა, ზაზუნებით დედის დღე მომელოცაო, 3 მარტს მაინც ის ზაზუნები მაჩუქა...

– ჯესიკა, სულ წყალმბტომელი ხომ არ იქნები. ცხოვრებაში რა გსურს გამოხვიდე?

– უწინ ექიმობა მინდოდა, მაგრამ დედას არ მოსწონს ეს პროფესია. მწერთიწელი უნდა გახდეთ, მითხრა. რასაც ჩვენ, გოგონები, ირავლი მასწავლებელს ვაბრაშებთ, ხომ შემომაკედება ბავშვები ხელში. ისევე, ალბათ, გელეუერნალისტობას ავირჩევ, მაინც ბევრი ლაპარაკი მიყვარს...

ჭადრაკის შეგდება – დოსტოვესკი

ბავშვობიდანვე გამოირჩეოდა განსაკუთრებული ნიჭით. სამი წლისამ უკვე წერა-კითხვა იცოდა, წლინახევრისა კი უმეცდომოდ არჩედა ერთმანეთისგან ჭადრაკის ფიგურებს. ბრძენთა თამაშის საიდუმლოებას ბაბუამ აშიარა. მანვე იწინასწარმეტყველა, ეს ბავშვი მალე ყველას გაჯაობებსო. აკი, აკხდა კიდევ. ანა გაუაშელი დღეს საქართველოში უფროსი თაობის მოჭადრაკეებისთვისაც სახიფათო მეტოქეა. რაც გურნირებშიც არაერთხელ დაუმტკიცებია.

ანა გაუაშელი 16 წლისაა, თბილისის 106-ე სკოლის XI

კლასში სწავლობს. სხვადასხვა დროს ლელა თანდაშეილი, დავით გურგენიძე, ვიკი მაჭარაშვილი და პარმენ გელაშონია ამეყადინებდნენ. წელიწადსახევარია, გიორგი ვიკიჩაიშვილთან ვარჯიშობს.

შეჯიბრებებში 1996 წლიდან მონაწილეობს. მაშინ შოთა ისწავრეულის გურნირში II ადგილი დაიკავა. მომდევნო წელს თბილისის ჩემპიონობა მოიპოვა ათი წლის ვოგონებსა და ვაჟებშიც. ამავე ასაკში საქართველოს პირველობაზე სალომე ჭოხონელიძესთან I-II ადგილები გაიყო. მსოფლიო პირველობაზე კი მეშვიდე იყო. 1998 წელს თორმეტწლიანთა შორის თბილისის ჩემპიონი გახდა. ორი წლის შემდეგ ბათუმში თოთხმეტწლიანთა საქართველოს პირველობაზე ბრინჯაოს მედალი ერგო. შარშან შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საჭადრაკო ფესტივალში თანაგოლთა შორის ყველას აჯობა.

წლეულს თებერვალში საქართველოს მოჭადრაკე ქალთა ეროვნული ჩემპიონატის შესა-

რჩევ გურნირში მე-8 ადგილი დაიკავა და ფინალურ ეტაპზე თამაშის უფლება მოიპოვა, იქ კი VII ადგილზე ვაიდა და საერთაშორისო ოსტატის ბალისტის ნახევარი ქულა დააკლდა.

16-წლიანთა საქართველოს პირველობაზე ოქროს მედალიან ერთად თანაგოლთა შორის მსოფლიო პირველობის საგზური დაიმსახურა.

– მსგავს შეჯიბრებებში უკვე ორჯერ ემონაწილეობდი, მაგრამ პრიზიორთა შორის ვერ მოხედი. სამწუხაროდ, წლეულსაც უმედლოდ დაერჩი, რადგან საბერძნეთში ვრიპით ვაეხდი ავად. – მითხრა ანამ.

— საქართველოს პირველობაში გამარჯვება გაგიძნელდა?

– ჩემს ასაკში საკმაოდ ძლიერი მოჭადრაკეები არიან. წინასწარ ვერავინ იტყვის, ვინ მიაღწევს წარმატებას. წლეულს მე და მაკა ფურცელაძემ 7-7 ქულა მოვაგროვეთ და მას უკეთესი კოეფიციენტით ეაჯობე. ნინო ბაციაშვილი კი მხოლოდ ნახევარი ქულით ჩამოგვრჩა.

— როგორ ფიქრობ, შეჯიბრებებში ხშირად გიმართლებს?

– ამას ნამდვილად ვერ ვიტყვი. ისე, ილბალიც საჭიროა, თუმცა, მაინც მიმაჩნია, რომ ყველაფერი მოჭადრაკეზეა დამოკიდებული – როგორ მოემზადები და განეწყობი კონკრეტულ მეტოქესთან სათამაშოდ. აი, მაგალითად, კანში ათწლიანთა მსოფლიო პირველობაზე

ბოლო გურის წინ საპრიზო ადგილზე გასელის შანსი მქონდა. არც ისე ძლიერ იეგოსლაგიელ სტოიანოვიჩთან დებიუტშივე ეუღალ ვითამაშე და წაეგა. ეს გურსირი მაინც დაუვიწყარია ჩემთვის, რადგან II დღის განმავლობაში ჩვენს სათაყვანო ნონა გაფრინდაშვილთან ერთად ექსოვრობდი ნომერში...

— მარცხის შემდეგ ადვილად ახერხებ, საკუთარი თავი განაწყო მომდევნო ტურში სათამაშოდ?

— ზოგჯერ ეახერხებ, ზოგჯერ — ვერა. შარშანწინ ქუთაისში იოსებეჭლიანთა საქართველოს პირელობაზე ბოლო ორი გურის წინ II-III ადგილებს ვიყოფდი, მე-8 გურში სალომე მელიასთან წაეგა. მაინც შემედლო სამეულში მოხვედრა, მაგრამ თავს ვერ მოვერიე, ბოლო გურშიც დავემარცხდი და VII ადგილზე გავედი.

— წლევანდელი შედეგებით, ალბათ, უკმაყოფილო არა ხარ?

— ქალთა ეროვნული ჩემპიონატის ფინალში საერთაშორისო ოსტაგის პირველი ბაღი უნდა ამელო, მაგრამ ქულა დაეკარგე უბრალოდ: პირველ გურში ანა მათინაძესთან, ფაქტობრივად, მოგებული პარტია გავაყაიძე, მერე კი სოფიკო გეგტაძესთან სრულიად თანაბარ პოზიციაში შევედი და წაეგა. რას იბამ, ჭადრაკში ყველაფერი ხდება. ამიტომ უსდილობ, ყველაფერი დავივიწყე და მომავალი შეჯიბრებებისთვის საფუძვლიანად მოვემზადე.

— ანა გავაშელს, ბრძენთა თამაშის გარდა, სხვა არაფერი აინტერესებს?

— ბავშვობისას უფრო აქტიური ვიყავი: ცეკვაზე დავდიოდი, მუსიკაზე. წელიწადნახევარი სპორტული განვარჯიშითაც ვიყავი გატაცებული, მაგრამ ყველაფერი მაინც ჭადრაკმა გადაწონა. ახლა შეხებურთს თუ ვუყურებ ხოლმე ტელევიზორში.

— თავისუფალ დროს რას აკეთებ?

— ყოველდღიურად 5 საათს ჭადრაკში რომ ვიმეცადინებ, მერე სკოლის გაკეთილებს ვამზადებ, ფაქტობრივად, თავისუფალი დრო აღარც მრჩება. თუმცა, მხატვრული ლიტერატურის წაკითხვას ეახ-

ერსებ. ლოსკოვესკის თხზულებები მიზიდავს – ადამიანის სულიერი სამყარო იქ განსხვავებულად არის წარმოდგენილი. პო, კიდევ ლექს-ქტიური რომანების კითხვა მიყვარს. ალბათ, ამიტომაც გადაეწყვიტე იურისტი გახდეს, ცხადია, დიღოსტაგობასთან ერთად.

— შენ და-ძმები თუ გბაძავენ?

— ძმა და ორი და მყავს. ჭაღრაკის თამაში სამივემ იცის, მაგრამ სერიოზულად არც ერთი არ მეცადინებოვს. ია ქურნალისტობაზე ოცნებობს. მსოფლიო ჩემპიონი თუ გახდება, შესზე წიგნებს დავწერო, მეუბნება. მარიამს მუსიკოსობა უნდა. ეანო კი შესანიშნავად უკრავს ფანდურზე და მღერის. თემურ ქვეხიშვილის ანსამბლ "ალიონის" წევრია. სამივე ჩემი გულშემატივარია. ხშირად გურნირებზე მოდიან საქობაგოდ. ძალიან განიცდიან ჩემს მარცხს, ამიტომ უცდილობ, არ ეანერვიულო ისინი, მაგრამ, რას იზამ, ხანდახან მაინც ეაწბილებ შინაურებსაც და... მწვრთნელსაც. ვეცდები მერე და მერე ნაკლებად დაეღალაგო ჩემი საყვარელი ადამიანები.

ძალის გაშვება — მხოლოდ ტატაზე

შინისკენ მიმავალს მოსახვედ-ში სამი ბიჭი შეეჩება — მისი თანატოლები იქნებოდნენ, მაგრამ უსიამოვნების თავიდან ასაცილებლად, ქუჩის მეორე მხარეს გადავიდა. ერთი აბეზარი მაინც აედევნა. ხმა რომ არ გასცა, ის ბიჭი წინ გადაუდგა. ძალაუნებურად შედგა. ამ დროს მეორე ყმაწვილი წამოეწიათ. მან მეგობარს მკლავში ხელი სგაცა და ვოგონას გზა გაუთავისუფლა.

— შენ რა, ცხვირ-პირის ამონაყვა მოგინდა? — მოესმა სწრაფი ნაბიჯით მიმავალს.

— ეინ არის?

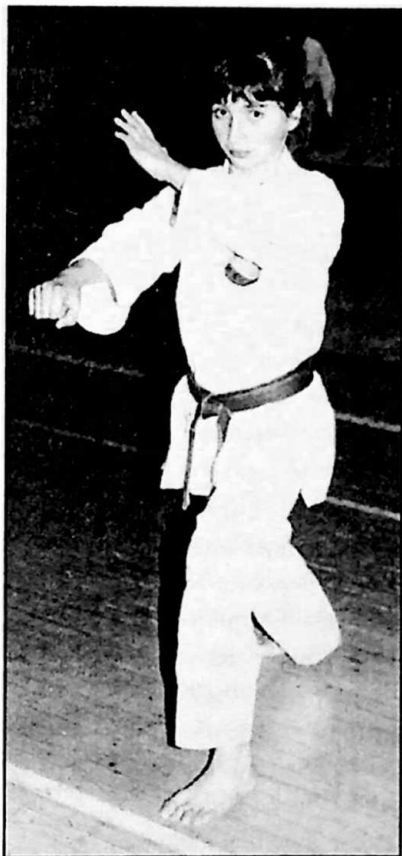

– კარაგისგია, საქართველოს წემპიონი...

ეს ამბავი ქეთევან გოგბერაშვილის მეცობრებმა ერთი წლის წინათ მიაღწეს. ახლახან სპორტსმენ ქალიშვილს მარშანდელი ინსტიტუტის შეეახსენეს. გაეცინა. კარაგეს იღეთები ვინძეს მიმართ თუ გამოგიყენებია-მეთქი, ეკითხე.

– არასდროს. ვერ ვიგან ქუნაში მოხსებარ გოგონებს. ბიჭებს კიდე, პო, ეპატიებათ. ისე, ვისაც ძალა ერჩის, გაგამჩე გამოსცადოს საკუთარი თავი..

ქეთევან გოგბერაშვილი თოთხმეტი წლისაა (1989 წლის 26 მაისს დაიბადა). თბილისის 31-ე სკოლის IX კლასში სწავლობს. კარაგე-დომი ვაჟა კრიჭაშვილის ხელმძღვანელობით მეშვიდე წელიწადია ვარჯიშობს. შეჯიბრებებში 1997 წლიდან მონაწილეობს და არც ერთ ასპარეზობას ისე არ ჩაუვლია, კვარცხლებეზე არ ასულიყო. სპორტულ სარბიელზე იმდენი ჯილდო მოიხვეჭა, რომ უფროსებსაც შეშურდებათ: საქართველოს და თბილისის ჩემპიონატების თითქმის უცვლელი ჩემპიონია ინდივიდუალურ კუმიტესა და კატამი. მრავალი გურნირის გამარჯვებული და პრიზიორია. 6 წლის

განმავლობაში 50-მდე შეჯიბრებაზე გამოსცადა ძალები და 40-ჯერ პირველი ხარისხის დიპლომებითა თუ ოქროს მედლებით დაჯილდოვდა. მარშან წლის საუკეთესო კარაგისგად აღიარეს. ყველაზე მნიშვნელოვანი და უხვმოსაველიანი მისთვის მაინც 2001 წელი იყო: ფოთში "ოქროს გზის თასის" საერთაშორისო გურნირზე მესამე ადგილი დაიკავა ინდივიდუალურ კუმიტეში, ეროვნულ ჩემპიონატში პირველ ადგილზე გავიდა. თბილისში გამართულ ევროპის ჩემპი-

ონატზე კი სამი ძეგლით დაიშლება მკერდი მათ შორის ორი ოქროსი იყო. ერთი – ვერცხლისა. ინდივიდუალური კემიგეს ფინალში კოსოვოელი სმიჯალი ქალთორისი დაამარცხა. ინდივიდუალურ კატაში თავად ღათმო ფინალური პაექრობა აბერბაიკანელ ჩადიჯა მამედოვასთან, ხოლო გუნდურ კატაში ეთერ გაეაშელიანს და ეანა ჭეზაბრიასთან ერთად კეარცხლებეის უმაღლეს საფეხებზე ავიდა.

ეს გოგონები დიდი ხანია მეგობრობენ. გუნდურ შეჯიბრებებში პირველობას არაფის უთმობენ, ინდივიდუალურ კემიგესა და კატაში კი ერთმანეთს მეგობრობენ საქართველოში გაპარიულ გერნირებში.

– ყველას ქეთი გეჯობნის, – მითხრა ეანა ჭეზაბრიამ. – იგი ნამდვილი პროფესიონალია. წვიმაში, თოვლსა და ქარბუქშიც ვარჯიშს არ გააუდენს, მე კი ზოგჯერ მეზარება და ღვებამოშვებით დავდივარ დარბაზში.

– მე და ეანა თანაკლასელები ვართ, – სიგყვა ჩამოართვა მეგობარს ქეთევანმა. – ჩემი კარაგისგობა მისი დამსახურებაა. პირველ კლასში ვიყავით, რამდენჯერმე ვარჯიშზე რომ წამიყვანა. მომეწონა

თეთრ კიმონოებში გამოწყობილი გოგონიკები. ეანას თხოვნით ეაყა მასწავლებელმა თავის სექციაში ჩამწერა.

— მშობლები დაგთანხმდნენ?

– ერთი კი შეიცხადეს, კარაგე რა გოგოს საქმეაო, მაგრამ დიდი წინააღმდეგობა არ გაუწევიათ. მით უმეტეს, რომ უფროსმა დებმა – ლიამ და ირმამ დამიჭირეს მხარი. ლია ხელბურთელი იყო – თბილისის "ბურევესტნიკის" თამაშობდა. ირმა ჯერ ტანვარჯიშზე დადიოდა, შემდეგ ხელბურთზე გადაინაცვლა.

— შენც ხომ არ აპირებ „პროფილის“ შეცვლას?

— ეაჟა მასწავლებელმა და სესხეი კახა ბასილიამ ისე შემაყვარეს კარაგე, არა მგონია, სპორტის სხვა სახეობისკენ გავიხედო.

— მაინც, რატომ გიზიდავს იგი?

— სეზისყოფის გამოსიკმეებებში მეხმარება — იშვიათად ვბრამდე-ბი. კარაგეს, ერთი შესხედვით, უცნაური წესებიც აქვს — მაგალითად, ორთაბრძოლისას მეტოქემ თუ მოგასწრო დარცემა, მაღლობას უხდი მას, რადგან ამით მომზადების სუსტ მხარეზე მიგანიშნებს. მთავარი, ნუ იფიქრებ გამარჯვებაზე, იფიქრე რომ არ დამარცხდე. კარაგე უფროს-ემეროსობის წესის და რიგის დაცვას გასწავლის, სუსტზე ხელს არასდროს აღმართავ. თანაც იგი უფრო ხელოვნებისკენ იხრება. განსაკუთრებით ეს კატაში იგრძნობა. ამიგომაც ბატონი ეაჟა და ბატონი კახა, რომლებსაც ეასტანგ ჭაბუკიანის ქორეოგრაფიული სკოლა აქვით გავლილი, კატას მეტ ყურადღებას აქცევენ. ოპერისა და ბალეტის თეატრშიც სშირად დავყავართ, რომ კარაგეს სული უკეთ შევიგრძნოთ.

— ქეთი, შენ და ჟანა სხვადასხვა შეჯიბრების ფინალში სშირად ხვდებით ერთმანეთს. არასდროს გაბუტულხართ?

— როგორც გითხარით, ჩვენ პირველი კლასიდან ემეგობრობთ. ტატამზე წაგება-მოგებამ ეს ურთიერთობა თუ შეცვალა, მაშინ მეგობრებიც არ ეყოფილვართ.

— გოგონებმა მითხრეს, ხუთებზე სწავლობსო. როგორ ასერხებ?

— ეარჯიშებს, მართლაც, დიდი ღრო მიაქვს. თუ თავსხმა არ არის, დილაობით მტკერის სანაპიროზე დავრბივარ. ტაკეეთილების შემდეგ 3-4 საათს ტატამზე ეატარებ ყოველდღიურად. კი ვიღლები, მაგრამ დასვენებასაც ეასწრებ და მეყადინეობასაც. იურისგობაზე ეოცნებობ და ესწავლელად როგორ იქნება?!

— მხატვრულ ლიტერატურას თუ კითხულობ?

— უფრო ისტორიული და სათავეგადასაელო თხზულებები მიშიდა-ეს, ცხადია, დეტექტივებიც... მომავალ პროფესიაში გამომადგება.

— კარატეში კრებები თუ გყავს?

— ბრიუს ლი, რომლის ორთაბრძოლები ხელოვნების ნამდვილი ნიმუში იყო, ასევე, კატაში ფრანგი მსოფლიო ჩემპიონი მიმულ მილონი.

— სამომავლო გეგმებზე რას იტყვი?

– საშობაოდ სხედასხევა ასაკში ქვეყნის თიხი გათიამაშდება. ცხადია, იქ ვიასპარეზებ. საქართველოს ნაკრების წევრებს უცხოეთიდანაც მრავალი მიწვევა გვაქვს, მაგრამ იქ გამგზავრება ფინანსებზეა დამოკიდებული. იმედი მაქვს, რომ ჩვენი ფედერაციის პრეზიდენტი კახა ბასილია ხელმოცარულებს არ დაგვგოვებს.

კარაგე ჩემი ცხოვრების წესია და მისთვის მურგის შექცევა არ ეპირება.

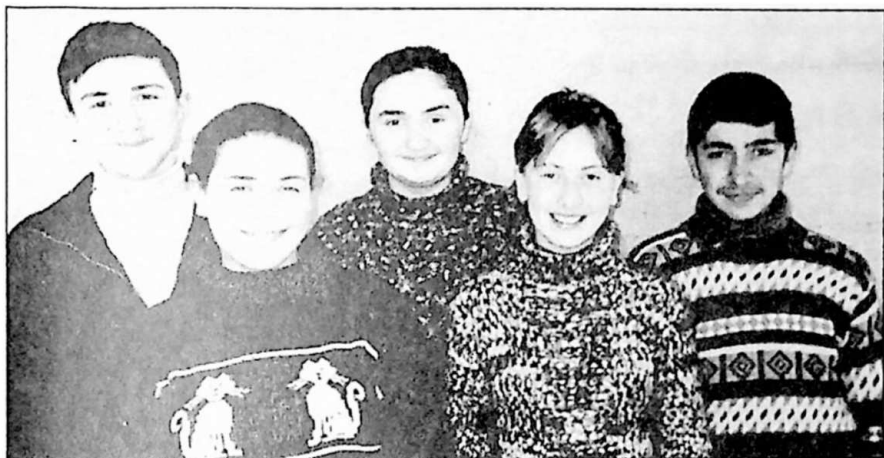
„ღებუქტივეზი“ – მოგაგალი საესილოზისთივი

წლეულს თოთხმეტწლიანებში საქართველოს ჩემპიონობა თბილისის I კლასიკური გიმნაზიის მეცხრეკლასელმა თამარ ვახოკიძემ მოიპოვა.

დაიბადა 1989 წლის 7 იანვარს თბილისში. ჰადრაკის თამაში 8 წლისამ ისწავლა მამის დახმარებით. მერე ოთხი წელიწადი დიდოსტაგ თამარ სმიადაშვილთან ვარჯიშობდა. მეორე წელიწადია, ღამა ჯანჯღავასთან იმალლებს ოსტაგობას.

შეჯიბრებებში 1997 წლიდან მონაწილეობს. 1998 წელს თბილისის პირველობაზე ათწლიანთა შორის II ადგილი დაიკავა, ხოლო ქობულეთში საერთაშორისო გურნირი მოიგო. მომდევნო წელს საბერძნეთში (ლიგოპორო) ათწლიანთა ევროპის პირველობაზე ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა, 2000 წელს განათლების სამინისტროს ეგიდით გამართულ საქართველოს პირველობაზე კი ვერცხლის – მედალი. ასევე მეორე იყო საერ-

თამორისო გურნირზე "ნაბელაეი-2000". მომღვენო წელსაჲ მეორე ადგილებს დასჯერდა ჟობულეთის საერთაშორისო გურნირსა და განათლების სამინისტროს ეგიდით გამართულ საქართველოს პირველობაზე. "ფესებთან" ერთად კი ეახგანჲ ქარსელაძის მემორიალში გაიმარჯვა.

მარშან ობიექტური მიზეზების გამო მხოლოდ 16-წლიანთა საქართველოს პირველობაზე იასპარეზა და საპრიზო სამეულს მიღმა აღმოჩნდა. წლეულს თოთხმეტწლიანებში მოიპოვა საქართველოს ჩემპიონობა. იელისში შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საჭადრაკო ფესტივალზე მესამე ადგილით დაკმაყოფილდა.

– ბათუმში ერთბაშად სამმა მოჭადრაკემ მოვაგროვეთ 5-5 ქულა, – მითხრა თამუნამ, – უკეთესი კოეფიციენტით პირველობა თეონა მესხს ხვდა, მეორე ადგილზე მირანდა მიქაძე ვაეიდა. ძალიან გამიხარდა, რომ ახლახან მირანდამ ევროპის პირველობაზეც გამოიჩინა თავი – ვერცხლის მედალი მოიპოვა. ეულოცაჲ მას ამ წარმატებას.

— განვლილი შეჯიბრებებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანი რომელი იყო შენთვის?

– ალბათ, 1999 წლის ევროპის პირველობა. იმ წელიწადს საქართველოს პირველობაზე ორი პარტია წაეაგე და საპრიზო ადგილებზე ვერ გავედი. ცხადია, ევროპისა და მსოფლიო პირველობების საგზურებიც ვერ მოვიპოვე, არადა, კარგად ვიყავი მომზადებული.

ლი. ბატონმა დავით გერგენიძემ ჩემს მშობლებს ერწია, როგორმე მოასერხეთ და ბავშვი შეჯიბრებაზე გავზავნეთო...

ლიგოპოროში სხედასხვა ქვეყნის 60 მოჭადრაკე იბრძოდა პირველობისთვის ჩემს ასაკში. 5 გურის შემდეგ მე და ეკრასილ ანა მუზიჩუკს 4-4 ქულა გვექონდა. მე-6 გურში შეევ-
ვლით ერთმანეთს. დებიუტ-
შივე ხარისხი მოვიგე, მა-
გრამ ბოლომდე ეერ შევი-
ნარჩუნე უპირატესობა –
შევეცი და დაემარცხდი. ანა
ჩემზე ბევრად გამოცდილია,
ევროპის ჩემპიონატებშიც
მონაწილეობს. ის პირველ-
ობაც მან მოიგო 7 ქულით,
მე ნახევარი ქულით ნაკლე-
ბი მოვაგროვე და ბრინ-
ჯაოს მედლით დამაჯილ-
დოეს.

— წლევანდელ საქართვე-
ლოს პირველობაზე რას
იტყვი?

— ჩემს ასაკში საკმაოდ
ძლიერი მოჭადრაკეები
თამაშობენ და წარმატების
მიღწევა იოლი არ არის.

თანაც, გაზაფხულზე გაეციედი და შეჯიბრებაში სიცხიანი ჩაეები.
მედიმდ ორი პარტია ყაიმით დაეამთავრე. გურნიირისთვის თავის
დანებებაც მინდოდა, მაგრამ დეღამ გადამაფიქრებინა. მეც მოვინ-
დომე, სიცხემაც დამიკლო და მომდევნო 6 პარტია მოვიგე. ბოლო
გურში მადონა ბოკუჩავას დაეუშავედი და ჩემპიონობაც მოვიპოვე.
მართალი ვითხრათ, ძალიან გამიხარდა.

— თანაკლასელები როგორ ხვდებიან შენს წარმატებებს?

— უხარიათ, საპრიზო ადგილებს რომ ვიკაეებ, მილოცავენ. თბი-
ლისში თუ არის შეჯიბრება, საქომავოდაც მოდიან. კლასელებისა

და მასწავლებლების დიდი მაღლობელი ვარ. ისინი მეხმარებიან, გერსირებისას გაცდენილი გაკეთილები რომ აეანაზღაურო. მე ხომ პირველი კლასიდან (მორცხედ იღიმება) ფრიადოსანი ვარ...

— სკოლის შემდეგ სად აპირებ სწავლის გაგრძელებას?

— იურისგობა მინდა. იმედია, ეს ხელს არ შემინლის, პროფესიონალი მოჭადრაკეც ვიყო.

— უფრო, ალბათ, დეტექტიურ ლიტერატურას კითხულობ?

— დიახ. ეს ხომ მომავალი პროფესიისთვისაც გამომადგება. თუმცა, სათავეგადასაელო ნაწარმოებებიც მიმიღავს. ჩემი საყვარელი მწერლები არიან ვაჟა-ფშაველა და ალექსანდრე ყაზბეგი, უცხოელთაგან — ვიქტორ ჰიუგო, კიულ ერნი და არტურ კონან დოილი. "შერლოკ ჰოლმსის თავგადასავალი" ორიგინალში მაქვს წაკითხული. ოთხი წელიწადია, ინგლისურ ენას მონდომებით ესწავლობ.

— ჭადრაკის გარდა, სპორტის რომელი სახეობა გიზიდავს?

— მამა ფეხბურთის ფანაგიკოსია და მისგან მეც გადმომეღო ეს სიყვარული. როცა დრო მაქვს, ერთად ვუყურებთ ტელევიზორში ჩემპიონთა ლიგის, იგალიისა და ესპანეთის ეროვნული ჩემპიონატების მატჩებს. კახა კალაძის გამო "მილანს" ექომაგობთ.

ჩემი უმცროსი და ცოცხალი ხანს ფიგურულ სრიალზე დადიოდა, მეც დაეყვებოდი. ძალიან გამიგაცა სპორტის ამ ულამაზესმა სახეობამ, ცუდია, რომ თბილისში ერთი ნორმალური საციგურაოც არა გვაქვს. დიდი სიამოვნებით ვივლიდი სადამოობით საეარჯიმოდ — ჯანმრთელობისთვისაც კარგი იქნებოდა და ფიზიკური მომზადებისთვისაც.

თამარ გახოკიძე ნიჭიერი და მუყაითი ვოგონაა. მჯერა, რომ მისი შრომისმოყვარეობა უკეალოდ არ ჩაივლის და მომავალშიც არაერთხელ გაგვახარებს წარმატებებით.

გამარჯვება მაშის სსოვნას მიუძღვნა

წლეულს კენსელმა კრეგამ (საბერძნეთი) ბაგეგზე მსტოქელითა ღიდ საერთაშორისო გერხირს უმა-სპინძლა. შეჯიბრებაში საქართვე-ლოს წარგმავნილებიყ მონაწილე-ობდსენ. თბილისის 183-ე საშუალო სკოლის მეთერთმეტეკელასელმა თენგიზ კოშკაძემ თავის სპორტულ კოლექციას "ისლანდის თასი" და ოქროს მედალი შეკმაგა.

1987 წლის 13 იანვარს დაიბადა. ბაგეგზე ხგომა 6 წლისამ დაიწყო კოტე გულისაშვილის ხელმძღე-ანელობით. 1997 წლიდან საქა-რთველოს დამსახურებული მწერთ-ნელი ზაურ სულაშვილი აეარჯი-შებს.

1995 წელს ჯერ თბილისისა და საქართველოს თასები, შემდეგ კი ახალგაზრდებში ქვეყნის ჩემპიონობაც მოიპოვა. 1996 წელს მოსკოვში ღსთ-ქვეყნების ღია პირველობაზე ყველას აჯობა ჭაბუკთა შორის. მომდევნო ორი წლის განმავლობაში ორჯერ მოიგო საქართველოს პირველობა ახალგაზრდებში. 1999 წელს კრასნოდარ-ში სამხრეთ რუსეთისა და ახლომდებარე ქვეყნების პირველობაზე II ადგილი დაიკავა. 2000 და 2002 წლებში გერმანიის ქალაქ აახენში ორჯერ დაისაკუთრა "გრეცლანდიის თასი". 2001 წელს ახალგაზრდე-ბის მსოფლიო პირველობაზე დანიამი მეოთხე იყო ინდივიდუალურ სგომებში, ხოლო მომდევნო წელს ანალოგიური შედეგი ჰქონდა სანკტ-პეტერბურგში ევროპის ჩემპიონატზე სინქრონულ ხგომებში ოლეგ კოლოსოვთან ერთად.

შარშან შეეიყარიის ქალაქ სენგ-მორისში ჯორჯ ნისენის თასი გათამაშდა. ახალგაზრდებში თენგიზ კოშკაძეს აქაც ვერაჲინ გაუგოლ-და. იყო საქართველოს პრეზიდენტის სტიჲენდიატი, ამჲამად თბილი-სის მერიის სპორტისა და გურიშმის განუარჯიშულ სახეობათა

ოლიმპიკური რეპერტუარის სახსორგო სკოლაში ამაღლებს ოსტაგობას. არის სპორტსაზოვადლება "მარიუეს" წევრი.

ეკელაფერი ეს. შეიძლება. არც ეოფილიყო. რომ არა ერთი შემოხ-
ვევა

– პირველ კლასში ვსწავლობდი, ჩვენთან გაკეთილზე კოგე გულისაშეილი რომ შემოვიდა. გვირჩია, ბაგეგზე ხგომის სექციამი ჩაეწერილიყაით, ჩემს გარდა, სურვილი არაეის გამოუთქეამს. შინ რომ მივედი, არჩეეანს მშობლებს გავანდე, უარი არ უთქეამთ. მე-
ორე დღეს დედამ მიმიყეანა დარბაზში.

ასე უბრალოდ დაიწყო ემაწეილის სპორტული გზა, როგორც ხდება ხოლმე, ჯერ თამაშ-თამაშ, ხგუნეა-ხგუნეით. მერე მწერთნელმა პირეული შეჯიბრება მოუწყო ბიჭებს და გამარჯეებისთეის საჩუქა-
რი რომ მიიღო, უურო მოიწადინა, მეგ დროს უთმობდა ეარჯიშებს და ხშირად გვიანობაბდე რჩებოდა მწერთნელთან ერთად დარბაზ-
ში, ახლაც ასეა. მის მონდომებასა და შრომისმოყეარეობას რომ ხედავენ, ეედაგოგ-აღმბრდელებიც უშურეულად ეხმარეებიან.

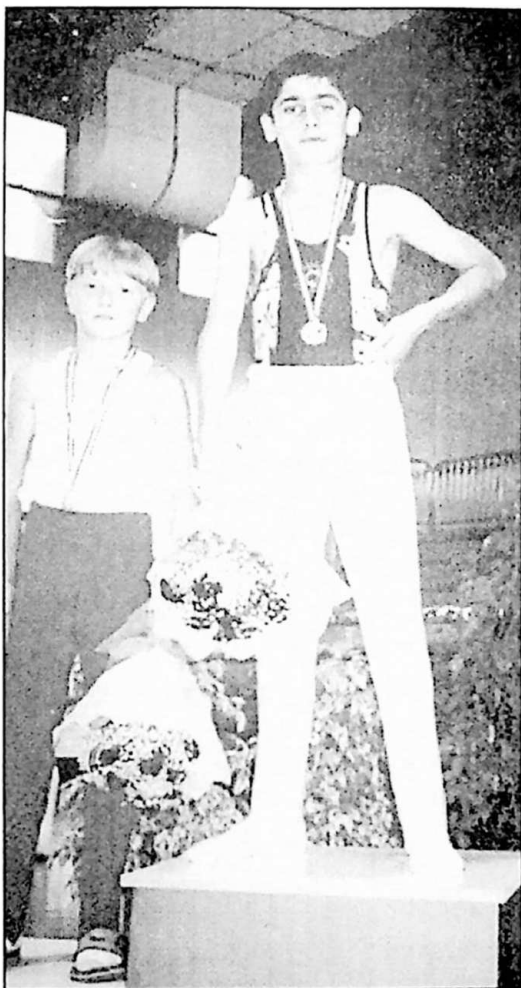
– ბედნიერი ეარ, რომ მბრენეელი, გუ-
ლისხმიერი ადამიანე-
ბის გარემოცეაში მო-
ეხედი. – მითხრა თე-
ნგიბმა. – ბაგონი ზაურ
სულაშეილი გადაყო-
ლილია სპორტსმენე-
ბზე. იცის, თითოეულს
რა გეიჭირს, რა გეი-
ლხინს. თანაგოლივით
გვერდით გეიდგას. მო-
მთხოვნიცაა. არც ეაემ-
გყუნება – მას ხომ თა-
ეის გარჯის შედეგიც
აინგერესებს.

ქალბაგონი რომა ბერიკაშეილი (სპორტსკოლის დირექტორი –
ედ.) რომ არ გეყაედეს, არ ვიცი, რა გეშეველებოდა. უსახსრობის
გამო ხელს რომ ჩაეიქნეეთ ხოლმე, სწორედ მაშინ გამონახავს შე-

ჯიბრებაზე გასამგზავრებელ თანხას. ჩეენთან ერთად განიცდის წარმატება-წარუმატებლობას. მახსოვს, შარშანწინ ერთ-ერთ საერთაშორისო გურნირზე საეაღლებულო პროგრამის შემდეგ ლეზა გოლოუჩინა პირეულ ადგილზე იყო. მეორე ღლეს ნებისმიერი პროგრამა ცუდად შეასრულა და საპრიზო ადგილებს მიღმა დარჩა. ქაღბაგონმა რობამ იმდენად განიცადა, რომ ლუბასთან ერთად იგი-რა.

რუსუდან ხოუერიამეც მინდა ვთქვა: იგი ჩეენი გუნდის ლიდერია, მაგალითის გეაძლევს. ასაღგამრდებიც სიყვარულით "რუსოს" ვეძახით. უცხოეთში რომ ვართ შეკრებაზე ან შეჯიბრებაზე, დედასავით თავს დაგვეგრიალებს. რთული ელემენტების შესრულებაში ვეჯიბრები ხოლმე. რუსუდანი ხომ 1988 წლიდან ამ მხრივ ქალებში მსოფლიო რეკორდსმენია – საუკეთესო მაჩვენებელი აქვს – 15.0. ბოლო სამი წელიწადია, ოლიმპიური და ორგმის მსოფლიო ჩემპიონი კარავაევა ცდილობს მისი შედეგის გაუმჯობესებას, მაგრამ არაუფერი გამოსდის.

— შენ თავად რა სირთულის ვარჯიშებს ასრულებ?

— კუნძულ კრეტაზე "ისლანდის თასის" გათამაშებისას 13,4 სირთულის კოუფიციენტის კომბინაციები მქონდა, მეცადინეობებზე იგი 14,2-საც აღწევს.

შეჯიბრებებზე ხშირად აღწევ წარმატებებს. გული თუ ღაგნყვეტია რამეზე?

— ყველაზე დიდი გრადია წლეულს გაბაფხულზე გადავიტანე, როცა მოულოდნელად 40 წლის მამა გარდამეცვალა. გაოგნებული ვიყავი, არ ვიცოდი, რა მექნა. ბაგონ ზაურის და ჩვენი გუნდის წევრების თანადგომა რომ არა, სპორტს თავს დაეანებებდი. მათ გადამაფიქრებინეს. კრეგამე გამარჯვება მამის ხსონას მიეუძღვნე.

— რაზე ოცნებობ?

— მამას ძალიან უნდოდა, მსოფლიო ჩემპიონატებისა და ოლიმპიური თამაშების კვარცხლბეკზე ვენახე. ყველაფერს გაეაკეთებ, რომ მის ოცნებას ფრთები შევასხა.

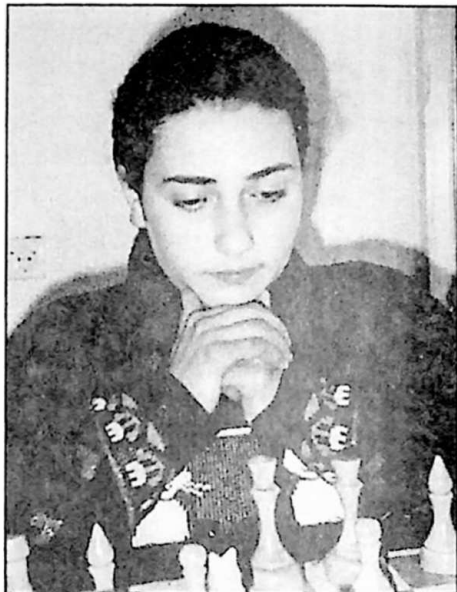
ბატუტზე მბტომელებს, ჩვენი სპორტის სპეციფიკიდან გამომდინარე, 17 წლამდე, სამწუხაროდ, უფლება არა გვაქვს, ოლიმპიური თამაშების სალიცენზიო ტურნირებზე გამოვიდეთ. ამჯერად ასაკი არ მიწყობს ხელს. 2008 წელს კი პეკინის ოლიმპიადაზე აუცილებლად ვიასპარებებ.

თამამი განაცხადია, მაგრამ თენგიზ კოშკაძის მწერტონელმა ზაურ სულაშვილმა მითხრა, რომ ჭაბუკი სპორტსმენი ისეთი მიზანსწრაფული და შრომისმოყვარეა, დანაპირებს აუცილებლად შეასრულებს, გაუტეალისწინებელი რამ თუ არაფერი მოხდაო.

პეკინამდე ჯერ კიდევ ხუთი წელიწადია. მანამდე კი, ეიმედოვნებო, ნიჭიერი ბატუტისტი მსოფლიო და ეეროპის ჩემპიონატებზე წარმატებით გაგვახარებს.

ეს იყო ორმოცდაათისოდე წლის წინათ: დასაქვლეთიდან ბაჟთებიანი გოგონა ჩამოვიდა თბილისში, შავი ღლე აყარა დედაქალაქელ მოჭადრაკეებს. მერე მსოფლიო ჩემპიონის შეურყია გახდა და თავად ჩაჯდა გვირგვინოსანთა საეარძელში. ჩვიდმეტი წლის განმავლობაში არ ჩამოსულა ოლიმპიდან. ალბათ, მიხელით, ჭადრაკში ხუთგზის მსოფლიო ჩემპიონ ნონა გაფრინდაშვილზე მოვახსენებთ. ის ბაჟთებიანი გოგონა, კაშკაშა ეარსკელაჲად რომ ამოიწვერა საჭადრაკო ცაბე. გუგლიდიდან ჩამოვიდა მაშინ.

ღა აი, ენგურის ნაპირებიდან კიდეე ერთმა ეარსკელაჲმა გამოანათა, თუმცა, ჯერ მერთალად მოციმციმებ.

ბუთხუმა, ლოყებდაბრაწული, საყვარელი გოგონაა მადონა ბოკუჩაჲა, თავისი ასაკისთვის (იგი 1990 წლის 30 ოქტომბერს დაიბადა) ბედმეტად მორცხვი და მორიდებული, ამჟამად მერაბ კოსტაჲას სახელობის გიმნაზიის (ყოფილი მე-2 საშუალო სკოლა) მერეე კლასის ფრიადოსანი მოსწაჲლე. ამ სკოლაში სწაჲლობდაო ჟალბატონი ნონა გაფრინდაშვილი, მითხრა ერთხელ მადონამ, იგი ჩემთვის, როგორც ყველა ჟართველი გოგონასთვის, იდეალია და ეყდილობ. მას მიებაძოო...

ჭადრაკის თამაში მაშამ ასწაჲლა. რეა წლისამ გოჩა თორიას ხელმძღვანელობით დაიწყო ეარჯიში და ღლემდე მასთან ეუჟლება ბრძენთა თამაშის საიდუმლოებებს. 1999-2000 წლებში ათწლიანთა საქართველოს პირველობებზე ვერცხლის მეღლები მოიპოჲა, მომღვენო ორი წლის განმავლობაში მეღიგედ ორჯერ გახდა საქართვე-

ლოს ჩემპიონი თორმეტწლიანებში. წლეულს თოთხმეტწლიანებში მესამე ადგილი ხელა. ყველაზე დიდ წარმატებად 2000 წელს კალითაში (საბერძნეთი) ევროპის პირველობაზე მოპოვებული ევრცხლის მედალი მიიწნია.

— პირველსავე გურში უკრაინელ ანა მეზიჩუტან დავმარცხდი, — გაიხსენა მადონამ. — არადა, ის პარტია არ უნდა წამეგო, რადგან დიხანს უკეთეს პოზიციას ვინარჩუნებდი. ენდშილში შეეცდი. მართალია, მერე ზედიზედ რვა პარტია მოვიგე, მაგრამ ევრცხლის მედალს ვერ აეცდი — ანამ უკუთესი კოეფიციენტით მაჯობა.

— წლევანდელ „ბრინჯაოზე“ რას იტყვი?

— ახლა საქართველოში საკმაოდ ბევრი კარგი მოჭადრაკეა, მით უმეტეს — ჩემს ასაკში, ამიგომ გურნირებში იოლად ვერ გაიმარჯვებ. წლეულს თოთხმეტწლიანებში ჩემპიონობისთვის 40 გოგონა იბრძოდა. რამდენიმე გურის განმავლობაში ვლიდერობდი კიდეც, ბოლო დღეებში სუსტად ვითამამე და საბოლოოდ მესამე ადგილი დავიკავე. გული დამწყდა, რადგან მსოფლიო და ევროპის პირველობების საგზურამდე მხოლოდ ნახევარი ქულა დამაკლდა. საკუთარი სახსრებით კი ამ შეჯიბრებებზე გამგზავრებას ვერ შეეძლება.

— წინა წლებში როგორ მოახერხებ?

– სამეგრელო-ზემო სვანეთის ჭადრაკის ფედერაციის პრეზიდენტმა რევაზ ლოლუაშვილმა დამაფინანსა, შარშან კი კომპანია "ეშბას" გენერალურმა დირექტორმა გოჩა ფიფიაშვილმა სტიპენდია დაამინისტრა, რისთვისაც დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა მათ. ისევე გულისხმიერი და კეთილი ადამიანების დახმარების იმედი მაქვს.

— შენმა მწვრთნელმა მითხრა, მადონა შრომისმოყვარე და ნიჭიერი მოჭადრაკეაო...

– გრაბაშვილი სუ ჩამომართმევით და, მარმაცი მართლაც არა ვარ. საათობით შემიძლია ვიჯდე 64-უჯრიან დაფასთან. თუმცა, ჩემს

წარმატებებში უდიდესი წვლილი ბაგონ გოჩა თორიას მიუძღვის. ოჯახის ეკონომიკური მდგომარეობის გამო ჭადრაკისთვის თავი უკვე დაწეებული მექსენებოდა, მაგრამ ბაგონმა გოჩამ გადამაფიქრებინა. უანგაროდ მესმარება, ბედნიერი ვარ, რომ ასეთი მასწავლებელი შემხვდა.

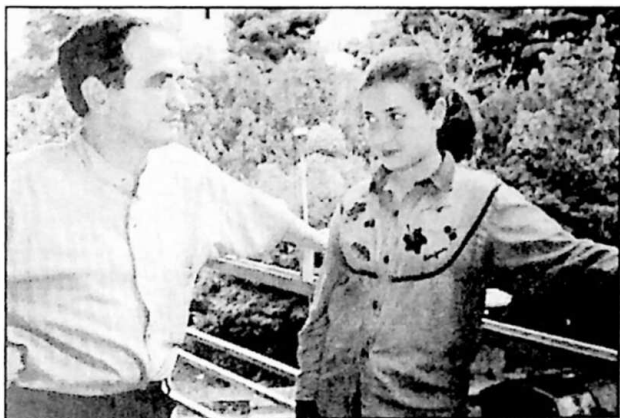
დიდად ვემაღლიერები საქართველოს დამსახურებულ მწვრთნელ ალექო ბოკუჩავას. რაც ვავეიცანი, მის

შემდეგ ყურადღებას არ მაკლებს, ყველა გურნირზე მქონავ. ერთხელ თითქმის მოგებულ პარტიაში უხეში შეცდომა დავუშვი და დავმარცხდი. ბაგონ ალექოს უხუმრია, საგვარეულო შეარცხენაო. უზომოდ გაიხარა, თორმეტწლიანებში ჩემპიონობა რომ მოვიპოვე. უამრავი სპეციალური წიგნი მაჩუქა.

— ჭადრაკში კერპიც გეყოლება?

— რა თქმა უნდა, ნონა გაფრინდამყილი.

— ალბათ, გეცოდინება, რომ ქალბატონი ნონა ბეშვობისას ბიჭებთან ფეხბურთს თამაშობდა, მერე მაგიდის ჩოგბურთსა და ბილიარდში ტოლს არ უდებდა ოსტატებს. მოცალოების ფაშს ბილიარდში ახლაც

ტოლ-სწორად ეპაექრება მამაკაცებს. შენ, ჭადრაკის გარდა, სპორტის რომელი სახეობა გიტაცებს?

— ჩოგბურთი და ფეხბურთი. ძალიან მიყვარს ველოსიპედით სეირნობა, მაყუხულობით მშობლებთან ერთად ენგურზეც დაუდივარ საბანაოდ.

— წიგნებს თუ კითხულობ?

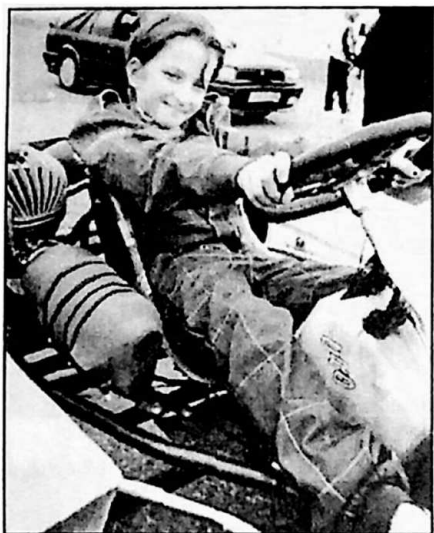
— უფრო სათაყვანისებლო ნაწარმოებები მიზიდავს, გალაკიონ გაბიძის ბევრი ლექსი შეპირად ვიცი.

— სამომავლოდ რას აპირებ?

— წლეულს შედარებით მოკრძალებული შედეგები მქონდა. ვეცდები, გაისად წარმატებები ეამრავლო.

ყველაზე სწრაფი „ქალუკა“

სამიოდე წლის წინათ რუსთა-
ვის ავტოდრომზე კარგინგებში
საქართველოს პირველობას დაე-
სწარი. მომუშენე "რკინის რაშე-
ბზე" ამხედრებულ ნორჩ სპორტს-
მენტა შეჯიბრებამ ძალიან გამი-
ტაცა. ჩემი ყურადღება თავიდანვე
მიიპყრო ერთმა კბაწვილმა, რო-
მელიც ძალუმაღ ჯაფრკილა საჭეს
და მოსახვევებში ისედაც ურად ი-
ორჩილებდა მანქანას...

ასპარემობის შემდეგ აგი როს
გამაცნეს, თეალებს არ დაეუჯერე
– ჩემ წინ ჯაფრკით ხელში პაგ-
არა გოგონა იდგა, ასი იაშვილი.

მომდევნო წლებში მისმა სახელმა არაერთხელ გააკლვა პრესის
ფურცლებზე. ვაყებს გაჯიბრებული გოგონა კარგინგისგია საქართვე-
ლოს პირველობის ეგაპებზე სულ უფრო ხშირად ხელებოდა საპრი-
მო ადგილებზე. მარშან კი "მინი კლასში" რვა ეგაპის შედეგებით
კეარესბეკის უმაღლეს საფეხურზეც ავიდა.

ანი იაშვილი 1990 წლის 5 ოქტომბერს დაიბადა. თბილისის 102-ე
სკოლის მე-7 კლასში სწავლობს. კარგინგის საჭეს ხუთი წლის წინათ
მიუჯდა. 2000 წელს საქართველოს პირველობაზე IV ადგილი დაიკავა.
მარშანწინაც საერთო ჩათელაში მეოთხე იყო, მაგრამ ცალკეულ
ეგაპებზე ოთხჯერ საპრიმო ადგილებზეც ხედა. მარშან რეიდან შეიღ
ეგაპში იასპარეზა. სამჯერ პირველი მიიჭრა ფინიშთან, ოთხჯერ კი
მეორედით ჩამორჩა გამარჯვებულებს. საბოლოოდ 3 ქულით გაუსწრო
უახლოეს მდევარს და ქვეყნის ჩემპიონობა მოიპოვა, რაც საქართვე-
ლოს ავტოსპორტის ისტორიაში პირველი შემთხვევაა. წლეულს
ორჯერ გავიდა სტარტზე და ორჯერვე აჯობა მეტოქე ვაყებს.

– კარგინგებზე საუარჯიშოდ მე და ჩემი ძმა მამამ მიგვიყვანა, –
მითხრა ნორჩმა პილოტმა. – ლევანი ჩემზე ხუთი წლით უფროსია.

იგი "სკეპერ A კლასში" გახლდათ. მარმან საქართველოს პირველობაზე მე-3 ადგილი დაიკავა – ჩემმა სიძემ გიორგი არჯევანიძემ და ბიძაშვილმა სასნდრო იაშვილმა გაუსწრეს.

— ან, საჭემ რატომ გაგიტაცა?

— ნათესავები ამბობენ, გუნების დამსახურებააო. ალბათ, ასეცაა. ახლობლები სიომ სულ ავტომობილები მყავს. მამაჩემი, ზურაბ იაშვილი, რომელსაც "კემას", ზოგჯერ "ენცო ფერარის" ეძახიან, სამოყვარულო რაღიში ბედიზედ სამჯერ იყო საქართველოს ჩემპიონი. ბიძები – ბაზა და დათო იაშვილები, ასევე, საქართველოს ჩემპიონები არიან პროფესიულ რაღიში. ჩემი სიძე, დის ქმარი – გოგა არჯევანიძე კარგინგებში მარმან პირველ ადგილზე გავიდა. წლებს მან 15-17 ავტოსგოს ავტორაღიში ევროპის ჩემპიონატის თბილისის ეტაპზე მე-5 ადგილი დაიკავა, წყვილთა რბოლაში კი ქვეყნის ჩემპიონობა მოიპოვა.

— ზენი წინაპრები ონის რაიონდან ყოფილან. რაჭველებს კი მაინცდამაინც არ უყვართ სისწრაფე, მით უმეტეს, მანდილოსნებს...

— მამაც ასე ამბობს: ვისაც კი ეიცნობ, ყველაზე სწრაფი "ქალუკა" ზენა ხარო.

— მერე, ხიფათის არ გეზინა?

— რატომ უნდა მეშინოდეს.

საჭეს ადვილად ემორჩილებ. რაც უფრო სწრაფად დამყავს მანქანა, მეტად მსიამოვნებს, განსაკუთრებით – ბიჭებს რომ ვუსწრებ.

— როგორი სისწრაფით დააქროლებ ზენს „რკინის რაშ“?

— ძველი კარგინგის სიჩქარე საათში 70 კილომეტრს არ აღემატებოდა. 2000 წელს მამამ ავსტრიიდან ახალი კარგინგი ჩამომიტანა. ძრავი ვერ დაექოქეთ. თურმე, უცხოეთშიც უშვებენ წუნიან პროდუქციას. კარგინგებში ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი თემურ ხიდაშელი შეგვეშველა. იგი შესანიშნავი მექანიკოსია. ჩემი მანქანის ძრავი მთლიანად დამალა და ხელახლა ააწყო. ახლა საათში 110 კილომეტრამდე სიჩქარეს ვავითარებ.

ისე ვატყობ, „ფორმულ-1“-ში გამოსვლაზეც არ იტყოდი უარს.

– ეს შორეული მომავლის ოცნებაა და ახლები თუ არა, არავენ იცის. თუმცა, შეეძლებელი არაფერია. გასული საუკუნის 70-იან წლებიდან ერთი პილოტი ქალის – ლელა ლომბარდის სახელია ცნობილი. ახლა, მგონი, "ფერარის" სურს, გესტ-პილოტად აიყვანოს ერთი გოგონა.

– გამოდის, რომ კარტინგის საჭესთან უნდა „დაბერდე“?

– სულაც არა. 18 წლის რომ გავხდები და მართვის მოწმობას ავიღებ, ავტორალიში გადავალ პილოტად, მანამდე კი კარტინგის სხვადასხვა კლასს გამო-

ოცედი. ამჟამად "მინით" გამოვდივარ, გაისად "პრომოთი" ვიასპარეზებ, 16 წლისა "სუპერ A კლასში" გადავინაცვლებ. დიდი სურვილი მაქვს, ევროპის პირველობებშიც მივიღო მონაწილეობა.

– საამისოდ, თანხის გარდა, რა არის საჭირო?

– უმთავრესი სწორედ ფულია. მხოლოდ მონაწილეობისთვის 950 ევროა შესაგანი. ახალი მანქანაც ხომ მინდა. ამას ემატება მგზავრობა, სასტუმრო, კვება, მწვრთნელი. ერთი სიტყვით, დიდი თანხაა აუცილებელი. სპონსორი თუ არ გამოჩნდა, ჩვენ ეერ გავწვდებით და ოცნება აუხდენელი დამრჩება.

– ვარჯიშებს როგორ ახერხებ?

– ავტოსპორტი ძვირადღირებული ფუფუნებაა. სამწუხაროდ, ხშირად ვერ ვეარჯიშობ, რადგან ნორმალური წვრთნისთვის დღეში საბერავების ერთი კომპლექტი მაინც მჭირდება, ევროპაში სულ მცირე 202-205 ევრო ღირს. შარშან ჩემპიონი რომ გავხდი, მამას

ნაცისობა გერმანელმა ბიზნესმენმა ავიაკომპანია "აირზენას" თან-
აშრომლის მეშვეობით თითქმის ნახევარ უასში გამოუგზავნა
საბურავები. ყოველთვის ამას სომ ვერ შეძლებს..

-- ანო, შენ ყოველთვის 16 ნომრით გამოდიხარ შეჯიბრებებზე.
ეს, რა, თილისმაა?

— თექვსმეტი ნომრით რაღაც საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი გურამ
დგებუაძე ასპარეზობდა. მან მოიყვანა მამაჩემი ავტოსპორტში. ბა-
გონ გურამის პატივსაცემად ავირჩიე რიცხვი 16.

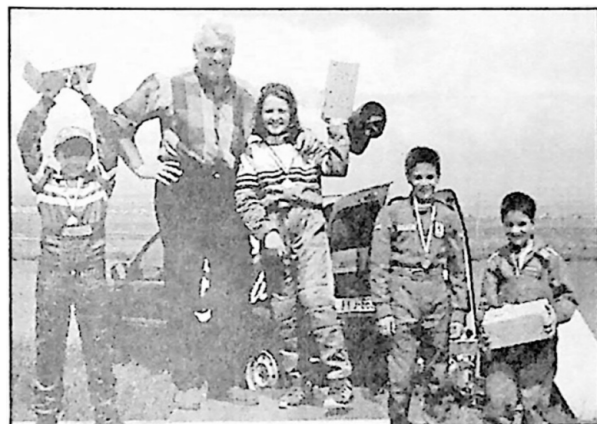
— ავტოსპორტში კერძებიც გეყოლება..

— "ფორმულა-1"-ში ბარიჩელოს და "ფერარის" გულშემატკივარი
ვარ. ქართველებიდან დათო და ბაბა იაშვილებს, ეიქტორ თოდაძეს
და შალვა ოგბაიძეს ექომაგობ. ბაგონი შალვა "ფან კლუბის" პრეზი-

დენტი და საავტომო-
ბილო ფედერაციის
გენერალური მდიუ-
ნია. რითაც შეუძლია,
მეხმარება კიდეც.

— კარტინგის გარ-
და რა გიტაცებს?

— ძალიან მიყვარს
ფეხბურთი და ჩოგ-
ბურთი. სიამოვნებით
ეუყურებ "მანჩესტერ-
ის" და "რეალის" მაგ-

ჩებს. ახლა უფრო სამეფო კლუბისკენ გადავიხარე, რადგან იქ ჩემი
რჩეული ფეხბურთელები — ბექაძე და რაული თამაშობენ.

ბოლო დროს ძალიან გამიტაცა სათხილამურო სპორტმაც. შარ-
შანწინ გუდაურში წამიყვანა ბიძაჩემმა ბაბა იაშვილმა. იგი გამთრის
სახეობათა სპორტსკოლის მწვრთნელიცაა. მან შემაჩვია თხილა-
მურებს. წლეულს უკვე ვაგო ფიფიას ხსოვნის გურნიბრმე გამოვედი
სლალომსა და გიგანტურ სლალომში, არც თუ ურიგოდ.

— სათხილამურო სპორტი ხომ არ გადაგიბირებს?

— არა მგონია. მართალია, თოვლზე სრიალი დიდი სიამოვნებაა,
მაგრამ გული უფრო კარტინგისკენ მიმიწევს. საჭესთან ჯდომა ყუ-
ლაფერს მირჩევნია.

დედა ნახე, პაპა ნახე...

ეს იყო ამ სამიოდე წლის წინათ: გაფხულის ბელისგან სულის მოსათქმელად ეერის პარკში უამრავ ხალხს მოეყარა თავი, განსაკუთრებით – შადრეენის გარშემო. უუროსები შურით გასცქეროდნენ აუზში მოჭყუმპალავე ბაემვებს. იქვე ნაძვების ჩეროში მოჭადრაკე ძმები – გიორგი და მალხაზ სულაშვილები რაღაცაზე ცხარედ კამათობდნენ. გვერდით მჯდომი მშვენიერი მანდილოსანი ყურადღებით უსმენდა მათ.

ჭაბუკებს მიეცაღმე. მათ კამათი შეწყვიტეს, წამოხგნენ და საღმითვე მიპასუხეს.

– ნინო ფაილოძე, – გამომეცნაურა უცნობი ქალბატონი, სულამვილების დედა.

– ყოფილი მომაშე, არა? – დაეძინე.

– თქვენ საიდან მიცნობთ? – გაიკვირვა ქალბატონმა ნინომ.

თითქმის სამი ათეული წლის წინანდელი ამბავი გამახსენდა: 1973 წელს სენაკმა შაშში მოსწავლეთა გუნდურ პირველობას უმასპინძლა. ჩემპიონობა ფოთელთა ძლიერმა ნაკრებმა მოიპოვა. მაშინ სპეციალისტთა და გულშემატკივართა ყურადღება ორმა გოგონამ მიიპყრო – ფოთელმა ნინო ფაილოძემ და თბილისელმა მაია მოსიძემ. მერეც არაერთხელ მიმიდევნებია თეალი მათი ორთაბრძოლები სთვის. მაიამ საერთაშორისო შაშში (100-უჯრიანი) მოიპოვა აღიარება, ნინომ – რუსულ (64-უჯრიანი) შაშში, ოთხჯერ იყო საქართველოს ჩემპიონი.

– მაშის თამაში ჩამამ მასწავლა, – გაიხსენა ბაემვობა ქალბატონმა ნინომ. – კარგა ხანს აენერ ფეილერი მავარჯიშებდა. საქართვე-

ლოს პოლიტიკოსი იმის სტრატეგია რომ გაეხსნა, ეგა ნინ-
უასთან გასაგებოდა წეროდა. მაშინ იგი მაია მოსიძესაც ამეყალიბებ-
და. 1978 წელს ერევანში სპორტის ოსტატობა შეეძინა – საბჭო-
თა კავშირის პირველობის ფინალში 65 ქულა მოეგროვე და მხ-
ოლოდ კარესი კოეფიციენტიც გავიდა მეოთხე ადგილზე. სპორტსა-
მოგალოება "კოლმეურნის" სა-
კავშირო პირველობებზეც არა-
ერთხელ ვეყოფილვარ პრიზიო-
რი. 1983 წელს გავთხოვდი და
აქტიურ სპორტს თავი დაე-
ანებე.

— ვაჟიშვილებს თქვენი გენ
მოსდგამთ?

— მაშინაც. ჩემი მეუღლე ეა-
თ სულაშვილი პირველობანი-
გოსანი მოჰადრეკე იყო, არ-
ჩილ მეტრელიშვილთან ვარ-
ჯიშობდა.

— ბიჭებს ჭადრაკის თამა-
ში მან ასწავლა?

— არა. ლელანეშის რჩევით
შვილები ჭადრაკზე 1994 წელს
მივიყვანე. მაშინ გიორგი 9
წლისა იყო, მალხაზი – შეილ-
ისა. სამი წელიწადი დაეით გუ-
რგენიძესთან ვარჯიშობდნენ. 1996 წელს მალხაზმა ათწლიანებში
საქართველოს პირველობაზე მე-3 ადგილი დაიკავა...

იქიდან მოყოლებული ძმებმა არაერთ შეჯიბრებაში ისახელეს
თავი. გიორგიმ 1999 წელს ბაქოს საერთაშორისო გურნირში მერაბ
გაგუნიშვილთან და ლევან აროშიძესთან ერთად III ადგილი დაიკა-
ვა; ეახგანგ ქარსელაძის მემორიალში ძმები ერთ გუნდში ("ვიქტორი")
გამოდიოდნენ და ჩემპიონობა მოიპოვეს. სამეგრელოს რეგიონის
ლია პირველობაზე გიორგიმ ყველას აჯობა. მალხაზი მესამე იყო,
სამაგიეროდ, 2000 წელს მას თოთხმეტწლიანთა საქართველოს
პირველობაზე ვერცხლის მედალი ერგო. მომდევნო წელს თექვს-

მეგწლიანებში მესამე ადგილი დაიკავა, მარშან კი გივრან პეგროსიანის მემორიალის ფინალში საუკეთესო შედეგი აჩვენა. წლეულს ოცწლიანთა საქართველოს პირველობაზე IV-V ადგილები გაინაწილა.

ძმები სულაშვილები საქართველოს გეჟნიკური უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტზე სწავლობენ. გიორგი მესამეკურსელია, მალხაზი კი წლეულს გახდა სტუდენტი. ჭადრაკის გარდა, ბიჭებს სპორტის სხვა სახეობებიც უყვართ. ბავშვობისას კარაგებზე დადიოდნენ, ცურვამაც. ერთხანს ცეკვაუდნენ კიდევ. მათი ყველაზე დიდი გატაცება მაინც ფეხბურთია. გიორგი იგალიის გულშემატკივარია, მალხაზი – საფრანგეთისა, თუმცა, საერთო "ობიექტებიც" ჰყავთ – საქართველო და არგენტინა. თქვენ თავად თუ თამაშობთ-მეთქი ფეხბურთს, – ეკითხე ძმებს.

– ძალიან ხშირად. ერთხელ საერთაშორისო ტურნირიც კი მოვიგეთ, – მითხრა გიორგიმ. – 2000 წელს არგენტინაში მოჭადრაკეთა გუნდური პირველობა გაიმართა. საქართველოს ნაკრებში ჩემთან ერთად იყვნენ მალხაზი, მიხეილ ქანთარია, ლევან გოგოჭური და თორნიკე ხვედელიძე. ცუდად ვითამაშეთ. სამაგიეროდ, ფეხბურთში გამოვიჩინეთ თავი. ორგანიზატორებმა ტურნირი მოაწყვეს. ფინალში სომხებს მოუგეთ და პირველი ადგილი დაეიკავეთ. მთავარი ის

არის, რომ მალსაში სათადარიგო მოთამაშე იყო. ვადაშვიტი მაგნის ბოლო წუთებზე შემოვიდა მოედანზე. სულ ორჯერ შეეხო ბერთს. ჟურნალ "64"-ის ფოტოკორესპონდენტს სწორედ ის მომენტი აღუბეჭდას ფირზე. მერე ის ფოტო ჟურნალის გარეკანზე გამოაქვეყნა. ამასაც ხომ ბედი უნდა!..

არ ვიცი, კიდევ რაში აქეთ ბედი მალსაშს და გიორგის, მაგრამ მთავარი ის არის, რომ ძმებს თავდავიწყებით უყვართ ჭადრაკი და იმ საუკეთესო პარტიაზე ოცნებობენ, რომელიც ჯერ არ უთამაშიათ.

მამამ გააფრთხილა. უსსო კაცს არ აკონინოო

დარბაზი გაისუხა. გოგონაც უძრავად ემხო ბაგუტზე და ხმას არ იღებდა. მერე სლუკუნით ასწია თავი და ცრემლიანი თვალები მოაწვლია გრიბუნებს, ნელა წამოდგა, ბაგუტიდან ჩამოსტოვა და ნაბიჯი რომ არ წაუდგამს, ისე მიაშვერდა იატაკს. ამ დროს ერთი მამაკაცი მიუახლოვდა. თავზე ხელი გადაუსვა, დაამშვიდა, მერე — ხომ შეიძლება, გაკოცო, პკითხა. ის იყო უსნობი დაიხარა, რომ გოგონამ უცებ თავი განზე გასწია.

— არ შეიძლება, მამამ გამაფრთხილა, უცხო კაცებს არ აკონინოო. — ისე ხმამაღლა გამოუვიდა ნათქვამი, რომ ახლომხლო ყველამ გაიგონა. უსნობი ჯერ გაშრა, მერე გულიანად გა-

დაიხარხარა. სხეებიც აპყენენ. გოგონამ მაჯით ერემლი მოიწმინდა და მასაც გაე-
ბადრა სახე.

ის უცნობი მამაკაცი ისრაელის ბაგ-
უგზე მსგომელთა ნაკრების მთავარი
მწვრთნელი, საერთაშორისო ფედერაცი-
ის წევრი ბორის ეპილბაუმი გახლდათ,
თვალცრემლიანი გოგონა კი საქართვე-
ლოს ახალგაზრდა ბაგუტისტთა ნაკრებ-
ის წევრი ლუბა გოლოვინა. მაშინ იგი
ათი წლისა იყო, ახლა უკვე ცამეგისაა
(1990 წლის 20 აპრილს არის დაბადებუ-
ლი), თბილისის 33-ე სკოლის VIII კლას-
ში სწავლობს.

პატარაობიდანვე ცელქი და მოუსვენარი გახლდათ. საეარძელში
თავდაყირა იდგა და ისე უყურებდა ხოლმე გელევიბორში მულგ-
ფილმებს. ერთხელ ამგვარ სურათს ცნობილი განმოვარჯიშის – ნინა
დრონოვას აღმზრდელი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნე-
ლი ვალენგინა კლიმოვა შეესწრო. იგი ოჯახის მეგობარია. გასული
საუკუნის სამოცდაათიან წლებში აეარჯიშებდა ლუბას დედას –
ლუდმილა სოროკინას, რომელიც სამჯერ იყო საქართველოს ჩემ-
პიონი სპორტულ განვარჯიშში (სხეათა შორის, ოჯახის უფროსი
ელადიმირ გოლოვინიც განმოვარჯიშე გახლდათ, ერთ დროს საბ-
ჭოთა კავშირის ახალგაზრდული ნაკრების წევრიც). სწორედ ქალ-
ბაგონმა ვალენგინამ ურჩია მშობლებს, ბავშვი ბაგუგზე ხგომის
სექციაში მიეყვანათ. მისი დაკვალიანება და აღზრდა თვითონ ითა-
ვა.

ასე მოხდა ლუბა გოლოვინა თბილისის საავეჯო კომბინაგის
სპორტულ დარბაზში. მაშინ ოთხი წლისაც არ იყო. 1995 წლიდან
ვალერი ჩხაბერიძესთან ვარჯიშობს. წარმატებით გამოდის სხვა-
დასხვა შეჯიბრებაზე. საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონია თანა-
გოლთა შორის. 1999-2000 წლებში ორჯერ გაიმარჯვა სამხრეთ
რუსეთისა და ახლო საზღვარგარეთის ქვეყნების სპორტულ თამაშებ-
ში, რომლებსაც კრასნოდარმა უმასპინძლა.

1999 წელს II ადგილი დაიკავა ოდესის გრადიციულ საერთა-

შორისო გერმანიაში. მომღეწო წელს კი მესამე იყო გერმანიაში "გრენცლანდის თასის" გათამაშებაში. მარმანწის ღაწიაში ახალგაზრდებს შორის მხოლოდო პირველობაზე ვერცხლის მეღალი ერგო, ხოლო ღიღებში სოფიო გულიამეილთან ერთად სინქრონულ ზგომაში მეოთხე იყო. მეღღეთში "ფრიოლტგენის თასი" მოიგო.

მარმან გერმანიაში "გრენცლანდის თასი" ღაწისაკუთრა, მეეიყარიაში კი ჯორჯ სისენის თასის გათამაშებაში მეორე ადგილზე გავიღა. იყო საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიატი.

წლეულს კენტელ კრებაზე (საბერძნეთი) თანაგოლთა შორის "ისლანდის თასი" მოიპოვა. ამეამად თბილისის მერიის სტიპენდიატია.

ლუბა გოლოვინამ თავისი პირველი ჯიღლო 1995 წელს ღაღმსახურა.

– მაშინ ხუთი წლის ვეყავი, – მითხრა მან. – ბუნდოვნად მახსოვს, რომ მოსკოვში საბარგო თვითმფრინავით ჩაეფრინდით, ცუდ საერთო საცხოვრებელში ვათეღდით ღამეს. ორი ღღის მემღევ რუსეთის ღეღაქალაქის ღია პირველობაზე გამოეღდით. პირველთანრიგოსანთა შორის II ადგილი ღაეიკავე, არაღა, შეჯიბრებაში ჩემზე 4-5 წლით უფროსები ასპარეზობღენ. ევარცხლბეკის უმაღლეს საუფხურზე მაშინ ჩენი გუნღის წეერი თეონა გყებუჩავა აეიღა.

– შენს მიღწეებს რომ ვეცნობოღი, ისეთი შთაბეჭღილება ღამრჩა, მგონი, უპოზოდ არსად ღარჩენილბარ...

– როგორ არა... 2000 წელს პარიზის თასის ღია გათამაშებაზე საეალღებულო პროგრამის შემღევ პირველ ადგილზე ვეყავი. მეორე ღღეს ნებისმიერი პროგრამით მაღალი კოეფიციენტის რთულ

კომბინაციებს ვასრულებდი
რისკმა არ გაამართლა. ბაგ-
უგზე დავეყი და შეჯიბრებას
გამოვეთიშე. იქით, რაძლენი
ვიტირე...

— ეს „სანარმოო ტრავ-
მა“ იქიდან ხომ არ მოგყვ-
ბა? — შეხვეულ მკელაებზე მი-
ვანიშნე.

— (გაეცინა). გახსოვთ ფი-
ლმი "ბრილიანტის ხელი"? მეც
ისე მომივიდა. ახლახან "ის-
ლანდის თასის" გათამაშები-
სას კრეგაზე რომ ვიყავი, და-
მლაგებელი სასტუმროს დე-
რეჟანს სველი ჩერით წმენდ-
და. სწორედ ამ დროს მეც
გამოვიარე. ფეხი გამიკურდა
და დავეყი. რუსუდან ხოფე-
რიამ და სოფო გულიაშვილ-
მა იდაყვებ სველი ნაჭერი და-
მადეს და შემიხვიეს. ასე მტკივანი ხელით გავედი შეჯიბრებაზე და
თასი მოვიგე. თბილისში დაბრუნების შემდეგ სურათი გადავიღე —
იდაყვთან ძეგალი გაბზარული აღმოჩნდა, თუმცა, შესორცება უკვე
დაწყებულაო და თაბაშირში არ ჩამისევს.

— ლუბა, რა არის შენთვის ბატუტზე ხტომა და რას გაძლევს
იგი?

— უფრო პატარა რომ ვიყავი, ბაგუგზე ხტომა ჩემთვის გართობა
იყო, ახლა იგი ყოველდღიური შრომაა, მართალია, დამღლელი, მა-
გრამ სასიამოვნოც, რადგან გურნირებზე გამარჯვებას სახელი მო-
აქვს და ხელფასიც. მშობლებს ვეხმარები ფულით. შარშან საქარ-
თველოს პრემიერის სტიპენდიას რომ ვიღებდი, ჩემთვის კომპიუტერ-
ი ვიყიდე, მაშას კი მსუბუქი ავტომანქანის შეძენაში შევეშეულე.
ახლა თბილისის მერიის სტიპენდიას ეღებულობ. დიდი მადლობა მი-
ნდა ეუთოსრა ყველას, ვინც მეხმარება. ეს ჩემთვის დიდი სტიმულია.

- სამომავლოდ რას აპირებ?

- გაისად მსიშენელოვანი საერთაშორისო შეჯიბრებები გაიმართება. ძალიან მისდა, ამ გურნირებისთვის კარგად მოეეშადლო და საპირიზო აღგილებზე ვაეიდუ.

საბერძნეთის გურნირზე წასასელელად თბილისის მერიის სპორტის და გურიშმის სამსახურის განეარჯიშულ სახეობათა სასპორტო სკოლამ (დირექტორი როზა ბერიკაშეილი) დაგვაჟინან-სა რამდენიმე სპორტსმენი. მომავალ შეჯიბრებებზე ვასამგზავრე-ბლად კელაე ქალბაგონ როზას დახმარების იმელი გვაქეს...

მოკრძალეული და ნიჭიერი

ვასული საუკუნის სამოციანი წლებიდან, რაე ჩეენმა სასიქადულო დილოსგაგმა ნონა ვაჟრინ-დაშეილმა ბრძენთა თამაშის საოცარ სამყაროში მთელი ეპოქა შექმნა, ქართულ ქალთა ჭადრაკს გალანგები არ მოჰკლებია. წლიდან წლამდე იბრდება მათი რიცხვი, ვინე წარმატებებს აღწევს შინ და გარეთ. ერთ-ერთი გახლავთ სანდომიანი სახის, მეტად მოკრძალეული ქალიშეილი, თელავის IV საშუალო სკოლის მეათეკლასელი ბელა სოგენაშვილი.

რამდენიმე წელიწადია, თვალს ვადვენებ მის თამაშს. მართალია, ამ ხნის განმავლობაში საგრძნობლად აიმაღლა ოსგაგობა, მაგრამ აშკარაა, რომ ბელას მეტი შეუძლია. ბოლო დროს რასაე აღწევს, მხოლოდ ნიჭის წყალობით, რადგან შარშანდლიდან მწერონე-

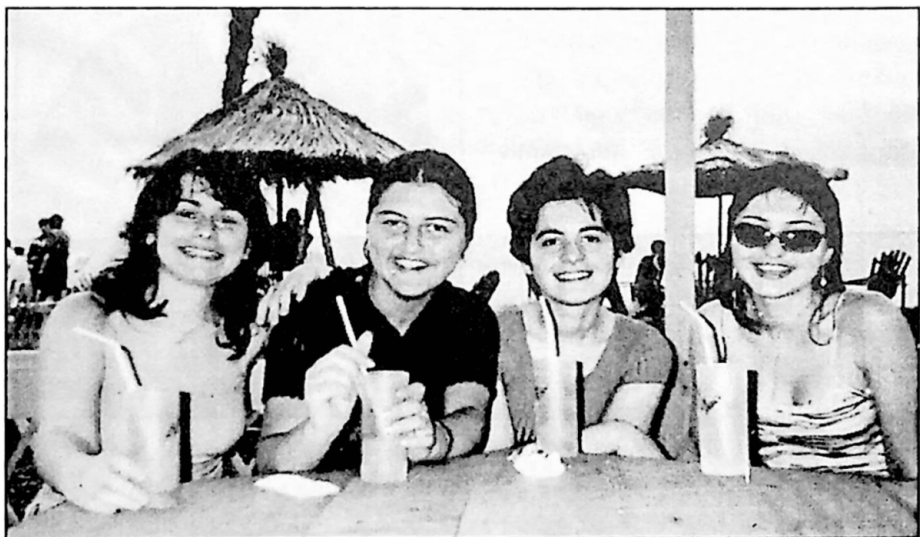
ლი არა პეაეს და ეელალ ედილობს 64 ეჯრის ლაბირისიეებში გებე-
ის გაკელეეას. მშობლებისა და ახლობლების დაეინებელი თხოვნა
რომ არა, შესაძლოა, ჭადრაკისთვის სულაც თაეი დაენებეია.

დაიბადა 1988 წლის 1 ივნისის თელაეში. ბრძენია თამაშის საილ-
ემლოებას 4 წლისა დედამ აზიარა. ერისანს ეოვი ელიომბიშეილი
ამეეადინებლა. 1995-დან 2003 წლამდე დილოსგაგ თამარ ხმიადამ-
ვილიან ეარჯიშობლა.

1998 წელს ათი წლის მოჭადრაკეთა შორის საქართველოს ეიე-
ეემპიონი ეახლა. იმაეე წელს ეეროპელ თანაგოლებთან პაეერობა-
ში II-VI ადვილები გაიეო. მსოფლიო პირეელობაზე კი ბრინჯაოს
მედალი მოიპოეა. სწრაფ ჭადრაკში თორმეტწლიანთა შორის ეეეე-
ნის ეემპიონმა. 2000 წელს ამაეე ასაკში საქართველოს პირეელო-
ბაზე ოქროს მედალი დაიმსახერა, ორი წლით უეუროსებში "ეერეს-
ლი" ერეო. მომდევნო წელს კი მესამე ადვილი დაიკაეა.

მარშან თოთხმეტწლიანებში პირეელ ადვილზე ეავილა. დსთ-ს
ეეეეენების ახალგაზრდულ თამაშებში მესუთე ადვილით დაკმაეოჟილ-
და, მსოფლიო პირეელობაზე კი მეეექესე იეო.

წლეულს თექესმეტწლიანთა შორის თბილისის ეემპიონობა მოი-
პოეა, ამაეე ასაკში შავი ზღვის აუზის ეეეეენების საქადრაკო ჟესგი-

ჯეალზეუე პირველობა არაგის დაეთმო, ხოლო საქართველოს მოქალაქე ქალთა ნექსიონაგის შესარსეუ გურნიროში V ადგილზე გაეილა.

– ბელნიერი ვარ, რომ მე-60 ეროიენული ნექსიონაგის ფინალში ეიასპარეზე, – მიოხრა ბელამ. – მართალია, სასურველ შედეგს ვერ მიეაღწიე – მხოლოდ მეათე ადგილი მერგო, რად-

გან რამდენიმე პარტიაში სპორტულმა ფორტუნამაც მაქცია ზურგი. ამის მიუხედავად, მაინც კმაყოფილი ვარ. აქ მიღებული გამოცდილება, ეუიქრობ, სამომავლოდ გამომადგება.

– ათი წელიწადია, ჭადრაკს თამაშობ. ბევრ ტურნირში მიგილია მონაწილეობა. ყველაზე მეტად რომელი დაგამახსოვრდა?

– ალბათ, 1998 წლის ევროპის პირველობა, რომელსაც აესგრიაშ უმასპინძლა. უარესი კოეფიციენტით იქ მეხუთე ადგილი დავიკაეე. არადა, ვერცხლის მედლის მოპოვება შემეძლო. მეშვიდე გურში აზერბაიჯანელ მოჭადრაკეს შეეხელი. შუა თამაშისთვის, მართალია, პაიკი მაკლდა, მაგრამ რატომღაც მეტოქემ ყაიმი შემოშთავაზა. ვიფიქრე, ჩემი ემინია-მეთიქი და ზავზე უარი ვთქვი. სამწუხაროდ, ის პარტია დაეთმე და მედალიც დავკარგე.

იმავე წელს ესპანეთში მსოფლიო პირველობაზეც ეიასპარეზე. გურნირი კარგად დაეიწყე – შეიდი შესაძლებლიდან 6 ქულა მეონდა. მერეე გურში ვასილკოვას ვეთამაშე. რუს მოჭადრაკეს მანამდე ევროპის პირველობაზე ეძლიე, რამაც, ეცყოზა, გამათამაშა. ენდშპილში შეეცდი და წაეაგე. კარებთან თამრიკო მასწაელებელი მელოდებოდა. ცხელ გულზე მასთან შეხეედრისა შემეშინდა და მეორე გასასელებლიდან გაეიპარე, თეალერემლიანი ზღვის სანაპიროსკენ წაეედი. ვხედავ, იქ ერსი გოგონა ზის და გირის. თურმე, მარიანა ჩხაიძესაც წაუგია პარტია და ისიც აქ გამოპარულა. კარგა ხანს

ვიგირეთ, მერე ერთმანეთს ვამშვიდებდით. ცრემლის ღვრამ შეეხრე გურში მაინც ეერ მიშველა. ნებოლსინასთან შეხვედრისას ცაიკსოგ-ში აღმოვჩნდი და იმ პარგიაშიც დაეპარცხდი. მართალია, ბოლო ორი ხელი მოვიგე სერბ ღუკიშთან და პოლონელ ანდრეისკთან, მაგრამ საბოლოოდ მხოლოდ ბრინჯაოს მედალი მხედა. "ოქრო-ვერცხლი" ნებოლსინამ და ეასილკოვამ გაინაწილეს. საერთაშორისო შეჯიბრებებიდან ეს "ბრინჯაო" ჯერჯერობით ერთადერთი ჯილ-დოა. ქალბაგონ მედეა მეზერიშვილს ეუმაღლი – იმ წელიწადს ეს-პანეთში სწორედ მისი დახმარებით გავემგზავრე.

— ბელა, როგორც ვატყობ, ტურნირების პირველ ნახევარში უფრო ყოჩაღად გამოიყურები, „ეკვატორს“ იქით კი შედეგები შედარებით მოკრძალებული გაქვს. ფიზიკური წრთობა ხომ არ გაკლია?

— შეძლებისდაგვარად ევარჯიშობ: დილაობით დაერბიეარ სოლმე. თელავში როცა ეარ, ძმასთან ერთად ჩოგბურთსაც ეთამაშობ კო-რტებზე, ერთხანს ცეკვაზეც დავდიოდი. ცურეაც ძალიან მიყვარს. წლეულს ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, ბათუმის უესტი-ვალში თამაშის საშუალება რომ მომეცა. გურნირში პირველი ადგ-ილი დავიკავე, ოქროს მედალთან ერთად ფულადი პრიზიც დავიმ-სახურე და ზღეაში ბანაობითაც გული ვიჯერე. ისე გავირუჯე, თე-ლაეში რომ ჩაეედი, გოგონები შურიტ მიცქეროდნენ.

— თავისუფალ დროს რით ერთობი?

— წიგნებს ეკითხულობ. განსაკუთრებით პოეზია მიტაცებს. ჩემი საყვარელი პოეზია ვალაკიონი.

— საგაისო გეგმებზე რას იტყვი?

— წლეულს არასახარბიელო შედეგები მქონდა. გაისად თექეს-მეტ, თერამეტ და ოუწლიანთა საქართეელოს პირველობებზე ვიას-პარემებ. ეეუდები, საპრიზო ადგილებზე გავიდე, რომ მსოფლიო და ეეროპის პირველობების საგზურები მოვიპოვო.

ქოლესიას „ოქრო-პერსელით“ ავდიდრებენ

გერმანიის ქალაქ კიოლნში წლებს მეთხუთმეტელ გათამაშლა პეტერ ნიქსენის თასი საპატიო პრიზისთვის საქართველოს წყალმშგომელები იბრძოდნენ. მათ 9 ოქროს და 1 ბრინჯაოს მედალი მოიპოვეს. საერთო წარმატებაში მსიშენელოვანი წვლილი შეიტანა თბილისის 165-ე სკოლის შემედეკლასელმა ნინო ყვავაძემ, რომელმაც 2 ოქროს მედალი შესძინა ზეენი ქვეენის ახალგამრდულ ნაკრებს.

– შეჯიბრებაში სხედასხევა ასაკის 600-ზე მეტი ვოვონა და ვაეი გამოდიოდა, – მითხრა ნისომ. – თოთხმეტწლიანებისთვის გუნდური თასი და მედლები გათამაშდა. მე

და სოფიკო ხუციშვილი სამმეგრიანი გრამპლინიდან ეხგებოლით, სალომე ჯუღელი კი კოშკურიდან ხგომამი გამოდიოდა. სამიეემ 445,45 ქულა მოვავროვეთ და მეორე ადგილზე ვასულ ბელორუსებს 70 ქულით გავუსწარიო.

სინქრონულ ხგომებში ვოვონები და ვაეები ერთად ასპარეზობდნენ ორ ასაკობრივ ჯგუფში (14 წლამდე და უფროსები), ჩვენმა მწერთნელმა ირაკლი ბართაიამ კიოლნის აუზში გვაეარჯიმა პირეელად მე და სალომე ჯუღელი სამმეგრიანი გრამპლინიდან სინქრონულ ხგომამი. ყველას გასაკეირად, მალე აეუღეთ ალლო ამ რთულ ეარჯიშს და შეჯიბრების ბოლო დღეს 222,2 ქულით ოქროს მედლები მოეიპოვეთ. გერმანელი გყუკი დები – ვანესა და რიკარდა პოფერები 76 ქულით ჩამოგერჩნენ.

ნინო ყვავაძისთვის, რომელიც 1991 წლის 22 იელისს არის დაბადებული და წყალხგომამი 1997 წლიდან ეარჯიშობს ალექსანდრე და ირაკლი ბართაიების ხელმძღვანელობით, კიოლნში მოპოვებული წარმატება პირეელი არ ყოფილა. საერთაშორისო სარბიელზე

"ოქროს" ღებუეტი მას მარშანწის სწორედ ნიესენის თაისის გათა-
მაშებაზე ქეონდა. მაშინ ნინომ თანაგოლებს ერთმეგრიანი გრამ-
პლინიდან პაექრობაში აჯობა.

მარშან პარდუბიეცს (ჩეხეთი) საერთაშორისო გურნირში
თოთხმეტწლიანთა შორის გაიმარჯვა, წლის მიწურულს კი სგრას-
ბურვში (საფრანგეთი) გამართულ დიდ საერთაშორისო გურნირზე
ერთმეგრიანი გრამპლინიდან ხგომამი ეერესლის მედალი მოი-
პოვა, კომეურიდან ხგომამი – "ბრინჯაო", ხოლო სამმეგრიანი
გრამპლინიდან მესამე ადგილზე გასულ სოფიკო ხუციშვილს ქუ-
ლით ჩამორჩა და IV ადგილით დაკმაყოფილდა.

წლეულს გამაფხულზე სოლნოკში (უნგრეთი) ბალა ბელას თასზე
ერთმეგრიანი გრამპლინიდან ხგომამი ნინო მეორე იყო, სამმეგრი-
ანი გრამპლინიდან – მესამე.

– ასპარეზობის წინა დღეს ვარჯიშისას უეხი ვიგკინე, – მითხრა
ნინომ, – იქ ბევრად უფრო რბილი გრამპლინი აქვთ, რასაც მი-
უჩევეელი ვართ. რადგან სერიოზული არაფერი იყო, მეჯიბრებაზე
გამოვედი. საბედნიეროდ, ეეროპელებს ვაჯობეთ და კეარცხლბეკის
სამივე საფეხური ჩვენ დავიკავეთ. პირველ-მეორე ადგილებზე
სალომე ჯუღელი და სოფო ხუციშვილი გავიდნენ.

ნინო, წყალში ხტომა ჩვენთან მაინცდამაინც პოპულარული არ არის, რატომ აირჩიე სპორტის ეს სახეობა?

– მშობლებმა ჩემი უფროსი ძმა – დათო მიიყვანეს "ლაგუნა ვერეში". მომეწონა, იმ სიმაღლიდან როგორ ემყებოდნენ წყალში გოგობიჭები. ღელას ეთხოვე, მეც ვიელი-მეოქი. იმ დღიდან მე და დათო ერთად ვეარჯიშობთ, შეჯიბრებებზეც ერთად გამოვდივართ. ამას წინათ იგი გააცივდა, ნორმალურად ვერ მოეშალა და ამიგომ კიოლნში ვერ იასპარეზა, თორემ უფრო მეტ მქდალს მოვიპოვებდით.

ნინოს სიტყვების დასგურად დავეძენ, რომ დათო ყვეაძე მართლაც ნიჭიერი, პერსპექტიული სპორტსმენია. იგი 1988 წელს დაიბადა. სწავლობს თბილისის 165-ე სკოლის მე-10 კლასში. წყალბგომში 1996 წლიდან ვარჯიშობს. ოთხი წელიწადია საერთაშორისო ტურნირებში მონაწილეობს.

2000 წელს საბერძნეთში თანაგუნდელებთან ერთად ვერგინას თასი დაიმსახურა. მომდევნო წელს მსგავს შეჯიბრებაში გუნდური III ადგილი დაიკავა. აესტრიაში გრაიკის საერთაშორისო ტურნირზე 5-მეტრიანი კომპურიდან ხტომაში ვერცხლის მედალი ხედა.

მარმან საბერძნეთში ვერგინას თასზე კელაე მესამე გუნდური ადგილით დაასრულეს შეჯიბრება ჩვენმა წყალმხგომელებმა, დათოს მეორე ბრინჯაოს მედალი შეიღმეტრიანი კომპურიდან ხტომაში ერგო. წლეულს სოლნოკში (უნგრეთი) ერთმეტრიანი ტრამპლინიდან ხტომაში ჩემპიონი გახდა, სამმეტრიანი ტრამპლინიდან კი მეორე ადგილზე ვაჟიდა.

– ბოლო ხტომამდე აქაც ყველას ეუცებდი, – მითხრა დათომ. – მეექვსეც უდა გამიცუდდა და ჭოლა ჭანგურიამ გამისწრო. შელეკით

მაინც კმაყოფილი დაერჩი. ჩემი ევროპელი თანაგოლები ყოველწლიურად 10-12 შეჯიბრებაში მონაწილეობენ, 3-4 საწვრთსელ შეკრებას ატარებენ. ჩვენ კი მხოლოდ ბაჟსელობით მიედიერო სიონში, ისიუ ცოგა ხნით და ნორმალერი წერთინის საშეალება არა გეაქეს. წყალსაცავის ხიდზე მწერთნელებმა 10-მეგრიასი კოშკერა მოგვიწყეს და იქიდან ესტებით, თუმცა, უგრამპლინოდ ძალიან გეიჭირს რთული ილეთების შესრულება. უურო მეტ ყურადღებას ფიბიკურ და გექნიკურ მომზადებას ვუთმობთ...

გემოაღნიშნული პრობლემების მიუსედაეად, ერთმეგრიანი გრამ-ლინიდან ხტომის პროგრამის სირთულითა და შესრულებით დავით ყევაძე, როგორც ირაკლი ბართაიამ მითხრა, ევროპელ თანაგოლთა შორის რეიგინგით პირველ ათეულში შედის. სამწუხაროდ, უსახსრობის გამო წლეულს იელისის ბოლოს იგი ედინბურგში (შოგლანდია) ევროპის პირველობაზე ვერ გაემგზაერა.

შეიდი წლის წინათ ბეჭებაში მოხრილი ბიჭი მიიყვანეს მშობლებმა "ლაგუნა ვერეში", ბავშვობისას ხშირად აეადმყოფობდა და, იქნებ, ორგანიზმი გაიკაეოსო. დღეს კი დავით ყევაძე მხრებგამლილი, ჯანდონით სავსე და მედლებით მკერდდახუნძლული ყმაწვილია. ჩინელი გიან ლიანგის დიდი გულშემატკიეარი თაეადაც ოლიმპიურ ჩემპიონობაზე ოცნებობს. ასდება თუ არა ეს, არაეინ იცის, მაგრამ იმისა კი ნამდელიდად მჯერა, რომ ნინო დ დავით ყევაძეები კელაეაე მრავალჯერ მიაღწევენ გამარჯვებას საერთაშორისო სარბიელზე და სამშობლოს ასახელებენ.

ჭაღრაკის თამაში სამი წლისას მამამ ასწავლა. ბრძენითა თამაშისადმი მისი განსაკუთრებული ღაი-ნგერელება რომ ნახეს, მშობლებმა თბილისის ჭაღრაკის სასახლეში ცნობილ მწერთსელთან – ევგენი მელიქსეთ-ბეგთან მიიყვანეს.

– პაგარა ასაკის მიუხედავად, საკმაოდ დაკვირვებული და ნიჭიერი გოგონა გამოდგა, – მითხრა ბატონმა ევგენიმ. – იოლად ითვინებდა ღებოტებს – ჯერ მეპირად, მერე ჩაწერაუ ისწავლა. მოუშვადებული არასდროს მოსულა მეუადინეობაზე. ყველა დაეალებას მონდომებითი ასრულებდა...

მწერთსელისა და შევირდის ნაყოფიერმა გარჯამ კარგი შედეგი გამოიღო. პირველ წარმატებას 8 წლისამ მიაღწია – ათწლიანთა თბილისის პირველობაზე მეორე ადგილი დაიკავა.

მეგი ესებუა 1988 წლის 24 აპრილს დაიბადა თბილისში. დაამთავრა იოსებ ნოსეშვილის სახელობის 36-ე სამუშალო სკოლა. ამჟამად თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის პირველკურსელია.

ღიღი ხნის განმავლობაში ევგენი მელიქსეთ-ბეგის ხელმძღვანელობით იბადლებდა ოსტაგობას. არაერთი წარმატებისთვის მიუღწევია სხვადასხვა შეჯიბრებაზე. 1995 წელს თბილისის პირველობაზე მეორე ადგილი რომ დაიკავა, მერე ეახგანგ ქარსელაძის შემორილაღზე გაიმარჯვა „ჩირაღდანთან“ ერთად. ორი წლის შემდეგ სამგრელიაში ე. ნიკოლეიშვილის სახელობის გურნიირი მოიგო ქალთა შორის. 1998 წელს 12 წლის მოჭაღრაკეთა საქართიელოს პირველობაზე მესამე იყო, ხოლო აესგრიაში ეეროპის პირველობაზე VII ადგილი დაიკავა. მომდევნო წლებში სამჯერ მოიგო განათლების სამინისტროს ეგილით გამართული საქართიელოს პირველობა სხ-

ედასება ასაკში. 1999-2000 წლებში, ასევე, პირველი იყო საერთაშორისო საქადრაკო ფესტივალებში, თექვსმეტწლიანთა საქართველოს პირველობაზე კი ვერცხლის მედალი მოიპოვა. მსგავს წარმატებას მიაღწია მარშანწინ თბილისის პირველობაზე. მეორე იყო საქადრაკო ფესტივალზე – „თბილისი, XXI საუკუნე“. მარშან დედაქალაქის ქალთა ჩემპიონატში ვერცხლის მედალი დაიმსახურა, შავი ზღვის აუზის ქვეყნების საქადრაკო ფესტივალზე, რომელსაც ბათუმმა უმასპინძლა, თექვსმეტწლიანებში მევიმ მესამე ადგილი დაიკავა – მხოლოდ ნახევარი ქულით ჩამორჩა. ასევე, ნიჭიერ მოჭადრაკეებს – ანა გავამელს და ნონა დათუაშვილს.

– ყველაზე მეტად ოცი წლის მოჭადრაკეთა ევროპის პირველობამ დამწყები გული, – მითხრა მევიმ. – ბაქოში გამართულ ამ ასპარეზობაზე 5,5 ქულა მოვაგროვე და საერთაშორისო ოსტატის ბალის მოსაპოვებლად ნახევარი ქულაღა დამაკლდა. არადა მე-8 გურში თურქ გოპელთან ზედმეტი პაიკი და მოსაგები პოზიცია მქონდა.

როგორც ჩანს, საიდარველ ვირწმენე გამარჯვება, ენდშილში შეყვლი და დაეიმარცხდი.

— როგორც ვიცი, ამგვარი შეცდომა შენ ერთ დიდ შეჯიბრებაზეც დაუშვი.

— ღიახ, მაშინ 10 წლის ეიყავი. პირველად გაეუმგზაერე საზღვარგარეთ აესტრიაში ეეროპის პირველობაზე. იქაც მე-8 გურისტეის კარგი შედეგი მქონდა — პირველ დაფაზე მარია სებაგს ეხედებოდი. მამამ მითხრა, ჟრანგული ღებიუგის ეარიანგებს ვადახედუო. ეს გოგო ჟრანგია და ამგვარ დასაწყისს არ ვითამაშებ-მეთქი, ეუპასუხე. სამწუხაროდ, ის შეხედრა წაეაგე და საბოლოოდ VII ადგილი დაეიკავე.

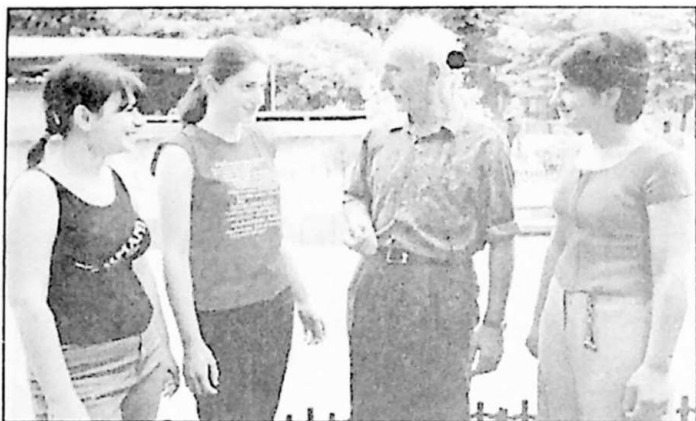
— ნლევანდელი შედეგებითაც უკმაყოფილო იქნები?

— რა თქმა უნდა. ქალთა ჩემპიონატის შესარჩეე გურნირში ნახეარი ქულა დამაკლდა ჟინალში მოსახედრად. ეერც თერამეგწლიანთა საქართეელოს პირველობაზე ეიასპარეზე შედეგინანად, რადგან ამ შეჯიბრებისთვის სათანადოდ ეერ მოეემადე. მე ხომ წლეულს სამუალო სკოლა დაეამთაერე და თბილისის სახელმწიფო უნიერსიტეგის ქურნალისტიკის ჟაკულტეგის სტუდენტი ვაეხდი. მეტ დროს სწაელას ეუთმობდი.

— ჭადრაკისთვის თავის დანებებას ხომ არ აპირებ?

— ნამდვილად, არა. ჩემი ბაეშეობის ოცნება იყო, ღილოსგატი ვაეზბდარიყავი. ურიგო მონაცემებიც არ მქონდა, მაგრამ საერთაშორისო ოსტატობაც დამიგვიანდა, რადგან უსახსრობის ვამო პერსონალურად ეერავისთან მოეემადე და ეერც საერთაშორისო გურნირებში ეიასპარეზე. ახლაც, საბერძნეთში მსოფლიო პირველობაზე მინდო-

და გამგზავრება, მაგრამ მატერიალურად არაყის ღამეხმარა, თჯახსკი საამისო საშუალება არ აქონდა. ყველაურის მიუხედავად, უარხმალს არ ყერი, ბაჟეოობის

ოცნებას მაინც ავისრულებ, ჩემი პირველი მწერთნელი ბატონი ევგენი მელიქსეთ-ბეგი და ბატონი გოგი მაჭარაშვილი მიწევენ კონსულტაციებს.

მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და ორივე მწერთნელს, ასევე, ყოფილი სკოლის დირექტორს კამო სიმონგულაშვილს და კლასის დამრიგებელს ქალბატონ ნელი აზარაშვილს დიდი მადლობა ეუთხრა ჩემდამი გაწეული ამაგისა და დახმარებისთვის. მათი სიტბო არასდროს დამაეიწყდება.

— სამომავლოდ რას აპირებ?

– ვეცდები, მნიშვნელოვან გურნირებში ეიასპარემო და დიდოსტატობა მოვიპოვო, ასევე, კარგად ვისწავლო და დაეუფლო ჟურნალისტის რთულ პროფესიას.

როგორც ეხედავთ, ახალგაზრდა მოჭადრაკეს სერიოზული მიზნები აქვს დასახული. მუყაით ქალიშვილს, ეფიქრობ, ეს ხელეწიფება. ჭადრაკში მიღწეული შედეგებისა და კარგი სწავლისთვის საქართველოს განათლების სამინისტრომ მეგი ესებუა ხომ სიგელით დააჯილდოვა – „ჩვენი ქვეყნის ღირსეული შვილი“.

სოხუმში დაბრუნებაზე ოცნებობს

გონებაში ექვსი წლის წინათ ნანახი სურათი ამოტივტივდა: ევროდენა გოგონა, ძლიერ რომ სწელდებოდა საჭადრაკო მაგიდას, ნიკაპით მარცხენა ხელს დაყრდნობოდა და გულისყურით ადევნებდა თვალს ჯადოსნური ფიგურების გადაადგილებას, რათა მეტოქის მანევრი არ გამოპარვოდა. რამდენიმე სელის შემდეგ საერთაშორისო ოსტატმა ალა ჩაიკოვსკიამ საათი გააჩერა და გამარჯვება მიულოცა 12 წლის სეხნიას...

წლისაც არ იქნებოდა ალექსანდრა ეახანია, მისი მშობლები საცხოვრებლად სენაკიდან სოხუმში რომ გადასახლდნენ. იქ აიდგა ფეხი, იქ ეზიარა ბრძენთა თამაშის საიდუმლოებასაც – ხუთი წლისას ბაბუამ ასწავლა პირველი სელები.

– აუხაზეთიში არეულობა რომ დაიწყო, ისევე სენაკში დაებრუნდი, – მითხრა ალამ. – პირველ სამუშალო სკოლაში მიმიყვანეს, სადაც ხეივა ჯღამაძეს ჭადრაკის წრე ჰქონდა გახსნილი და მეც ჩავეწერე...

ალექსანდრა ეახანია 1986 წლის 1 დეკემბერს დაიბადა. თორმეტი წელიწადია. ჭადრაკს თამაშობს. ჯღამაძის შემდეგ ოთიარ თურქესტანის მფლობელი ამეყადინებდა, 1998 წლიდან დიდოსტატ თამარ ხშიადაშვილთან იმაღლებს ოსტატობას. შეჯიბრებებში 1995 წლიდან მონაწილეობს. პირველი ჯილდო ცხრა წლისამ ზევდიდში მოიპოვა – 9 შესაძლებელიდან 8,5 ქულით სამეგრელოს რეგიონის ჩემპიონი გახდა ათწლიანებში. მერე 12 წლის მოჭადრაკეთა საქართველოს პირველობაზე მე-3 ადგილი დაიკავა. 1997 წელს ესენგეკში თოთხმეტწლიანთა შორის სამხრეთი რუსეთის პირველობა მოიგო. ქიბულეთში განათლების სამინისტროს ეგიდით გამართულ საქართვე-

ლოს პირველობაზე მესამე იყო ანალოგიური შედეგი ჰქონდა მომდევნო წელს, ოღონდ თოთხმეტწლიანებში. 2000 წელს თბილისის ჩემპიონი გახდა ათქვამეტწლიანებში, საერთაშორისო საქადრაკო ფესტივალ "მართევ 2000"-ში კი მესამე ადგილი დაიკავა. მარშანწინ

ამავე ასაკის გოგონათა საქართველოს პირველობაზე ვერცხლის მედალი დაიმსახურა, თბილისის ვაჟთა პირველობაზე III ადგილი ხედა, შავი ზღვის აუზის ქვეყნების ჩემპიონატში საერთაშორისო ოსტაგის პირველი ბალი აიღო.

მარშან საქართველოს მოჭადრაკე ქალთა ეროვნული ჩემპიონატის მესამე გურნირში მე-3 ადგილზე გავიდა, წლეულს კი ვათამაშების ცხრილში ერ-

თი საფეხურით აინაცულა და, ცხადია, ორჯერეე ფინალურ გურნირში იასპარეზა.

თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტის მეორე კურსის სტუდენტია.

მის სპორტულ კოლექციას რომ ვათვალიერებდი, ჩემი ყურადღება სამხრეთ რუსეთის ჩემპიონობის დამადასტურებელმა დიპლომმა მიიპყრო. როგორ მოახერხე-მეთქი, ეკითხე.

— 1997 წელს მამა როსტოვში წავიდა სამუშაოდ. თითქმის წელიწადი მე და დედაც თან ვახლდით. მამინ შევიტყვეთ, რომ სამხრეთ რუსეთის პირველობა უნდა გამართულიყო. იქაურ ჭადრაკის ფედერაციას ეთხოვეთ და შეჯიბრებაზე დამიშვეს. ჩემპიონი რომ გავხდით, მერე რუსეთის პირველობაზეც ვიასპარეზებ. ერთმა შეცდომამ უმეღლოდ დამგოვა, თუმცა, ათეულში კი მოვხვდი.

— ტურნირებზე სხვა დროს თუ დაგწყვიტია გული?

— 1998 წელს, ასევე, ერთი შეცდომით დაეკარგე მედალი თორ-

მეგწლიანთა საქართველოს პირველობაზე. მარშანწის საბერძნეთში ევროპის პირველობის მე-7 ტურში რესე-თელ გუსევას ეხედუ-ბოდი. ლებიუგიდანვე უკეთესი პოზიცია მივი-ლე, მერე მეტი მოეინ-ლომე და ხარისხი შეე-წირე. ცაიგნოგში შეეც-

დი და წავაგე. საბოლოოდ 6 ქულით IV-VIII ადგილები გავეყავი, არადა, გუსევამ იმ "ნაჩექარი" ქულით ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

— რაზე ოცნებობ?

— სოხუმში ღელას და ჩემს უუროს ძმას სადამოებით სასეირნ-ოდ დაუყავდი. ძალიან ღამაში იყო ქალაქი, განსაკუთრებით — ღამით. ღამპიონები რომ აენთებოდა. უამრავი ხალხი სეირნობდა სანაპიროზე... 1998 წელს ქობულეთში რომ გავემგზავრე ტურნირზე და 6 წლის შემდეგ პირველად ენახე შავი ზღვა, რაღაც უცნაური გრძნობა დამეუფლა. დაებინადით თუ არა, მაშინვე სანაპიროსკენ გავიქეცი, უფხსაქმლიანმა შეეგოპე წყალში და გაღლებს ხელი შევეუშვირე. ასე მეგონა, ჩემს სოხუმს ვეფერებოდი. თვალევი ცრემ-ლით ამეესო.

სენაკში სახლი გვაქვს, ბი-ძეები და სხვა ნათესაეებიც იქ ცხოვრობენ, ზაფხულობით ბიძაშვილებთან ერთად ვერ-თობი ხოლმე, მდინარე გეხ-ურაზე დავდივარ საბანაოდ, მაგრამ... ჩემი ყველაზე დიდი ოცნება სოხუმში დაბრუნე-ბაა. ბავშვობის ღლები, თუმ-ცა, ბუნდოვნად მახსოვს, იქა-ურობა მაინც უსაზღვროდ მე-ნაგრება, ჩემი სოხუმი ყვე-ლაჟერს მირჩენია.

მზიანი დღე იყო. "ლაგუნა ვერეს" ცისურთ ბილიკებზე თევზებივით დასრიალებდნენ მოცერავე გოგო-ბიჭები, სამშეცრიანი გრამფონიდან ოსტატობას ხეწდნენ წყალმსგომელები – ნაირგვარ პირუტყვებს ასრულებდნენ ჰაერში და შემდეგ ისარივით ერჭობოდნენ წყალში. მთავარმა მწვრთნელმა ალექსანდრე ბართაიამ გოგონა იხმო და რაღაც ენურნულა. ისიც მაშინვე გაიქცა და თეალის დახამხამებაში ათმეგრიან კომკურას თაეზე მოექცა. ძგიდეს რომ მიუახლოვდა და აუზში გადმოიხედა, თეალებზე ხელი აიფარა და უკან დაიხია.

– გადმოხტი! – ასძახა მწვრთნელმა.

– მეშინია!

– მანდ არ ამომიყუანო, თორემ... – სიმკაცრე შეეპარა დამრიგებელს ხმაში. გოგონა ისევ მიუახლოვდა კომკურის ძგიდეს, ხელები მაღლა აღმართა და...

– აღარც მასსოვს, წყალში როგორ ჩავეშვი, – იხსენებს თეონა ყაჭეიშვილი.

— მაინც, როგორ გაბედე? – ეკითხე.

– საშა მასწავლებლის შემეშინდა. ვიფიქრე, ვაითუ ამოვიდეს და გადამავდოს-მეთქი (იყინის). ისევ გადმოხტომა ვარჩიე.

ასე გავეიცანი მარმანწინ წყალმსგომელი თეონა ყაჭეიშვილი, რომელიც მაშინ ცხრა წლისაე არ იყო. იგი 1992 წლის 9 ნოემბერს არის დაბადებული. ამჟამად თბილისის მე-5 საშუალო სკოლის მე-5 კლასის ფრიადოსანი მოსწავლეა. თეონას დედა – ქალბატონი თამარი თავის დროზე მოკურავე ყოფილა. ამიგომ გადაწყვიტა. შეილიე "ლაგუნა ვერეში" მიეყენა. ექვსი წლის გოგონამ ღიმგრი ღიკისთან დაიწყო ვარჯიში. მერე ერთხანს სინქრონულ ცურვასაე ეუფლებოდა სინო მაისურაძისა და ლუბა ჩხაიძის ხელმძღვანელობით.

სამი წელიწადია წყალხეტომაში აეარჯიშებენ ალექსანდრე და ირაკლი ბართაიძე

– საოცრად შრომისმოყვარე გოგონაა, – მითხრა ირაკლიმ. – ძალიან პუსიკეა ჯერ – სიცხიანიც კი მოსულა საეარჯიშოდ. იოლად ითვისებს რთულ ელემენტებს, ფეხებში აქვს რაღაც არაჩვეულებრივად ფეთქებადი ძალა, რაც ნახტომების კარგად შესრულებაში უწყობს ხელს.

ეს რომ მართლაც ასეა, თონამ ამას წინათ კიოლნის აუზშიც დაამტკიცა, სადაც ნიესენის თასის გათამაშებაზე იასპარეზა. ეს იყო მისი დებიუტი საერთაშორისო ტურნირზე, რომელიც ოქროს მედლით დაგვირგეინდა.

– ჩემს ასაკში 30 სპორტსმენი გამოდიოდა ერთმეტრიანი გრამპლინიდან ხტომაში, – მითხრა თონამ, – ოთხივე ხტომა კარგად შეეასრულე და პირველი ადგილი დაიკავე.

– კიოლნის ტურნირისთვის ხუთი ხტომა მოეამზადეთ, – კელაე ჩაერია საუბარში ირაკლი, – შეჯიბრების პროგრამაში მათგან ოთხი უნდა შეგვეტანა. განსაკუთრებით რთული იყო მეხუთე ხტომა – წინ ორი გრიალი მოკეცვით, რასაც ამ ასაკის გოგონები ძალიან იშვიათად მიმართავენ. ამიგომ შეჯიბრების წინა დღემდე ეორჭოფობდი, თუმცა, კიოლნის აუზში სამი დღის ეარჯიშის შემდეგ მაინც გაერისკეთ. განაცხადი რომ წარვადგინე, ასპარეზობის მთაეარმა მსაჯმა გრეგორ ეიხარცმა მითხრა, მე-5 ხტომა შეეცდომით ხომ არ შეიტანეო. არა-მეთქი რომ ეუპასუხე, გაიკერეა. მეორე დღეს თონამ ძალიან იყოჩაღა – ყველა ხტომა უშეცდომოდ შეასრულა...

– თონა, შენი პირველი ტურნე იყო უცხოეთში. რა მოგეწონა კიოლნში?

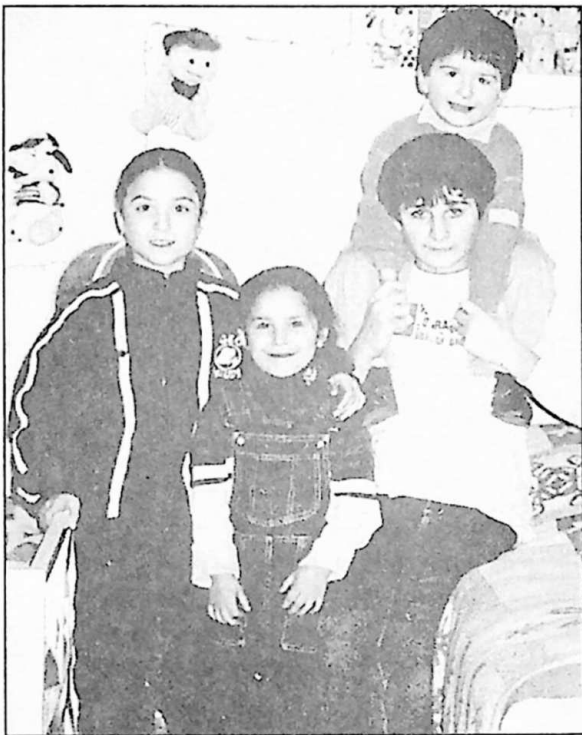
– შესანიშნავი საცერაო აუზი აქვით და ისეთი გრამპლისები, რომ!... მე და ალექსანდრა კორენევიჩი შეიდი დღე ვცხოვრობდით ლიტვური ემიგრანტების – ლიევენების ოჯახში. 3 შვილი ჰყავდათ: 9 წლის გოგონა – რახელი, 8 წლის ბორისი და 3 წლის ლიოშა. რახელი და ბორისი ორი წელიწადია, წყალბგომამი ეარჯიმოხენ. შეჯიბრებაზეც გამოვიდნენ, მაგრამ საპრიზო სამეულში ვერ მოხედნენ. მე რომ ჩემ-პიონი გაეხდი, ლიევენებმა იმ საღამოს საზეიმო სუფრა გამიშალეს, გამ-არჯება მომილოცეს, მე და სანიას საჩუქრებიც გადმოგეცეს. მეორე დღეს შოკოლადის მუზეუმსა და კიოლნის გაძარში წაგვიყვანეს. ზღაპრული სანახაობა იყო, ძალიან მომეწონა.

— ვიცი, რომ სკოლაში ხუთებზე სწავლობ. ისე, მხატვრულ ლიტერატურას თუ კითხულობ?

– ძალიან მიყვარს ზღაპრები და სათაევად-დასაელო მოთხრობები. ბავშვობაში ეხატავდი კიდეც. მამაჩემი მხატვარია და, ალბათ, იმას ეხატავდი. ახლა ყოველდღიური ეარჯიმების შემდეგ ისეთი დაღლილი ებრუნდები შინ, რომ ხატეის თაეი ვიდას აქვს!

— შენს ასაკში გოგონები ექიმობაზე ოცნებობენ. შენ რა გინდა: გამოსხიდე?

– არ ვიცი, ამამე ჯერ არ მიფიქრია. ახლა მთაეარია, კარგად ვიეარჯიმო და სხვა შეჯიბრებებშიე პირეული აღგილები დაეიეკა-ეო...

გული მოუბრუნდა

სარკმელთან იდგა მოწყენილი და ნალღლიანი საღდაც შორს იმზირებოდა. შეეატყუა, ლაპარაკის ხასიათზე არ იყო, მაგრამ მაინც დაეურღვიე შეუღროება.

— რა ქენი? — ეკითხე მისაღმებ-ისტანაეე.

— თქვენი სომ იცით, კენტ-კენტად წაგება არ მჩეეეია, — გაღიმება სეა-და.

... თეონა ღერქუმალიძემ თერამე-გი წლის მოქაღრაქეთა საქართეელ-ოს პირველობაზე წინა დღით პარტია წააგო, თემცა, საპრიზო ადგილის შანსს მაინც ინარჩუნებდა. ზეღიმედ მეორე მარცხის შემდეგ კი ის საბო-ლოოდ მეექვსე ადგილზე "გადაეარდა".

— არა უშავს, სხვა ტურნირში უკეთ ითამაშებ, — დამშვიდება ეცაღე.

— სამწუხაროდ, წლეულს სხვა მეჯიბრებებში ეღარ მიეიღებ მონაწილეობას.

— რატომ?

— სამედიცინო კოლეჯში ვაპირებ სწავლის გაგრძელებას და გამოცდებისთვის უნდა მოეემზადო.

— მედიცინა, რა, შენი პოზია?

— ღედა მყავს ექიმი და მეც ექიმობა მსურს.

— ჭადრაკი?

— სანამ შეეძლებ, ვითამაშებ...

ჩენი ეს საუბარი წლეულს გაზაფხულზე გაიმართა. თეონა ღერ-ქუმალიძემ მას შემდეგ ერთი ოცნება უკვე აისრულა — იგი თბილი-სის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის კოლეჯის პირველკურსელია.

ღაიბადა 1988 წლის 30 სექტემბერს. კაღრაქის თამაში 8 წლისამ

ისწავლა ბიძამისის რჩევით მშობლებმა საქადრაკო კლკბ "წირად-
დანში" მთიყეანეს. სამი წლის განმავლობაში ვახილ ვამაკიძე ამე-
ადინებდა. სხედასხვა დროს მისი მწერტონელები იყვნენ მერაბ თხ-
ელიძე და გივი ვოვინაიშვილი. წელიწადზე მეტია, გოგი მაქარამ-
ვილი ავარჯიშებს.

1998 წელს ათწლიანთა საქართველოს პირველობაზე III ადგილი

დაიკავა, მსოფ-
ლიო პირველო-
ბაზე III-VII ად-
ილები ვაიყო. მო-
მდევნო წელს
თბილისის ჩემპი-
ონი გახდა თორ-
მეგწლიანებში.
ამავე ასაკში სა-
ქართველოს პი-
რველობაზე ვერ-
ცხლის მედალი
ხედა, ევროპელ

თანაგოლებთან პაექრობაში კი III-VI ადგილები გაინაწილა. მარ-
შან თოთხმეტწლიანთა საქართველოს პირველობაზე კელაე მეორე
ადგილზე ვავიდა, შავი მღვის აუზის ქვეყნების საქადრაკო ფესტი-
ვალში კი ყველას აჯობა.

– ფორტუნა არ მწყალობს, – მითხრა თეონამ. – საქართველოს
პირველობებზე ორჯერ ოქროს მედალი დაეკარგე, მსოფლიო და
ევროპის პირველობებზე კი საპრიზო ადგილებს მიღმა აღმოეჩნდი.
1998 წელს ესპანეთში მსოფლიო პირველობაზე რუს ნებოლსინას-
თან III გურში თითქმის მოგებულ პარტიაში იმდენი მოვახერხე, რომ
დავმარცხდი. როგორც მჩევეია, მეორე ხელიც მედ მივაყოლე. მარ-
თალია, ბოლო შეიდ გურში ექვსი ქულა ავიდე, მაგრამ მედლისთვის
მაინც არ მეყო – 8 ქულით III-VII ადგილები გავიყავე, უარესი კოე-
ფიციენტით მეშვიდე ადგილზე ვავედი. ასევე, უარესი კოეფიციენტით
მერგო საბერძნეთში ევროპის პირველობაზე VI ადგილი, არადა, IV
გურში გუნინასთან, რომელიც მერე ჩემპიონი გახდა, ზედმეტი
ხარისხი ვერ გამოვიყენე. თორმეტ და თოთხმეტწლიანთა საქართვე-

ლოს პირველობებზე მე და ბელა ხოცენაშვილმა თანაბარი ქელები მოეფაროვეთ. ბელამ ორჯერვე დამატებითი მანქანებლებით მჯობა.

უიღბლობამ გული ხომ არ გაგიტეხა?

— გაზაფხულზე მორიგი წარუმატებლობის შემდეგ ჭადრაკისთვის თაღის დანებებაც ეცაღე — მთელი ყურადღება გამოცდებზე გადავიგანე, მაგრამ ახლა ეგრძნობ, რომ 64-უკრისან დაფას ეერ შეველევი.

-- რა გადანწყვიტე?

— კოლეჯშიც ვისწავლი და ჭადრაკსაც ვითამაშებ. გაისად თექესმეტ, თერამეტ და ოცწლიანთა საქართველოს პირველობებზე მსოფლიო და ეეროპის პირველობების საგზურებისთვის ვიბრძოლებ.

ქსარობი დაუფსღათ

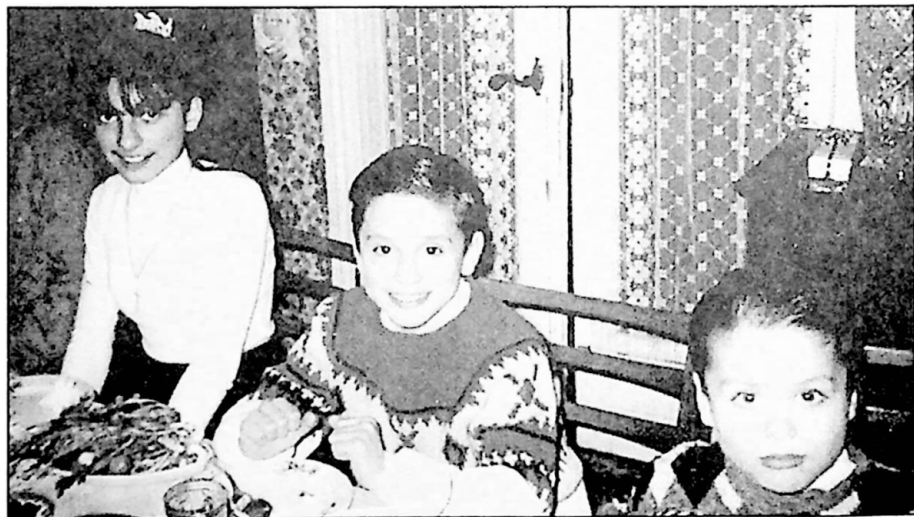
არაერთხელ ითქვა და დაიწერა, რომ საქართველოს წყალმტომელებს ნორმალური ვარჯიშისთვის სათანადო პირობები არა აქვთ, გასსაკუთრებით — ზამთრობით, ამის მიუხედავად, საერთაშორისო შეჯიბრებებზე თეალსაჩინო წარმატებებს აღწევენ. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ბოლოდროინდელი გამარჯვებები სინქრონულ სტომებში. ამ სახეობის პროგრამას მწერთნელები და შეგირდები სსეა ქეეყანაში საასპარეზოდ ჩასელისას ამუშაეებენ. არცთუ ურიგოდ. მაგალითად, ჭოლა ჭანგურიამ და გიორგი გეეორქიანმა უკეე თითო ოქროს და ეერცხლის მედალი მოიპოვეს.

— სინქრონულ სტომამი ჩეენი

წყვეილი 2002 წელს სგრასბურგის საერთაშორისო გურნირზე შეიქმნა ექსპრომგად, – მითხრა გიორგი გვეორქიანმა. – ირაკლი ბართაიას ხელმძღვანელობით სამი დღის განმავლობაში ემზადებოდით შეჯიბრებისთვის. დიდებთან მოგვიწია პაექრობა. მსაჯების არაობიექტურობის მიუხედავად, მეორე ადგილი დაეიკავეთ – მცირედით ჩამოვრჩით პოლონელ გყუპ პმებს – კოლზიანსკებს, რომლებიც მსოფლიო ჩემპიონატის უინალისგები და ეეროპის ჩემპიონატის მესამე პრიზიორები არიან, თანაც – ჩვენზე ათი წლით უფროსები. სამავიეროდ, ამას წინათ გერმანიაში ნიფსენის თასის გათამაშებაზე სამმეგრიათი გრამპლინიდან სინქრონულ ხგომაში მე და ჭოლამ ყველას ვაჯობეთ და ოქროს მედლები დავიმსახურეთ.

– გიორგი გვეორქიანი 1989 წლის 23 იენისს დაიბადა. თბილისის 121-ე სკოლის მეცხრეკლასელია. წყალხგომაში ვარჯიში შეიღი წლის წინათ დაიწყო ნინა კიშკოს ხელმძღვანელობით. სამი წელიწადია. მამა-შეილ ბართაიებთან მეკადინეობს. 2001 წელს საქარსიეელოს პირველობაზე ერთმეგრიათი გრამპლინიდან ხგომაში III ადვილი დაიკავა. სგრასბურგში სინქრონულ ხგომაში "ვერეხლი" ერვო. სამმეგრიათი გრამპლინიდან მესამე იყო, ხოლო ერთმეგრიათი გრამპლინიდან და შეიღმეგრიათი კოშკურიდან ხგომებში კი მე-5 ადვილებით დაკმყოფილდა, არადა, ბოლო ეღების წინ ორიეე სახეობაში საპრიზო ადვილებზე ვასელის შანსი პქონდა.

– პაგარაობისას იუ-რვაზე ვოცნებობდი, – თქვა გიორგიმ, – რადგან ბაბუაჩემი – ამ სახეობაში სპორტის ოსტატი ჩინგიშ ჰუსეინოვი საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და პრიზიორი გახლდათ. ჩემმა მეზობელმა – ქალბატონმა ნინა კიშკომ მირჩია,

მასთან მეულო წყალბგომამე. მაღლობელი ვარ მისი, რომ ზუსტად განსაზღვრა ჩემი მომავალი. ძალიან შემეყვარდა სპორტის ეს სახეობა და არა მგონია, ოდესმე თავი დაეანებო.

— შენ გარდა, ოჯახში ვინ არის კიდევ სპორტით გატაცებული?

– ჩემი უმცროსი ძმა სერგოც წყალმბგომელია. ერთად ვეარჯიშობთ. შეჯიბრებებზე ბევრი გულშემატკივარი გვყავს – ახლობლები, მეგობრები, უბრალოდ, ნაცნობებიც. ვეცდებით, ისინი არ გაუაზბილოთ.

ქაახჭირელი „შიშერი“

წლეულს გაზაფხულზე 20 წლის მოჭადრაკეთა საქართველოს პირველობაზე ჩინებული შედეგით – 9 შესაძლებელიდან 8,5 ქულით ჩემპიონობა კეახჭირელმა ვიგა ყუფარაძემ მოიპოვა.

– ძლიერმა შემადგენლობამ მოიყარა თავი, – მითხრა შეჯიბრების დამთავრების შემდეგ ვიგამ. – დაძაბულობას იმანაც შეუწყო ხელი, რომ გურნირზე ოცწლიანთა მხოლოდ მსოფლიო პირველობის საგზური თამაშდებოდა. ნამდვილად ვერ წარმოვიდგენდი, პირველობას თუ მოვიპოვებდი. უაუორიგებად კონსტანტინე შანაუა, ბეგლარ ჯოზაუა, დაეით არუთინიანი და ლეუან არომიძე ითულებოდნენ. არ დაგიმაღაუთ, ჩემპიონობა ძალიან გამიხარდა...

გიგა ყუფარიძე 1987 წლის 23 აგვისტოს დაიბადა. ეხოვრობს თერჯოლის რაიონის სოფელ კეახჭირში. რომელიც ქალაქ ქუთაისის რამდენიმე კილომეტრითაა დამორებული. კადრაკის თამაში შეიღი წლისას მამამ ასწავლა. ერთხანს ნეგმარ ჭანტურიძე ამეცადინებდა, მერე – სოსო სირბილაძე, 1998 წლიდან გია მენაბდე აეარჯიშებს. 1995 წელს ათწლიანებში იმერეთის ჩემპიონობა მოიპოვა, საქართველოს პირველობაზე კი II-V ადგილები გაიყო. სხვადასხვა ასაკში იმერეთის არაერთგზის ჩემპიონი და

პრიზიორია. 1999 წელს საქართველოს პირველობაზე ოქროს მედალი დაიმსახურა, შარშანწინაც ყველას აჯობა თოთხმეტწლიანებში. წლეულს თერამეტწლიანთა საქართველოს პირველობაზე II-III ადგილები გაინაწილა (უარესი კოეფიციენტით ბრინჯაოს მედალი ხედა), საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატის შესარჩევ გურნირში II ადგილი დაიკავა და ფინალში ითამაშა. ოცწლიანთა მსოფლიო პირველობაშიც მონაწილეობდა, მაგრამ საპრიზო ადგილებს მიღმა დარჩა. იგი გიორგი ნიკოლაძის სახელობის ქუთაისის მე-10 ლიცეუმის მეთერთმეტეკლასელია.

— არ გიძნელდება სოფლიდან ყოველდღე ქუთაისში სიარული? — ეკითხე გიგას.

— ახლა რა მიჭირს, გრანსპორტი მაინც არის. თქვენ ხუთი-ექვსი წლის წინათ გენახათ, ფეხით დაუდიოდი ქუთაისში საეარჯიშოდ წვიმასა და თოვლში. გამთრობით მე და მამაჩემს, ვინ იცის, რამდენჯერ გზაშიც შემოგვლამებია. კიდეც კარგი, ამგვარი შრომა წყალში რომ არ ჩამეყარა.

ჰო, მართლა, ფიშერს რატომ გეძახიან?

— ბავშვობისას მოჭადრაკეების შემოქმედებას რომ ეყენობოდი, ყველაზე მეტად ბობი ფიშერის თამაშის სტილი მომეწონა. ისე ვიყავი გაგაცემული, სულ ფიშერი მეკერა პირზე. ღია ფერის თმებითაც მას მამსგავსებდნენ და მეტი რაღა უნდოდათ ბიჭებს. ღღემლე შემომრჩა ეს მეგსახელი.

— ხომ იცი, ბობი სხვა რამეებშიც იყო მაგარი — ფიზიკურ წრტობას დიდ ყურადღებას აქცევდა. შენ რა გიტაცებს ჭადრაკის გარდა?

— ძალიან მიყვარს ფეხბურთი. გერმანიის ნაკრებს ექომაგობ, ცხადია, საქართველოს ეროვნული გუნდის შემდეგ. "რეალის" და ფიგუს თამაში მომწონს. თავისუფალ დროს ბიჭებთან ერთად ფეხბურთით მეც ვერთობი ხოლმე. ჩემს სოფელს მდინარე წყალწითელა ჩამოუდის. მაფხულობით მეგობრებს ვეჯიბრები ცურვაში.

— წიგნების კითხვა თუ გიყვარს?

— უფრო სათავედასაელო რომანები მიგაცებს, თუმცა, მხატვრული ლიტერატურისთვის დრო ცოტა მრჩება, რადგან ლიცეუმის გაკეთილები მაქვს მოსამზადებელი, დღეში 5-6 საათს კი ჭადრაკს ვუთმობ. ჩემი ოცნებაა, დიდოსტაგი გაეხდე.

სარჩევი

რედაქტორისგან	3
ჩემიონი (ნანა ქაგნიძე)	5
სალო მელია... გათუშელია (სალომე მელია)	10
სსოვრებაში – მორილაშული,	
ბატამგე – ვეუხვივით მებრძოლი (ლევან გორელაშვილი)	15
„მეუიოგების“ ქაპიტანი (გოლა ჭანტურია)	20
მხატვარი გახდებოდა,	
რომ არა ბრძანთა თამაში (მირანდა მიქაძე)	25
ის ურჩევნია მამულსა... (გურაბ რურუა)	28
პატარა ბიჭი ღიღი მიგნებით (შოთა კორახაშვილი)	32
ღელის გაქვალული გვით (სოფიო გულიაშვილი)	37
სამშობლოს განსლა ბასაქვირველი (დავით აბრამიშვილი)	41
ირინა ღერიუბინას მოხიზლა (ქეთი ხატიაშვილი)	47
ბალა ბელა, ნიესენი ღა სხვა (სალომე ჯულელი)	53
ბიგნესმენი გააქოტრა (თორნიკე სანიკიძე)	57
„ალე, მანრო!“ (მანანა მაფაქიძე)	61
ლოტო, ნარდი... ღა მინს ჭაღრაქი (დავით ჯოჯუა)	65
თავისი მოწოდება იკოვა (სოფიკო ხუციშვილი)	69
ქვისი – გვარგე (მიხეილ ბაღათურია)	72
მეუოვარი, ნიჭირი ღა შრომისმოყვარე (მარიამ დანელია)	76
შახპრთელობას სურვა ამქოზინა (ირაკლი რევიშვილი)	80
ჯესიკა (ჯესიკა მელიქოვა)	84
ჭაღრაქის შემღებ – ღოსტოვესქი (ანა გაეაშელი)	87
ბალის გამოსლა –	
მხოლოდ ბატამგე (ქეთევან გოგბერაშვილი)	91
„ღებაქტივები“ –	
მოგაველი საუსილობისთვის (თამარ გახოკიძე)	94
გამარჯვება მამის სსოვნას მიუძღვნა (თენგიზ კოშქაძე)	98
მადონა (მადონა ბოკუჩავა)	102
ყველაზე სწრაში „ქალქა“ (ანი იაშვილი)	106
ღელა ნახე, მამა ნახე... (მალხაზ და გიორგი სულაშვილები)	110

მაგაჲ ბაჲურთსილა,	
რუსო კას არ აქოსინო (ლეზა გოლოვინა)	113
მოქრძალეზული ღა ნიჲიერი (ბელა ხოტენაშელი)	117
ქოლესიას „ოქრო-პერსელიო“ ამღიღრეზენ	
(ნინო ღა ღაჲით ყეჲეაძეები)	121
მაგი ღა მაქსიმო-ბეზი (მეგი ესეზუა)	125
სოსუმეზი ღაბრუნეზაგჲ ოსნეზოზს (ალექსანდრა ეახანია)	129
თეონას „ოქროს“ ღეზიუზი (თეონა ყაჭეიშელი)	132
ბული მოზბრუნღა (თეონა ღურჭუმალიძე)	135
ეჲსკრომბი ღაუჲასღათ (გიორგი გეეორქიანი)	137
კეახჲირელი „ჲიშერი“ (გიგა ყუჲარაძე)	139

ვაჟა ღანელია

**ანგო,
უბილი
მოგავლისათვის**

რედაქტორი	ანზორ ბასილაია
ტექნიკური რედაქტორი	მაია ნაშარიძე
კორექტორები	მარინე მუხარინი თეა შადიაშვილი

ფასი — სახელშეკრულებო